

บ่าย จากนั้นเดินทางไปดู <u>บ่อเกลือพันปี</u> ศูนย์กลางเศรษฐกิจและฐานอำนาจของพ่อขุน บางกลางหาวในอดีต ที่ใช้ในการแลกเปลี่ยนกับสินค้าจากภายนอก เนื่องจากในอดีตเกลือเป็นสินค้า ที่มีความสำคัญ

เย็น เดินทางกลับเข้าตัวเมืองพิษณุโลก โดยระหว่างทางแวะพักดื่มกาแฟรสดี ที่บริเวณ แก่งซอง และพักค้างคืนที่ในตัวเมืองพิษณุโลก

วันที่3

เช้า รับประทานอาหารที่ที่พัก จากนั้นเดินทางไป <u>แหล่งโบราณคดีบางขลัง</u>ไปดูจุด ยุทธศาสตร์การรบของพ่อขุนบางกลางหาวกับขอมสมาดโขนลำพง ขุนนางชาวขอมที่เข้ามาครอง กรุงสุโขทัย ชัยชนะของสงครามที่เมืองบางขลังได้นำมาสู่ความเป็นอิสระของชนชาติไทย พร้อมทั้ง การขึ้นครองราชย์ของพ่อขุนบางกลางหาวที่กรุงสุโขทัย

บ่าย รับประทานอาหารกลางวันที่ตัวเมืองสุโขทัย จากนั้นเข้าชม อุทยานประวัติศาสตร์ สุโขทัย อาณาจักรอันรุ่งโรจน์ที่ถูกสถาปนาโดยพ่อขุนบางกลางหาว โดยต่อมาพระองค์ได้สถาปนา เป็นพ่อขุนศรีอินทราทิตย์ ปฐมกษัตริย์ราชวงศ์พระร่วง ในอดีตเมืองสุโขทัยเคยเป็นราชธานีของ ไทยมีความเจริญรุ่งเรื่อง เป็นศูนย์กลางการปกครอง ศาสนา และเศรษฐกิจ ภายในอุทยานฯ มี สถานที่สำคัญที่เป็นพระราชวัง ศาสนสถาน โบราณสถาน โดยมีคูเมือง กำแพงเมือง และประตูเมือง โบราณล้อมรอบอยู่ในรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส บริเวณพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยครอบคลุมพื้นที่ กว่า 70 ตารางกิโลเมตร และมีโบราณสถานสำคัญที่น่าชมมากมาย

เย็น เดินทางกลับ

2. พ่อขุนผาเมือง : กษัตริย์ผู้เสียสละเพื่อบ้านเมือง

วันที่1

เช้า เดินทางมาถึงอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ แวะนมัสการพระธาตุโพนชัยที่ วัดโพนชัย พร้อมทั้งชมและเลือกซื้อข้าวสารคำสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่มี ตำนานเล่าว่าสมัยพ่อขุนผาเมือง วัด โพนชัยแห่งนี้ เป็นที่ตั้งของเมืองข้าวปลาอาหารสมบูรณ์ ราษฎรหวั่นเกรงว่าเมื่อขอมขยายอิทธิพล เข้ามาในลุ่มแม่น้ำป่าสักจะมาตีเมืองเพื่อยึดเป็นแหล่งเสบียงอาหารและจะเข้าตีเมืองราดของพ่อขุน ผาเมือง ชาวบ้านจึงได้เผาเมืองเพื่อไม่ให้ขอมนำอาหารและข้าวไปได้ ซึ่งข้าวที่ถูกเผาได้หลงเหลือ จนถึงปัจจุบันเรียกกันว่า "ข้าวสารคำ" โดยเป็นที่น่าสังเกตว่าข้าวที่ถูกไฟไหม้จะไม่เป็นข้าวตอกแต่ จะเป็นเมล็ดข้าวสารสีดำปัจจุบันมีชาวบ้านนำไปเป็นวัตถุมงคลและตั้งแสดงไว้ที่วัดโพนชัยนี้ เพื่อให้รุ่นหลังได้ศึกษาเป็นประวัติศาสตร์ต่อไป

บ่าย เดินทางไปอำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์ แวะรับประทานขนมจีนเจ็ดสี ที่ร้าน สารัช ซึ่งเป็นอาหารพื้นเมืองที่มีชื่อเสียงของอำเภอหล่มสักซึ่งเกิดจากการนำเอาแป้งขนมจีนมา ผสมกับน้ำที่กั้นมาจากพืชและสมุนไพรจำนวน 7 ชนิด ซึ่งมีสีต่าง ๆ กัน เช่น สีส้มจากแครอท สี ม่วงจากดอกอัญชัน สีเขียวจากใบเตย เป็นต้น จนได้มาเป็น ขนมจีน 7 สีที่นอกจากจะมีสีสัน สวยงามชวนรับประทานแล้วเมื่อรับประทานยังได้สุขภาพที่ดี แข็งแรงอีกด้วย จากนั้นเดินทางไป วัดตาล ซึ่งเป็นวัดที่เชื่อกันว่า พระนางสิงขรเทวี มเหสีของพ่อขุนผาเมืองเสด็จสวรรคตและบรรจุ อัฐิในวัดแห่งนี้ ในตำนานได้เล่าเรื่องราวของพระนางสิงขรเทวีว่าเป็นธิดาเจ้าเมืองขอมซึ่งได้รับการ อภิเษกสมรสกับพ่อขุนผาเมืองเมื่อครั้งเกิดสงครามระหว่างขอมกับไทย พ่อขุนผาเมืองได้ร่วมมือกับ พ่อขุนบางกลางหาวปราบปรามอิทธิพลของขอมทำให้พระนางสิงขรเทวีเสียใจจนสิ้นพระชนม์

เย็น แวะกลับมานมัสการพ่อขุนผาเมือง(เจ้าเมืองราด) ที่ อนุสาวรีย์พ่อขุนผาเมือง บริเวณสามแยกหล่มสัก ตามประวัติศาสตร์เล่าสืบต่อกันมาว่าพ่อขุนผาเมืองเจ้าเมืองราคเป็น พระโอรสของพ่อขุนศรีนาวนำถมเจ้าเมืองสุโขทัย เมื่อสิ้นพ่อขุนศรีนาวนำถม ขุนนางท้องถิ่นชาว ขอมนามว่า ขอมสมาดโขนลำพง ได้เข้ายึดเมือง พ่อขุนผาเมืองได้ทรงร่วมมือกับพ่อขุนบางกลาง หาวเจ้าเมืองบางยางพระสหาย นำไพร่พลทำสงครามขจัดอำนาจการปกครองของขอมให้พ้นจาก ดินแดนสุโขทัย ภายหลังจากที่ขับไล่ขอมได้สำเร็จ พระองค์มิได้ขึ้นครองกรุงสุโขทัยต่อจากพระ ราชบิดาแต่ทรงมอบเมืองให้กับพ่อขุนบางกลางหาวขึ้นครองแทนเนื่องจากมีพระราชอำนาจ มากกว่า จากนั้นเดินทางไปที่พักที่อำเภอหล่มสัก

- ถ้ามาช่วงเทศกาลก็เที่ยวงานเทศกาลเส็งกลอง ล่องโคมไฟ ใหว้พ่อขุนผาเมือง

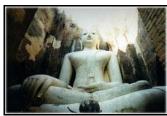
วันที่2

เช้า ออกเดินทางไปยังจังหวัดพิษณุโลก ต่อจากนั้นเดินทางไป <u>วัดจุฬามณี</u> ซึ่งเชื่อกัน ว่าเป็นที่ตั้งถิ่นฐานของเชื้อสายพ่อขุนผาเมืองในวงศ์ศรีนาวนำถม โดยในวัดมีโบราณสถานสำคัญ คือ ปรางค์แบบขอมขนาดย่อม ฐานกว้าง 11 เมตร ยาว 18 เมตร ก่อด้วยศิลาแลง ด้านหน้าก่อเป็น แบบตรีมุข ตั้งบนฐานสูงซ้อนกันสามชั้น แต่ละชั้นย่อมุมไม้ยี่สิบ มีปูนปั้นประดับลวดลายตามขั้น ตอนล่างแถบหน้ากระดานและบัวหน้ากระดานเป็นลายหงส์ เหมือนกับองค์ปรางค์ที่วัดพระศรีรัต นมหาธาตุ จังหวัดลพบุรี สมัยที่ยังสมบูรณ์อยู่มีกำแพงแก้วล้อมรอบ

บริเวณนอกเมืองค้านตะวันตกของอุทยานประวัติสาสตร์สุโขทัยเป็นที่ตั้งของวัคพระพายหลวงและ ชาลตาผาแคงซึ่งเป็นศูนย์กลางชุมชนคั้งเคิม ซึ่งถูกก่อตั้งขึ้นตั้งแต่สมัยพ่อขุนศรีนาวนำถมและได้ ขยายตัวกลายเป็นอาณาจักรสุโขทัยอันรุ่งโรจน์ที่ถูกสถาปนาโคยพ่อขุนบางกลางหาวในเวลาต่อมา ในอดีตเมืองสุโขทัยเคยเป็นราชธานีของไทยมีความเจริญรุ่งเรื่อง เป็นศูนย์กลางการปกครอง สาสนา และภายในบริเวณค้านตะวันตกถือได้ว่าเป็นเขตอิทธิพลของเชื้อสายพ่อขุนศรีนาวนำถมและ พ่อขุนผาเมืองคังปรากฏชื่อวัคสำคัญคือ วัดศรีชุม ซึ่งเป็นวัคที่จำพรรษาของพระมหาเถรศรีศรัทธา ราชจุฬามณี เชื้อสายพ่อขุนผาเมืองที่หนีภัยการเมืองมาบวชและจำพรรษาในวัคนี้ อีกทั้งยังเป็นวัคที่ ประคิษฐาน พระอจนะ เป็นพระพุทธรูปปูนปั้นปางมารวิชัยขนาดใหญ่ หน้าตักกว้าง 11.30 เมตร วิหารพระอจนะนั้นสร้างเลียนแบบจากวิหารจากประเทศศรีลังกาเนื่องจากพระมหาเถรศรีศรัทธา ราชจุฬามณีได้ไปศึกษาที่ประเทศศรีลังกาและกลับมาเป็นพระสังฆราชที่กรุงสุโขทัยในเวลาต่อมา

เย็น เดินทางกลับ

3. พระมหาธรรมราชาลิไทที่ 1 : กษัตริย์ผู้สร้างกองทัพธรรม

วันที่ 1

เช้า เดินทางไปจังหวัดกำแพงเพชรไปใหว้**ศาลหลักเมืองกำแพงเพชร** ซึ่งเสาหลักเมือง นี้ สันนิษฐานว่าสร้างขึ้นในสมัยพระมหาธรรมราชาลิไทที่ 1 โดยตั้งอยู่บนเส้นทางถนนพระร่วง ทำ ด้วยศิลาแลงรูปกลมยาวประมาณ 2 เมตร โผล่พ้นดินขึ้นมาประมาณ 1 เมตร มีรูปเศียรเทพารักษ์ โผล่อยู่บนยอดศิลาแลง และ ได้มีการบูรณะเป็นอาคารจัตุรมุขในปี พ.ศ. 2526 โดยมีการทำบุญในวัน สงกรานต์ของทุกปี เพื่อให้เกิดสิริมงคลในชีวิต และเปรียบเสมือนการเริ่มต้นชีวิตใหม่

บ่าย เที่ยวชม อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร หนึ่งในอุทยานประวัติศาสตร์ที่ได้รับ การประกาศให้เป็นมรดกโลกจากองค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) และเป็นอุทยานประวัติศาสตร์ที่มีวัดจำนวนมากที่สร้างในสมัยพระมหาธรรมราชา ลิไทที่ 1 ตลอดจนมีพระสังฆราช จำพรรษาอยู่ในเขตเมืองกำแพงเพชรหลายองค์ โดยส่วนใหญ่จะจำ พรรษาอยู่วัดอาวาสใหญ่ ซึ่งมีฐานกุฏิสงฆ์ทั้งใหญ่และเล็กอยู่รวมกันกว่า 40 ฐาน ตลอดจนมีอาคาร ศาลาการเปรียญขนาดใหญ่ที่รองรับการการจำพรรษาของพระจำนวนมาก

เย็น ถ้ามาช่วงเดือนกุมภาพันธ์ สามารถร่วมงานนบพระ – เล่นเพลง ซึ่งเป็นการฟื้นฟู งานประเพณีดั้งเดิมตามหลักฐานในศิลาจารึกเมืองพระชุม หรือเมืองนครชุม ที่กล่าวถึงการจัดขบวน แห่ไปนบพระมาตั้งแต่ครั้งกรุงสุโขทัย ขบวนจะข้ามแม่น้ำปิงไปนมัสการพระบรมธาตุเจดีย์ที่ฝั่ง นครชุม มีการแสดงมหรสพ ศิลปวัฒนธรรมไทย และการออกร้านของส่วนราชการและเอกชนและ นอนพักใน ตัวเมืองกำแพงเพชร

วันที่ 2

เช้า เดินทางไป <u>แหล่งโบราณคดีเขานางทอง</u> อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งแหล่งโบราณคดีเขานางทองปรากฏในจารึกต่าง ๆ สมัยสุโขทัยเมื่อครั้งที่พระมหาธรรมราชาลิไท ที่ 1 เสด็จขึ้นครองราชย์ ได้ชักชวนเจ้าเมืองต่าง ๆ ที่อยู่ในอาณาบริเวณมาร่วมกันนบพระบาท พร้อม ทั้งได้เสด็จมาก่อสร้างเจดีย์และวิหารบนยอดเขานางทอง เพื่อเป็นพุทธบูชา ซึ่งในปัจจุบันองค์การ บริหารส่วนจังหวัดกำแพงเพชรได้ทำการพัฒนาทางขึ้นจนสามารถเข้าเยี่ยมชมได้อย่างสะดวก

บ่าย เดินทางมามนัสการพระพุทธชินราช พระคู่บ้านคู่เมืองพิษณุโลก ที่<u>วัดพระศรี</u> รัตนมหาธาตุวรมหาวิหาร (วัดใหญ่) จังหวัดพิษณุโลก ซึ่งเป็นวัดที่สร้างในสมัยพระมหาธรรมราชา ลิไทที่ 1 เมื่อครั้งที่พระองค์เสด็จมาประทับเมืองพิษณุโลกเป็นเวลา 7 ปี ในขณะนั้นพระองค์ได้ทรงโปรดให้มีการหล่อพระพุทธรูป อีก 2 องค์ พร้อมกับพระพุทธชินราช คือ พระพุทธชินสีห์และพระ ศรีศาสดา โดยทั้ง 2 องค์ ได้รับการอัญเชิญไปประดิษฐานเป็นพระประทานในวัดต่าง ๆ ในกรุงเทพฯ แต่เมื่อครั้งพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 จะอันเชิญพระพุทธชินราช ไปเป็นพระประธานในวัดเบญจมบพิตร ประชาชนชาวพิษณุโลกต่างร่ำให้ ด้วยความเสียดาย พระพุทธชินราช เป็นเหตุให้พระองค์ทรงเปลี่ยนพระราชหฤทัย และทำการหล่อพระพุทธชินราช จำลองเพื่อเป็นพระประธานในวัดเบญจมบพิตรแทนองค์จริง

เย็น เดินทางกลับ

4. เส้นทางพระราชประวัติพระบรมไตรโลกนาถ

วันที่ 1

เช้า เดินทางถึงจังหวัดกำแพงเพชร ชม อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ซึ่งอยู่ ภายในเขตกำแพงเมืองกำแพงเพชรซึ่งได้รับการบูรณะขึ้นในสมัยพระบรมไตรโลกนาถ มีวัด พระแก้วเป็นศูนย์กลาง พร้อมทั้งศึกษาการขยายอิทธิพลของอยุธยาภายใต้การนำของสมเด็จพระ บรมไตรโลกนาถ เข้ามาในเขตเมืองกำแพงเพชร

เดินทางมายังวัดสำคัญในเขตเมืองพิษณุโลก ซึ่งถูกยกฐานะขึ้นเป็นเมืองหลวง 25 ปีในสมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ โดยมีวัดสำคัญที่เกี่ยวข้องกับสมเด็จพระบรมไตร เชื่อว่าเป็นสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถสร้างสมัยที่พระองค์ โลกนาถ 2 วัดคือวัดราชบูรณะ ประทับอยู่ที่เมืองพิษณุ โลกถึง 25 ปี และทรงมีบทบาททางบำรุงพระศาสนาที่พิษณุ โลกมากที่สุด ภายในวัดมีพระอุโบสถ มีการประดับกระจกสีน้ำเงินและสีเหลือง พระวิหารมีลักษณะพิเศษ เป็น สถาปัตยกรรมแบบทรงโรง 9 ห้อง มีภาพเขียนจิตรกรรมฝาผนัง ตอนล่างของพื้นอุโบสถมีรูป กามกรีฑา ซึ่งปรากฏที่วัดนี้เพียงแห่งเดียวในประเทศไทย และ <u>วัดจุฬามณี</u> เนื่องจากเป็นวัดที่ สมเด็จพระบรมไตร โลกนาถทรงออกผนวช โคยในวัคมีโบราณสถานสำคัญคือ ปรางค์แบบขอม ขนาดย่อม ฐานกว้าง 11 เมตร ยาว 18 เมตร ก่อด้วยศิลาแลง ด้านหน้าก่อเป็นแบบตรีมุข ตั้งบนฐาน สูงซ้อนกันสามชั้น แต่ละชั้นย่อมุมไม้ยี่สิบ มีปูนปั้นประดับลวดลายตามขั้น ตอนล่างแถบหน้า กระดานและบัวหน้ากระดานเป็นลายหงส์ ซึ่งถูกคัดแปลงให้กลายเป็นโบราณสถานของศาสนา พุทธเมื่อครั้งที่พระองค์ทรงผนวช ที่วัดแห่งนี้ พระองค์เป็นพระมหากษัตริย์ที่เลื่อมใสใน พระพุทธศาสนาเป็นอย่างยิ่ง ส่งผลให้วัดในจังหวัดพิษณุโลกหลายวัดมีศิลปกรรมในสมัยอยุธยา เนื่องจากได้รับอิทธิพลจากศิลปกรรมอยุธยา เช่น <u>วัดจอมทอง วัดโพธิญาณ</u> เป็นวัดโบราณ มีพระ อุโบสถ สถาปัตยกรรมสมัยอยุธยา

เย็น เดินทางไปยังจังหวัดเพชรบูรณ์พร้อมนอนในเมืองเพชรบูรณ์

วันที่ 2

เช้า เดินทางมายังอำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย ดินแดนรอยต่อการขยายอิทธิพล ของสามอาณาจักร อันได้แก่อยุธยา สุโขทัย ล้านนา ปรากฏเป็นวรรณกรรมเรื่องลิลิตยวนพ่าย โดย อุทยานประวัติสาสตร์สรีสัชนาลัย หนึ่งในมรดกโลกที่สำคัญ อีกทั้งยัง เป็นเมืองโบราณควบคู่กับ สุโขทัยในฐานะเมืองลูกหลวงและมีอำนาจสืบต่อมาในฐานะเมืองสำคัญต่อมาในสมัยอยุธยาโดยมี ชื่อใหม่ว่า "เมืองสวรรคโลก" ดังเห็นได้จากศิลปะอยุธยาในวัดต่างๆในอุทยานประวัติศาสตร์ ศรีสัชนาลัย เช่น วัดนางพญา วัดเจดีย์เจ็ดแถว เป็นต้น

บ่าย เข้าสักการะ<u>อนุสาวรีย์หมื่นดังนคร</u>โดยชาวบ้านเชื่อว่า "หมื่นนคร" หรือ "เจ้าพ่อ เมืองดัง" ผู้สร้างเมืองดัง มีความเก่งกล้าทางด้านการสู้รบ เชี่ยวชาญในการจับช้าง และใช้ช้างศึก ภายหลังต้องยอมรับโทษประหาร เพื่อแสดงความซื่อสัตย์ และจงรักภักดีต่อพระเจ้าติโลกราช โดย เมื่อครั้งเป็นทหารเอกของพระเจ้าติโลกราช แห่งอาณาจักรล้านนานำทัพเข้าต่อสู้รบกับพระบรมไตร โลกนาถ จนสามารถยึดเมืองศรีสัชนาลัยได้แล้วเปลี่ยนชื่อเป็นเมืองเชียงชื่น แต่ภายหลังได้พ่ายแพ้ แก่พระบรมไตรโลกนาถ จนทำให้พระเจ้าติโลกราชไม่ไว้วางใจ

-ถ้ามาในช่วงเดือนเมษายนสามารถเข้าร่วม <u>งานแห่น้ำขึ้นโฮงสรงน้ำเจ้าพ่อเมืองดัง</u> ซึ่งเป็น งานประจำปีของชาวตำบลบ้านตึก ซึ่งเป็นที่ตั้งทัพของหมื่นดังนคร

เย็น รับประทานอาหารพื้นเมืองและนอนพักแบบโฮมสเตย์ที่บ้านนาต้นจั่น อำเภอ ศรีสัชนาลัย

วันที่ 3

เช้า เดินทางกลับ

5. พระนเรศวร : วีรกษัตริย์ผู้กอบกู้เอกราช

วันที่ 1

เช้า เดินทางถึงพิษณุโลก เพื่อนมัสการพระพุทธชินราช พระคู่บ้านคู่เมืองของจังหวัด พิษณุโลกที่ วัดพระศรีรัตนมหาธาตุวรมหาวิหาร (วัดใหญ่) ซึ่งสร้างขึ้นตั้งแต่สมัยพญาลิไทแห่งกรุง สุโขทัย โดยปรากฏในพระราชพงศาวดารเล่าว่า เมื่อภายหลังจากที่สมเด็จพระนเรศวรเสร็จศึก สงครามจากที่ใดก็ตาม พระองค์จะเสด็จมายังเมืองพิษณุโลกเพื่อนมักสารพระพุทธชินราชก่อน ตลอดจนบางครั้งพระองค์ได้ถอดสังวาลและเครื่องทรงเพื่อเป็นพุทธบูชา ก่อนเสด็จกลับกรุงศรี อยุธยา จากนั้นรับประทานอาหารกลางวันภายในตัวเมืองพิษณุโลก

บ่าย ออกเดินทางเข้านมัสการสมเด็จพระนเรศวรที่ศาลสมเด็จพระนเรศวร บริเวณ โรงเรียนพิษณุโลกพิทยาคมเดิม ภายในศาลได้หล่อรูปสมเด็จพระนเรศวรในพระอิริยาบถ หลั่งน้ำ ประกาศอิสรภาพ ไม่ยอมขึ้นต่อกรุงหงสาวดี ณ เมืองแครง ในวันอังคารที่ 14 เมษายน พ.ศ.2127 พร้อมทั้งชมหลุมขุดข้นทางโบราณคดีที่เกี่ยวข้องกับพระราชวังจันทน์ พระราชวังที่ประสูติของ สมเด็จพระนเรศวร พระราชวังจันทน์เป็นพระราชวังดั้งเดิมที่สร้างขึ้นตั้งแต่สมัยสมเด็จพระบรม ไตรโลกนาถ เสด็จครองเมืองพิษณุโลก ในฐานะเมืองหลวงเป็นเวลา 25 ปี และในเวลาต่อมาเป็นที่ ประทับของพระมหาธรรมราชาและพระวิสุทธิกษัตริย์ (พระราชธิดาในพระมหาจักรพรรดิและพระ ศรีสุริโยทัย) เมื่อครั้งครองเมืองพิษณุโลก

- ถ้ามาช่วงเดือนมกราคม สามารถเที่ยว<u>งานนเรศวรมหาราชและงานกาชาด</u>บริเวณ ศาลากลางจังหวัดพิษณุโลก ซึ่งภายในงานมีการจัดแสดงเกี่ยวกับประวัติของสมเด็จพระนเรศวร ตลอดจนมีงานออกร้านจากหน่วยงานราชการ และจากภาคเอกชนจำนวนมากมาย

เย็น นั่งรถสามล้อเที่ยวชมบรรยากาศยามค่ำคืนของตัวเมืองพิษณุโลก จากนั้น รับประทานผักบุ้งลอยฟ้า อาหารขึ้นชื่อที่<u>ตลาดในท์บาซ่าร์</u> จังหวัดพิษณุโลก พร้อมเที่ยวชมและ เลือกซื้อสินค้า ของที่ระลึก ก่อนกลับเข้าพักผ่อนบริเวณตัวเมืองพิษณุโลก

วันที่ 2

เช้า เดินทางไป<u>วัดสมอแครง</u>เพื่อชมสระสองพี่น้องที่เชื่อกันว่าเป็นบริเวณที่สมเด็จพระ นเรศวรและสมเด็จพระเอกาทศรถใช้สรงน้ำ พร้อมทั้งบริเวณยอดเขาสมอแครงเป็นชัยภูมิสำคัญใน การใช้เป็นป้อมในการดูกองทัพข้าศึก อีกทั้งบริเวณวัดยังมีอิฐที่มีตราประทับเป็นรูปช้างเหยียบหงส์ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงชัยชนะของสยามที่มีต่อกรุงหงสาวดี พร้อมทั้งรับประทานอาหารกลางวันบริเวณ อำเภอวังทอง ได้แก่ ผัดไทยวังทอง

บ่าย เดินทางถึงอำเภอวิเชียรบุรีตามเส้นทางของสมเด็จพระนเรศวรที่เดินทัพไปตี อาณาจักรกัมพูชาผ่านทางเทือกเขาเพชรบูรณ์ พร้อมทั้งสักการะ<u>ศาลสมเด็จพระนเรศวร</u> พร้อมทั้ง แวะทานไก่ย่างวิเชียรบุรี อาหารขึ้นชื่อของอำเภอวิเชียรบุรีแห่งนี้

เย็น เดินทางกลับ

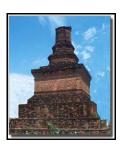
6. พระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก : ปฐมกษัตริย์ราชวงศ์จักรี

วันที่ 1

เช้า เดินทางถึงอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก นั่งรถรางรอบเมืองซึ่งเริ่มต้นจากวัดพระ ศรีรัตนมหาธาตุวรมหาวิหาร (วัดใหญ่) กราบไหว้ อนุสาวรีย์พระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก เป็นอนุสรณ์ที่สร้างขึ้นเพื่อระลึกถึงเหตุการณ์เมื่อครั้งที่พระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกดำรงตำแหน่ง เจ้าพระยามหากษัตริย์ศึกป้องกันเมืองพิษณุโลกในฐานะหัวเมืองสำคัญในการป้องกันศึกพม่าใน ปี พ.ศ.2518 ที่เรียกกันว่าศึกอะแซหวุ่นกี้ พร้อมทั้งชมสภาพบ้านเมืองของเมืองพิษณุโลก ในฐานะ ยุทธภูมิสำคัญในการรบครั้งนี้ จากนั้นรับประทานอาหารกลางวัน เช่น ก๋วยเต๋ยวห้อยขาซึ่งเป็น อาหารขึ้นชื่อของเมืองพิษณุโลก หรืออาจเลือกรับประทานก๋วยเต๋ยวเรือรสเด็ดบนแพที่ลอยอยู่บน แม่น้ำน่าน ที่ร้านแพเพ็ญ หนึ่งในร้านก๋วยเต๋ยวที่ขึ้นชื่อที่สุดของจังหวัดพิษณุโลก

บ่าย ออกเดินทางจากเมืองพิษณุโลกตามเส้นทางการตีค่ายหักวงล้อมของพระพุทธ ยอดฟ้าจุฬาโลก เพื่อไปตั้งหลักภายหลักจากการถูกกองทัพพม่าซึ่งนำโดยอะแซหวุ่นกี้ยกทัพมาตี อย่างหนักหน่วง ไปตามเส้นทางข้ามเขารัง ไปตั้งทัพอยู่เมืองเพชรบูรณ์ โดยในตำนานได้กล่าวว่า พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ได้ไปไหว้หลวงพ่อเพชร วัดมหาธาตุ เมืองเพชรบูรณ์เพื่อ เป็นหลักชัยในการเตรียมทัพและหาแนวทางในการโด้ตอบกองทัพพม่าต่อไป

เย็น เดินทางกลับ

7. ตามรอยเสด็จประพาสรัชกาลที่ 5

วันที่1

เช้า เดินทางถึง อำเภอขาณุวรลักษบุรี จังหวัดกำแพงเพชร เข้าชม วัดน้อยวรลักษณ์ ซึ่งสร้างขึ้นเมื่อประมาณ ปีพ.ศ. 2376 โดยเจ้าเมืองแสนตอ นามว่า พระวรลักษณ์ บุราภิรมย์ (วร) และคุณหญิงน้อย ภายในวัดมีพระพุทธรูปสำคัญสร้างขึ้นสมัยต้นรัตนโกสินทร์ โดยวัดดังกล่าวมี เรื่องเล่าเกี่ยวกับการเสด็จประทับของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 เมื่อ คราวเสด็จพระประพาสต้นเมื่อปีพ.ศ. 2449 ดังปรากฏหลักฐานคือ เหรียญตรา จปร. ซึ่งได้รับ พระราชทานจากพระองค์ หลังจากนั้นออกเดินทางมารับประทานอาหารกลางวัน บริเวณอำเภอ ขาณุวรลักษบุรี

บ่าย ออกเดินทางตามรอยเสด็จประพาสของรัชกาลที่ 5 โดยเดินทางต่อไปยัง วัดวังพระธาตุ ซึ่งเป็นวัดที่ตั้งอยู่ริมแม่น้ำปิงฝั่งตะวันออก มีตำนานที่เล่าถึงบริเวณดังกล่าว เรียกว่าเมืองไตรตรึงษ์ ซึ่งเป็นเมืองเก่าในสมัยทวารวดีหรือประมาณพุทธศตวรรษที่ 12-16 เนื่องจาก มีการขุดค้นทางโบราณคดี พบตะเกียงดินเผาแบบอินเดีย ลูกปัดแก้วสมัยทวารวดีในบริเวณดังกล่าว ในปัจจุบันมีโบราณสถานที่สำคัญคือ พระเจดีย์ประธานองค์ใหญ่ ยอดทรงดอกบัวตูมแบบสุโขทัย บนฐานสี่เหลี่ยมสูง ทางทิศใต้ของเจดีย์ยังมีเศียรพระพุทธรูปปูนปั้นโบราณขนาดใหญ่ ศิลปะ สุโขทัย

เย็น พักค้างคืนกินอาหารริมน้ำปิง

- ถ้ามาในช่วงเดือนสิงหาคม มีงานครบรอบเสด็จประพาสต้นเมืองกำแพงเพชร มี การจัดการแสดงแสงสีเสียง และการละเล่นต่าง ๆ มากมาย วันที่2

เช้า เข้าชมภาพเก่าที่เกี่ยวกับการเสด็จประพาสที่ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติกำแพงเพชร และเข้าชม อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ตามรอยเส้นทางเสด็จประพาสต้น เช่น ถนนเลียบ เชิงเทินริมกำแพงเมือง วัดพระแก้ว วัดพระนอน วัดพระสี่อิริยาบถ

บ่าย เดินทางไปยังตำบลนครชุมเพื่อเยี่ยมชม <u>บ้านห้าง</u> เป็นบ้านไม้เก่าแก่ที่มีความสำคัญ ทางประวัติสาสตร์ เนื่องจากเคยเป็นที่แวะพักของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 เมื่อครั้งเสด็จประพาสต้น ซึ่งเป็นบ้านของคหบดีชาวพม่าที่ได้รับสัมปทานการทำไม้ ชื่อ พะโป้ แต่เดิมมีจำนวน 10 หลังแต่ถูกรื้อถอนเหลือเฉพาะแต่เพียงบ้านห้าง ซึ่งเป็นที่ทำการของพะโป้ พ่อค้าไม้ชาวพม่าซึ่งเป็นผู้ควบคุมการล่องไม้ที่ออกจากคลองสวนหมากเพื่อออกสู่ลำน้ำปึงและ ชมวิถีชีวิตชุมชนปากคลอง สวนหมาก เดินทางต่อไปนมัสการเจดีย์ที่ วัดพระบรมธาตุเจติยาราม เจดีย์วัดพระบรมธาตุปัจจุบันเป็นรูปทรงศิลปะพม่า เนื่องจากครั้งสมัยรัชกาลที่ 5 ทรงอนุญาตให้ พ่อค้าชาวพม่า ซ่อมแซมปฏิสังขรณ์พระเจดีย์เก่าที่เป็นศิลปะสุโขทัยให้ใหญ่กว่าเดิมโดยได้สร้าง ตามแบบเจดีย์พม่าดังที่ปรากฏในปัจจุบัน

เย็น รับประทานอาหารริมน้ำปิง

วันที่3

เช้า เดินทางเข้าเที่ยวชม <u>วัดเสด็จ</u> หนึ่งในวัดตามเส้นทางเสด็จของพระบาทสมเด็จพระ จุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 อีกทั้งภายในวัดยังมีมณฑปที่ประดิษฐานรอยพระพุทธบาทให้ นมัสการอีกด้วย จากนั้นเดินทางไป <u>วัดคูยาง</u> วัดที่มีความสำคัญทางประวัติสาสตร์วัดหนึ่งของ จังหวัดกำแพงเพชร ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน กล่าวคือ พระมหากษัตริย์แห่งราชวงส์จักรี และประมุข แห่งสงฆ์หลายพระองค์ได้เสด็จฯ มายังวัดคูยาง เช่น พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรวัดคูยางเมื่อ พ.ส.2449 เป็นต้นอีกทั้งในอดีตได้ใช้ วิหารวัดคูยางเป็นสถานที่ประกอบพิธีถือน้ำพระพิพัฒน์สัตยาของบรรดาข้าราชการ ผู้บริหาร บ้านเมืองกำแพงเพชรอีกด้วย สิ่งที่น่าสนใจและน่าชมภายในวัด คือ พระพุทธวชิรปราการ หอไตร กลางน้ำวัดคูยาง หีบพระธรรม และธรรมาสน์เท้าสิงห์

บ่าย เดินทางสู่จังหวัดพิษณุโลกเพื่อนมัสการพระพุทธชินราชพระคู่บ้านคู่เมืองจังหวัด พิษณุโลกที่<u>วัดพระศรีรัตนมหาธาตุวรมหาวิหาร (วัดใหญ่)</u> เพื่อความเป็นสิริมงคล

เย็น รับประทานอาหารที่ริมแม่น้ำน่าน จากนั้นนอนพักในตัวเมืองพิษณุโลกแล้ว เดินทางกลับในตอนเช้า

8. ตามรอยเสด็จประพาสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9

วันที่ 1

เช้า เดินทางมาถึงจังหวัดพิษณุโลก แวะเที่ยวชม <u>น้ำตกสกุโณทยาน</u> ตามรอยการเสด็จ ประพาสจังหวัดพิษณุโลกในปีพ.ศ. 2501 ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 เสด็จแวะ พักที่น้ำตกสกุโณทยาน พร้อมรับประทานอาหารกลางวันที่บริเวณน้ำตก

บ่าย เดินทางไปจังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อท่องเที่ยวที่ <u>เขาค้อ</u> สถานที่ท่องเที่ยวที่มี ทัศนียภาพสวยงามจึงเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมมากที่สุดแห่งหนึ่งของเพชรบูรณ์ โดย ในบริเวณเขาค้อในอดีตเป็นที่ตั้งของพรรคคอมมิวนิสต์ ทำให้ในปัจจุบันเขาค้อนอกจากเป็นสถานที่ ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติที่สวยงามแล้วยังทรงคุณค่าด้วยเรื่องราวและตำนานที่เกี่ยวข้องกับ ประวัติศาสตร์การเมืองไทยในยุคที่ยังมีคอมมิวนิสต์ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเกิดขึ้นเนื่องจาก พระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในการจัดตั้งโครงการพัฒนาลุ่มแม่น้ำเข็กน้อย ที่ พัฒนาหมู่บ้านร่วมพัฒนาชาติไทยขึ้น เช่นเที่ยวชมโครงการพัฒนาลุ่มแม่น้ำเข็กน้อย โดยโครงการ ได้พัฒนาการปลูกพืชเมืองหนาวเพื่อเป็นรายได้แก่ประชาชนโดยทั่วไป

เย็น รับประทานอาหารที่บริเวณเขาค้อ จากนั้นนอนพักที่เขาค้อ

วันที่ 2

รับประทานอาหารเช้าที่บริเวณที่พัก จากนั้นท่องเที่ยวชมสถานที่ต่าง ๆ เช้า – บ่าย บนเขาค้อ เช่น <u>พระตำหนักเขาค้อ</u> ซึ่งตั้งอยู่บนเขาย่า พระตำหนักนี้สร้างขึ้นเพื่อน้อมเกล้าฯ ถวายแด่ ในวโรกาสที่เสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรงานโครงการใน องค์สมเด็จพระเจ้าอย่หัว พระราชคำริและทรงตรวงเยี่ยมราษฎรอำเภอเขาค้อและอำเภอใกล้เคียง เป็นอาคารคอนกรีตครึ่ง วงกลมมีทั้งหมด 15 ห้อง รูปทรงแปลกตาไปจากพระตำหนักอื่น สามารถขออนุญาตเจ้าหน้าที่เข้า ชมบริเวณโดยรอบพระตำหนักได้ <u>อนุสรณ์สถานผู้เสียสละเขาค้อ</u> อยู่บนยอดเขาสูงสุดของเขาก้อ อยู่เลยฐานอิทธิ ไปอีก 1 กิโลเมตร สร้างขึ้นเพื่อเทิดทูนวีรกรรมของพลเรือน ทหาร ตำรวจ ทหาร ผู้ พลีชีพในการสู้รบเพื่อปกป้องพื้นที่ในเขตรอยต่อ 3 จังหวัด คือ พิษณุโลก เพชรบูรณ์ และเลย ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2511-2525 โดยสร้างด้วยหินอ่อนเป็นรูปสามเหลี่ยมสูง 24 เมตร หมายถึง การปฏิบัติการ ร่วมกันระหว่างพลเรือน ตำรวจ ทหารในปี พ.ศ. 2524 ผนังภายในบันทึกประวัติอนุสรณ์สถานและ รายชื่อวีรชนผู้เสียสละ ไว้ด้วย <u>เ**จดีย์พระบรมสารีริกธาตุเขาค้อ**</u> ตั้งอยู่บนยอดเขาติดกับหอสมุด นานาชาติเขาค้อ บ้านกองเนียม ตำบลเขาค้อ ที่ยอดเจดีย์บรรจุพระบรมสารีริกธาตุที่อัญเชิญมาจาก ประเทศศรีลังกา เจดีย์แห่งนี้ชาวเพชรบูรณ์สร้างขึ้นเพื่อถวายเป็นพระราชกุศลพระบาทสมเด็จพระ เจ้าอยู่หัว ในวโรกาสทรงครองราชย์ 50 ปี และเป็นที่สักการบูชาของพุทธศาสนิกชน

เย็น เดินทางเข้ามาจังหวัดพิษณุโลก รับประทานอาหารริมแม่น้ำน่าน มีให้เลือกทั้งบน ฝั่งและในร้านที่เป็นเรือนแพ จากนั้นเข้าพักที่ตัวเมืองพิษณุโลก

เช้า เดินทางมา พิพิธภัณฑ์ผ้ามหาวิทยาลัยนเรศวร ซึ่งจัดแสดงที่ชั้นสองของอาคาร เอนกประสงค์ในมหาวิทยาลัยนเรศวร (ทุ่งหนองอ้อ) ประกอบด้วยห้องจัดแสดงนิทรรศการต่าง ๆ จัดแสดงผ้า ผลิตภัณฑ์จากผ้า ที่นำมาจากแหล่งต่าง ๆ ของประเทศไทยและต่างประเทศ มีบริการ ข่าวสารและข้อมูลเกี่ยวกับการวิจัยและเอกสารเกี่ยวกับการผลิต การศึกษาเรื่องผ้าประเภทต่าง ๆ รวมทั้งจัดแสดงชุดฉลองพระองค์ในสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถซึ่งพระราชทานแก่ มหาวิทยาลัยนเรศวร รับประทานอาหารกลางวันที่ร้านนอกชาน หรือร้านอาหารใกล้มหาวิทยาลัย

บ่าย เดินทางไปจังหวัดกำแพงเพชรเพื่อเที่ยวชม <u>วัดกูยาง</u> เพื่อชมหอไตรที่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 เสด็จมาทอดพระเนตร ซึ่งหอไตรดังกล่าวเป็นสิ่งก่อสร้าง สำคัญอย่างหนึ่งภายในวัดมีลักษณะเป็นอาคารทรงไทยพื้นถิ่นกำแพงเพชร สร้างด้วยไม้ ภายในมี โบราณศิลปวัตถุที่สำคัญ และทรงคุณค่ายิ่ง ได้แก่ ตู้พระธรรมขาหมูลายรดน้ำ ทำด้วยไม้ มีบาน ประตูสองบานแต่ละตู้มีลายรดน้ำลงรักปิดทองโดยรอบเขียนเป็นภาพต่างๆ เช่น ภาพเล่าเรื่องพุทธ ประวัติ รามเกียรติ์ ฯลฯ และชมอุโบสถที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 เสด็จมาประทับ

เย็น เดินทางกลับ

9. จอมพลป. : นครบาลเพชรบูรณ์

วันที่ 1

เช้า เดินทางถึงจังหวัดเพชรบูรณ์ รับประทานอาหารเช้าแบบพื้นเมือง จากนั้นชมประวัติจอมพลป. ที่หอวัฒนธรรมนครบาลเพชรบูรณ์ เป็นหอประชุมขนาดใหญ่ ใช้ ประโยชน์ในด้านการศึกษาที่เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของจังหวัดเพชรบูรณ์ โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ส่วนแรก จัดเป็นการแสดงภาพและของเก่าจากชาวเมืองเพชรบูรณ์ บางส่วนที่เกี่ยวกับ ประวัติศาสตร์ในยุคต่าง ๆ ของจังหวัดเพชรบูรณ์ ส่วนที่สอง จัดเวทีการแสดงทางด้าน ประวัติศาสตร์ ประเพณีและวัฒนธรรมต่าง ๆ ของจังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งจะมีการจัดงานเกี่ยวกับ ประเพณีและวัฒนธรรมอยู่เป็นประจำ

บ่าย เดินทางไปดู อ่างเก็บน้ำป่าแดง อดีตที่ตั้งโรงเรียนนายร้อยในช่วงที่จอมพลป. ย้ายเมืองหลวงมาที่จังหวัดเพชรบูรณ์ ที่ปัจจุบันยังคงเต็มเปี่ยมไปด้วยความทรงจำของวันวานที่ยังมิ เลือนหายไปตามกาลเวลา โดยเฉพาะบริเวณวัดโพธิ์กลางมีการจัดแสดงภาพของโรงเรือน ที่พักโรงอาหาร ห้องเรียน ของนักเรียนนายร้อยรุ่นป่าแดง

เย็น ถ้ามาในช่วงเดือนมกราคม สามารถเที่ยว<u>งานมะขามหวานและกาชาดจังหวัด</u>

<u>เพชรบูรณ์</u> ซึ่งมีการจัดแสดงต่างๆ มากมาย อาทิ รำวงย้อนยุค การแสดงจากเด็กนักเรียน นักศึกษา
ในพื้นที่ ซึ่งไฮไลท์ของงานอยู่ที่การแต่งแฟนตาซีในยุคนครบาล ซึ่งหาชมได้ยากในปัจจุบัน อันเป็น
เอกลักษณ์อย่างหนึ่งของจังหวัดเพชรบูรณ์

วันที่ 2

เช้า รับประทานอาหารในตัวเมืองเพชรบูรณ์ก่อนเดินทางไปเยี่ยมชม ศาลหลักเมือง นครบาลเพชรบูรณ์ (หลักเมืองประเทศไทย) ซึ่งตั้งอยู่ที่สี่แยกบุ่งน้ำเต้า ตำบลบุ่งน้ำเต้า เมื่อตอนสมัย สงครามโลกครั้งที่ 2 ท่านจอมพล ป. พิบูลสงคราม เคยจะตั้งจังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นเมืองหลวงของ ประเทศไทย และได้มีการตั้งศาลหลักเมืองนครบาลเพชรบูรณ์ ขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2487

บ่าย ออกเดินทางไปดู <u>ถ้ำฤๅษีสมบัติ</u> ซึ่งในอดีตเป็นที่ตั้งกระทรวงการคลังและที่เก็บ ทรัพย์สมบัติและพระแก้วมรกตเมื่อคราวย้ายมาไว้ที่จังหวัดเพชรบูรณ์ตามแผนการย้ายเมืองหลวง ของจอมพลป. พิบูลสงคราม

เย็น เดินทางกลับ

10. เส้นทางยุคก่อนประวัติศาสตร์ในประเทศไทย

วันที่ 1

เช้า เดินทางมาถึงจังหวัดสุโขทัย เดินทางต่อไปอำเภอศรีสัชนาลัย ชม<u>แหล่งโบราณคดี</u>
วัดชมชื่น แหล่งโบราณคดีก่อนประวัติศาสตร์ในยุคหินใหม่ ภายในมีการจัดแสดงให้เห็นถึง
ลักษณะของการฝังศพของคนสมัยก่อนประวัติศาสตร์ ซึ่งมีทั้งหลุมศพชาย หญิงและเด็ก โดยความ
เชื่อในขณะนั้นเชื่อกันว่าต้องมีการนำสิ่งของ เครื่องใช้ต่างๆ วางไว้รอบศพเพื่อให้ผู้ตายนำติดตัวไป
ไว้ใช้ในโลกหน้า พร้อมทั้งเข้าชมอุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย หนึ่งในมรดกโลกที่สำคัญ อีก
ทั้งยัง เป็นเมืองโบราณควบคู่กับสุโขทัยในฐานะเมืองลูกหลวง ซึ่งเป็นเมืองที่พัฒนาขึ้นมาจากชุมชน
บริเวณแหล่งโบราณคดีวัดชมชื่น ภายในมีวัดสำคัญได้แก่ วัดช้างล้อม วัดเจดีย์เจ็ดแถว วัดนางพญา
เป็นต้น มื้อเที่ยงแวะรับประทานอาหารบริเวณแก่งหลวงริมแม่น้ำยม โดยมีเมนูเด็ดที่ไม่ควรพลาด
ได้แก่ อาหารที่ทำจากปลาแม่น้ำสด ๆ

บ่าย เดินทางต่อไปยัง พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ รามคำแหง เพื่อเข้าชมโบราณวัตถุและ ศิลปะก่อนประวัติศาสตร์ในเขตจังหวัดสุโขทัย เช่น ขวานหินกะเทาะยุคหินเก่าที่ใช้ในการล่าสัตว์ และกลองมโหระทึกยุคสำริดที่สะท้อนพิธีกรรม และความเชื่อ

เย็น รับประทานอาหารเย็น เช่น ผัดไทยสุโขทัย หรือว่าจะเป็นขาหมูตุ๋นยาจีน รับประทานพร้อมหมั่นโถวเนื้อนุ่ม ที่ร้านอำไพโภชนา จากนั้นนอนพักที่ตัวเมืองสุโขทัย วันที่ 2

เช้า รับประทานอาหารเช้าจากที่พักจากนั้นเดินทางเข้าสู่จังหวัดกำแพงเพชรเพื่อไปยัง
แหล่งโบราณกดีเขากะล่อน อำเภอขาณุวรลักษบุรี ซึ่งขุดก้นพบโบราณวัตถุสมัยก่อนประวัติศาสตร์
เป็นจำนวนมากอาทิเช่น ขวานหินขัด ลูกปัดหิน กำไลหิน เครื่องปั้นเดินเผาที่สะท้อนให้เห็นถึง
ประวัติศาสตร์อันยาวนานของกำแพงเพชร จากนั้นเดินทางต่อโดยเส้นทางขาณุวรลักษบุรี –
นครสวรรค์ – เพชรบูรณ์ โดยแวะพักรับประทานอาหารกลางวันที่จังหวัดนครสวรรค์

บ่าย เดินทางผ่านทางอำเภอวิเชียรบุรี เพื่อท่องเที่ยวศึกษาเรื่องราวก่อนประวัติศาสตร์ที่ วัดโกกปรือ ภายในบริเวณวัดจะพบซากศิลาแลง สระน้ำโบราณ ภาชนะดินเผา เครื่องสังคโลก เครื่องโลหะโบราณมากมายในยุคก่อนปะวัติศาสตร์ที่บุคก้นพบได้ในหมู่บ้านและชาวบ้านได้ทำการ เก็บรักษาและจัดแสดงโดยชุมชน

เย็น แวะรับประทานอาหารเย็นแบบพื้นบ้าน ได้ไก่ย่างวิเชียรบุรีที่เลื่องชื่อ จากนั้นนอน พักที่อำเภอวิเชียรบุรี

วันที่ 3

เช้า รับประทานอาหารเช้าจากที่พัก จากนั้นเดินทางไปเที่ยวชม <u>สุสานหอยล้านปี</u> เป็น ลานหอยน้ำจืดอายุนับล้านปีที่เพิ่งค้นพบไม่นาน ปัจจุบันกำลังอยู่ระหว่างการพัฒนาให้เป็นแหล่ง ท่องเที่ยวแห่งใหม่ หากสนใจชมตัวอย่าง ฟอสซิลหอยอายุประมาณ 15 ล้านปี สามารถชมได้ ณ ที่ว่า การอำเภอวิเชียรบุรี สำหรับที่แหล่งสุสานหอยล้านปีนี้ ตั้งอยู่ที่บ้านซับบอน จากนั้นแวะไปชมเสา หินโบราณที่ อุทยานเสาหินโบราณ ซึ่งเป็นเสาหินรูปทรงเป็นแท่ง รูปหกเหลี่ยม ห้าเหลี่ยมจำนวน มากสร้างขึ้นในยุคเดียวกับที่พบในอุทยานประวัติสาสตร์สรีเทพ เป็นสถานที่เหมาะสำหรับผู้สนใจ โบราณคดี ภายในพื้นที่โล่งเต็มไปด้วยเสาหินกระจายอยู่ตามพงหญ้า จากนั้นเดินทางไปรับประทาน อาหารกลางวันที่ตัวเมืองเพชรบูรณ์

บ่าย เดินทางเข้าสู่ อุทยานแห่งชาติน้ำหนาว อุทยานที่ตั้งอยู่บนยอดเขาสูง หนึ่งใน สถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีชื่อเสียงของจังหวัดเพชรบูรณ์ ที่มีน้ำตก ถ้ำ และสถานที่ ท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สวยงามมากมายหลายแห่งให้เลือกเที่ยวได้ตามใจชอบ

เย็น นอนพักที่อุทยานแห่งชาติน้ำหนาว วันที่ 4

เช้า ชมพระอาทิตย์ยามเช้าที่ อุทยานแห่งชาติน้ำหนาว จากนั้นรับประทานอาหารเช้า ต่อจากนั้น เดินทางไปชมรอยเท้าได โนเสาร์ ที่ ดงรอยเท้าไดโนเสาร์ บ้านนาสอพอง ต.น้ำหนาว พบ รอยเท้าประมาณ 300 รอย มีความลึกประมาณ 1-3 เซนติเมตร มีระยะระหว่างก้าวเดิน 70 เซนติเมตร และระยะห่างระหว่างแถวประมาณ 80 เซนติเมตร แสดงให้เห็นว่ามีไดโนเสาร์ไม่น้อย กว่า 2 ตัว วัดขนาดรอยเท้ายาวประมาณ 12 นิ้ว กว้าง 6 นิ้ว เป็นรอบที่มี 3 นิ้ว ในขณะที่ส่วนปลายมี ร่องรอยของเล็บที่แหลมคม ซึ่งเป็นลักษณะของไดโนเสาร์กินเนื้อ เดินด้วยสองขาหลังเป็นหลัก

บ่าย เดินทางกลับเข้าตัวเมืองเพชรบูรณ์ แวะชม <u>ซากฟอสซิลปลาโบราณ</u> บริเวณ เทศบาลตำบลท่าพล อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ ที่สะท้อนให้เห็นว่าบริเวณจังหวัดเพชรบูรณ์เป็น ทะเลมากก่อน

เย็น รับประทานอาหารที่ร้านอาหารบริเวณสระยาวในเขตเทศบาลเมืองเพชรบูรณ์ จากนั้นนอนพักที่เขตเทศบาลเมืองเพชรบูรณ์

วันที่ 5

เช้า เดินทางไปอำเภอวังโป่ง จังหวัดเพชรบูรณ์ตามเส้นทางเขารัง - วังโป่ง เข้าชมซาก ฟอสซิลที่ แหล่งโบราณคดีวังโป่ง ซึ่งเป็นแหล่งโบราณคดีสมัยก่อนประวัติสาสตร์ยุคหินใหม่ (อายุ ราว 4000-3000 ปี) พบว่าที่ราบเชิงเขาใหญ่ (เทือกเขาเพชรบูรณ์) มีวัตถุโบราณฝังตัวอยู่ใต้ดินและ บนผิวดินพบวางอยู่กระจัดกระจาย อาทิเช่น พบขวานหินและแกนกำไลที่บ้านดอนตูม พบขวานหินขัดที่บ้านน้ำอ้อม พบครกหินและเครื่องมือหินที่บ้านวังหินซอง พบลิ่มหินในยุคหินที่บ้านวังทรายทอง เป็นต้นและ โบราณวัตถุที่แหล่งโบราณคดีวัดเกตุสามัคคีธรรม ซึ่งเป็นแหล่งโบราณคดีสมัยก่อนประวัติสาสตร์ (ยุคหิน) โดยมีการค้นพบกำไลหินจำนวนมาก ขวานหินขัด เครื่องมือสกัดหิน และสิ่งของอื่นๆ อีกมากมาย

บ่าย เดินทางไปยังอำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก เพื่อเข้าชมแหล่งโบราณคดีใน เขตห้ามล่าสัตว์ป่าถ้ำผาท่าพล พื้นที่บริเวณนี้เป็นภูเขาหินปูน ยอดสูงสุด 236 เมตร มีหน้าผาสูงชัน เว้าแหว่ง อันเกิดจากการกัดเซาะของน้ำฝนนับหลายล้านปี เกิดเป็นถ้ำต่าง ๆ มากมายทั่วบริเวณ ได้แก่ ถ้ำนเรศวร ถ้ำเรือ ที่มีหินงอกหินย้อยสวยงาม ถ้ำลอด ซึ่งสามารถเดินทะลุไปยังอีกด้านหนึ่ง ของภูเขาได้ นอกจากนี้ยังพบซากดึกดำบรรพ์ของหอยและปะการัง เนื่องจากบริเวณนี้เคยเป็น ท้องทะเลมาก่อน และยังมีภาพเขียนสีก่อนประวัติศาสตร์รูปมือคนบนเพิงผาหิน ท่ามกลางพรรณไม้ และร่องรอยสัตว์ป่าต่าง ๆ ที่มักพบระหว่างทางเดินเท้าศึกษาธรรมชาติ เหมาะแก่การทัศนศึกษาเชิง นิเวศและโบราณคดี

เย็น เดินทางไปอำเภอชาติตระการเพื่อเที่ยวชม อุทยานแห่งชาติน้ำตกชาติตระการ พร้อมเข้าชมลายขีดเขียนก่อนประวัติศาสตร์ที่บริเวณถ้ำผากระดานเลข จากนั้นนอนพักที่อุทยาน แห่งชาติน้ำตกชาติตระการ

วันที่ 6

เช้า เดินทางเข้าเมืองพิษณุ โลกเพื่อเดินทางกลับ

11. เส้นทางสายอารยธรรมทวาราวดี

วันที่ 1

เช้า เดินทางถึงอำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ เข้าชม อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ ที่ โดยอุทยานแห่งนี้เป็นโบราณสถานสำคัญที่น่าสนใจศึกษาหาความรู้มากที่สุดแห่งหนึ่งของ เพชรบูรณ์ ได้รับรางวัล Thailand Tourism Award ประจำปี 2543 2 รางวัลคือ รางวัลประเภทแหล่ง ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมโบราณสถานยอดเยี่ยมและรางวัลสื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ด้าน อินเตอร์เน็ตดีเด่น อุทยานมีพื้นที่ครอบคลุมโบราณสถานในเมืองเก่าศรีเทพ ซึ่งมีชื่อเดิมว่า "เมือง อภัยสาลี" สร้างขึ้นในยุคขอมเรื่องอำนาจ มีอายุไม่ต่ำกว่า 1,000 ปี มีศิลปกรรมทวาราวดีให้ชมได้ โดยทั่วบริเวณ โดยมีศูนย์กลางที่สำคัญคือ โบราณสถานเขาคลังใน ตั้งอยู่เกือบกึ่งกลางเมือง สร้าง ประมาณพุทธศตวรรษที่ 11-12 ผังเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าหันหน้าไปทางทิศตะวันออก ผังเมืองและ ศิลปะการก่อสร้างมีลักษณะคล้ายเมืองทวารวดีอื่น ๆ ได้แก่ นครปฐม และเมืองโบราณคูบัว มีการ ใช้ศิลาแลงเป็นวัสดุหลักในการก่อสร้าง ที่ฐานมีรูปปูนปั้นบุคคลและสัตว์ประดับเป็นศิลปะแบบ ทวารวดี เชื่อกันว่าเป็นที่เก็บอาวุธและทรัพย์สมบัติจึงเรียกว่า "เขาคลัง" และ ศูนย์บริการข้อมูลใหม่ เป็นอาการจัดแสดงนิทรรศการหมุนเวียนเกี่ยวกับประวัติศาสตร์และโบราณคดีที่ทันสมัยและ สวยงามที่สุด รวมทั้งมีกิจกรรมด้านการอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรม ภายในประกอบด้วยห้องจัด แสดงนิทรรศการและส่วนจำหบ่ายหนังสือ ของที่ระลึก

บ่าย เที่ยวชม <u>เขาเมืองเล็ง</u> เป็นเขาที่ตั้งของเสาหิน โคมเมืองเล็ง โดยมีตำนานเล่าว่า เมืองเล็ง เป็นเมืองเก่าแก่ที่มีความเจริญรุ่งเรื่องเทียบเท่าเมืองศรีเทพ ต่างฝ่ายต่างแข่งกันสร้างความ เจริญรุ่งเรื่อง ครั้นเมื่อพระราช โอรสเมืองศรีเทพได้มีสัมพันธ ไมตรี มาขอธิดาเจ้าเมืองเล็งอภิเษก สมรส เจ้าเมืองเล็งมีข้อแม้ว่าเจ้าเมืองศรีเทพต้องสร้างทางจากเมืองศรีเทพมายังเมืองเล็งให้เสร็จ ภายใน 1 วัน 1 คืน ในขณะที่สร้างทางจวนจะถึงเมืองเล็งตอนค่อนรุ่ง เจ้าเมืองเล็งให้สร้างโคมไฟ ฝ่ายเจ้าเมืองศรีเทพเห็นแสงไฟจากเสาโคมคิดว่าสว่างแล้ว จึงสั่งทหารชาวเมืองเทขันหมากที่เตรียม

มาทิ้ง จึงมีชื่อเรียก "สระสาคขนมจีน" หมู่บ้านสาคขันหมาก จากนั้นแวะรับประทานไก่ย่าง วิเชียรบุรี จากนั้นเดินทางเข้าสู่เทศบาลเมืองเพชรบูรณ์

เย็น รับประทานอาหารที่บริเวณสระยาว จากนั้นนอนพักในบริเวณตัวเมืองเพชรบูรณ์
วันที่ 2

เช้า เดินทางไปที่_อำเภอน้ำหนาวจังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อเข้าชม<u>วัดห้วยสนามทราย</u> ภายในวัดมีใบเสามาเก่าแก่ เป็นใบเสมาหิน ที่มีขนาดใหญ่มาก มีอายุราว 800 ปี โดยส่วนใหญ่เป็น ศิลปะแบบทวาราดี

บ่าย เดินทางทางเข้าสู่อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก โดยใช้เส้นทางสายหล่มสัก – พิษณุโลก เข้านอนพักที่อำเภอนครไทย

วันที่ 3

เช้า เที่ยวชม<u>วัดหน้าพระธาตุหรือวัดเหนือ เป็นวัดเก่าแก่อยู่ในตัวเมืองนครไทย ภายใน</u> วัดมีโบราณวัตถุที่สำคัญ คือ ใบเสมาศิลาทรายแกะสลักเป็นรูปพระสถูป ศิลปะแบบทวาราวดีตอน ปลายพุทธศตวรรษที่ 15-16 ส่วนอีกด้านหนึ่งแกะสลักเป็นพระพุทธรูปขัดสมาธิเพชร ศิลปะล้านนา ผสมศิลปะสุโขทัย อายุประมาณ พุทธศตวรรษที่ 19ที่สะท้อนการเชื่อมจากยุคทวาราวดีสู่ยุคสุโขทัย และล้านนา

บ่าย เที่ยวชม <u>บ่อเกลือพันปี</u> ศูนย์กลางเศรษฐกิจและฐานอำนาจของผู้นำในอดีต ที่ใช้ใน การแลกเปลี่ยนกับสินค้าจากภายนอก เนื่องจากในอดีตเกลือเป็นสินค้าที่มีความสำคัญ อันนำไปสู่ และเดินทางเข้าเมืองพิษณุโลกเพื่อเดินกลับ

12. เส้นทางอารยธรรมสุโขทัย

วันที่ 1

เช้า เดินทางไปกำแพงเพชรเข้าเที่ยวชม<u>วัดวังพระธาตุ</u> ซึ่งเป็นวัดที่ตั้งอยู่ริมแม่น้ำปิงฝั่ง ตะวันออก มีตำนานที่เล่าถึงบริเวณดังกล่าวเรียกว่าเมืองไตรตรึงษ์ ซึ่งเป็นเมืองเก่าในสมัยทวารวดี หรือประมาณพุทธศตวรรษที่ 12-16 เนื่องจากมีการขุดค้นทางโบราณคดี พบตะเกียงดินเผาแบบ อินเดีย ลูกปัดแก้วสมัยทวารวดีในบริเวณดังกล่าว ซึ่งในปัจจุบันมีโบราณสถานที่สำคัญคือ พระธาตุวังพระธาตุที่วัดซึ่งเป็นวัดที่ตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำปิงยังคงมีหลักฐานเป็นพระเจดีย์ประธานองค์ ใหญ่ ยอดทรงดอกบัวตูมแบบสุโขทัยบนฐานสี่เหลี่ยมสูง ทางทิศใต้ของเจดีย์ยังมีเศียรพระพุทธรูป ปูนปั้นโบราณขนาดใหญ่ จากนั้นเข้าเยี่ยมชม พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติกำแพงเพชร เป็นที่แสดง โบราณวัตถุและศิลปวัตถุสมัยต่างๆ อาทิเช่น ศิลปะทวารวดี ศิลปะลพบุรี ศิลปะรัตนโกสินทร์ โบราณวัตถุส่วนมากเป็นลวดลายปูนปั้นและลวดลายดินเผา เศียรพระพุทธรูป เครื่องสังคโลก ปูน ปั้นรูปยักษ์เทวดา และมนุษย์ซึ่งใช้ประดับฐานเจดีย์ หรือติดตั้งวิหาร นอกจากนั้นยังมีเทวรูปพระ อิสวรสำริด ที่ในสมัย รัชกาลที่ 5 ได้ถูกลอบตัดเศียรและพระหัตถ์ เมื่อ พ.ศ. 2429 และได้ถูก ซ่อมแชมให้คืนดีในภายหลัง รับประทานอาหารกลางวันในตัวเมืองกำแพงเพชร

บ่าย เที่ยวชม อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ซึ่งอยู่ฝั่งตะวันตกของแม่น้ำปิง หนึ่งในอุทยานประวัติศาสตร์ที่ได้รับการประกาศให้เป็นมรดกโลกจากองค์การศึกษาวิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) และเป็นอุทยานประวัติศาสตร์ที่มีวัคจำนวนมากที่ สร้างในสมัยสุโขทัย เช่นศาลหลักเมือง ศาลพระอิศวรในเขตเมือง นอกจากนั้นนอกเขตเมืองมีวัด สำคัญในเขตนอกเมืองเรียกว่า เขตอรัญวาสี ซึ่งเป็นวัดของพระสายป่าที่เข้ามาจำพรรษาในเมือง กำแพงเพชร มีวัดสำคัญที่เป็นที่จำพรรษาของพระสังฆราชและพระราชาคณะชั้นผู้ใหญ่ เช่น วัด

อาวาสใหญ่ โดยมีซากฐานวิหารขนาดใหญ่และกุฏิใหญ่น้อยกว่า 40 แห่ง วัดสี่อิริยาบถมี พระพุทธรูปที่เป็นตัวแทนศิลปะสุโขทัยที่สวยงาม

จากนั้นเดินทางไปอำเภอพรานกระต่ายเที่ยวชม<u>แห**ล่งโบราณคดีเขานางทอง</u> ซึ่ง**แหล่งโบราณคดีเขานางทองปรากฏในจารึกต่าง ๆ สมัยสุโขทัยเมื่อครั้งที่พระมหาธรรมราชาลิไท ที่ 1 เสค็จขึ้นครองราชย์ ได้ชักชวนเจ้าเมืองต่าง ๆ ที่อยู่ในอาณาบริเวณมาร่วมกันนบพระบาท พร้อมทั้ง ได้เสด็จมาก่อสร้างเจดีย์และวิหารบนยอดเขานางทอง เพื่อเป็นพุทธบูชา ซึ่งในปัจจุบันองค์การ บริหารส่วนจังหวัดกำแพงเพชรได้ทำการพัฒนาทางขึ้นจนสามารถเข้าเยี่ยมชมได้อย่างสะดวก</u>

- เย็น ถ้าเดินทางเข้ามาในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ เที่ยวงาน<u>นบพระ เล่นเพลง</u>
 - ถ้ามาในช่วงเคือนพฤศจิกายน เที่ยวงานลอยกระทง นอนในเมืองกำแพงเพชร

วันที่ 2

เช้า เดินทางออกจากจังหวัดกำแพงเพชร เข้ามายังจังหวัดสุโขทัย ระหว่างเส้นทางแวะ เข้าไปชมแหล่งโบราณสถานสำคัญ ในเขตบริเวณเชิงเขาหลวง ที่บ้านนาคีรี ซึ่งเรียกกันว่า ปรางค์ก่อ อิฐเขาปู่เจ้า เป็นปรางค์ก่ออิฐองค์แรกและเก่าแก่ที่สุดเท่าที่พบมาในจังหวัดสุโขทัย มีลักษณะหิลปะ ร่วมสมัยกับศิลปะเขมรสมัยบาปวนประมาณพุทธศตวรรษที่ 16-17 อีกทั้งยังมีลักษณะเหมือนกัน ปรางค์ก่ออิฐที่เมืองศรีเทพจังหวัดเพชรบูรณ์ ต่อจากนั้นเดินทางข้าชม พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ รามคำแหง ซึ่งตั้งอยู่ทางค้านขวาของอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย เป็นที่รวบรวม และจัดแสดง ศิลปะโบราณที่ได้จากการขุดค้นทางโบราณคดีภายในเมืองสุโขทัย และที่ประชาชนมอบให้ บริเวณ พิพิธภัณฑ์แบ่งส่วนการแสดงโบราณวัตถุไว้ คือ 1. อาคารลายสือไท 700 ปี เป็นอาคารใหม่ที่ตั้งอยู่ ค้านหน้าทางเข้าอาคารใหญ่ เป็นที่จัดแสดงศิลปวัตถุสมัยสุโขทัย อาทิ พระพุทธรูป เครื่องใช้ ถ้วย ชาม เครื่องสังคโลก ศิลาจารึก ฯลฯ 2. อาคารพิพิธภัณฑ์ จัดแสดงศิลาจารึกสมัยสุโขทัย พระพุทธรูปสำริด เทวรูป โอ่งสังคโลก เครื่องศาสตราวุธ เครื่องถ้วยชามสังคโลก เงินตรา ท่อน้ำ แสดงระบบชลประทานสมัยสุโขทัย ฯลฯ

บ่าย เข้าชม อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย อาณาจักรอันรุ่งโรจน์ที่ถูกสถาปนา โดยพ่อขุนบางกลางหาว ในอดีตเมืองสุโขทัยเคยเป็นราชธานีของไทยมีความเจริญรุ่งเรื่อง เป็น ศูนย์กลางการปกครอง ศาสนา และเศรษฐกิจ ภายในอุทยานฯ มีสถานที่สำคัญที่เป็นพระราชวัง ศาสนสถาน โบราณสถาน โดยมีคูเมือง กำแพงเมือง และประตูเมืองโบราณล้อมรอบอยู่ในรูป สี่เหลี่ยมจัตุรัส บริเวณพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยครอบคลุมพื้นที่กว่า 70 ตารางกิโลเมตร และมีโบราณสถานสำคัญที่น่าชมมากมาย และนมัสการพระบรมราชานุสาวรีย์พ่อขุนรามคำแหง มหาราชกษัตริย์ผู้ยิ่งใหญ่แห่งอาณาจักรสุโขทัย

เย็น - ถ้ามาในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ สักการะพระแม่ย่า งานกาชาด

- ถ้ามาเดือนพฤศจิกายน เที่ยวงานลอยกระทง
- ถ้ามาในช่วงเดือนมกราคม ร่วมงานวันพ่อขุนรามคำแหงมหาราช

วันที่ 3

เช้า ไปดูตะวันขึ้นที่ เ<u>ชื่อนสรีดภงส์</u> ซึ่งตั้งอยู่บริเวณเมืองเก่า ทำนบนี้เป็นเชื่อนดิน (คันดิน) สำหรับกั้นน้ำอยู่ระหว่างซอกเขาคือ เขาพระบาทใหญ่ และเขากิ่วอ้ายมา ที่สร้างขึ้นเพื่อกัก น้ำ และชักน้ำไปตามคลองส่งน้ำมาเข้ากำแพงเมืองเข้าสระตระพังเงิน ตระพังทอง เพื่อนำไปใช้ใน เมือง และพระราชวังในสมัยโบราณ ซึ่งในปัจจุบันกรมชลประทานได้ปรับปรุงบูรณะ และ ซ่อมแซมขึ้นใหม่ จากนั้นเดินทางไป อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย หนึ่งในมรดกโลกที่สำคัญ อีกทั้งยัง เป็นเมืองโบราณควบคู่กับสุโขทัยในฐานะเมืองลูกหลวง มีชื่อเสียงในเรื่องการผลิตถ้วย

ชามสังคโลกและเป็นศูนย์กลางการค้าขายที่สำคัญบนเส้นทางถนนสายพระร่วง ภายในมีวัดสำคัญ ได้แก่ วัดช้างล้อม วัดเจดีย์เจ็ดแถว วัดนางพญา เป็นต้น

บ่าย ชม วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ หรือ วัดพระบรมธาตุเมืองเชลียง และเรียกอีกชื่อว่า วัดพระปรางค์ ตั้งอยู่นอกกำแพงเมืองเก่าศรีสัชนาลัย เป็นกลุ่มโบราณสถานขนาดใหญ่ และเป็น พระอารามหลวงชั้นราชวรวิหาร มีโบราณสถานที่สำคัญภายในวัด ได้แก่ ปรางค์ประธาน ก่อด้วย ศิลาแลงฉาบปูน ลักษณะรูปแบบเป็นสถาปัตยกรรมแบบปรางค์และ ศูนย์ศึกษาและอนุรักษ์เตา สังคโลก (เตาทุเรียง) ชมรูปแบบ การเผา และวิวัฒนาการของเครื่องสังคโลกที่เป็นเอกลักษณ์ด้าน อารยธรรมสุโขทัยที่สำคัญ เป็นต้น

เย็น เดินทางมาจังหวัดพิษณุโลกเพื่อเข้าพัก

วันที่ 4

เช้า เดินทางเยี่ยมชม<u>วัดพระศรีรัตนมหาธาตุวรมหาวิหาร (วัดใหญ่)</u> เพื่อนมัสการพระ พุทธชินราช พระคู่บ้านคู่เมืองที่มีพุทธลักษณะที่สวยงาม โดดเด่นมาก ต่อจากนั้นเยี่ยมชม <u>วัดเจดีย์ ยอดทอง</u> ซึ่งตั้งอยู่นอกกำแพงเมืองพิษณุ โลก บนถนนพญาเสือ ทางเดียวกับวัดอรัญญิก ปัจจุบัน เหลือเพียงเจดีย์ทรงดอกบัวตูมที่เป็นศิลปะสุโขทัยเพียงองค์เดียวที่พบในพิษณุ โลก เจดีย์มีฐานกว้าง ประมาณ 9 เมตร สูง 21 เมตร เฉพาะที่ยอดทรงดอกบัวตูมนั้น ได้เห็นรอยกะเทาะของปูนทำให้แล เห็นการเสริมยอด โดยการพอกปูนเพิ่มที่ยอดแหลมของดอกบัว จากนั้นเยี่ยมชม <u>วัดอรัญญิก</u> ซึ่งตั้งอยู่ที่ถนนพญาเสือ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง สร้างเมื่อประมาณ ปีพ.ศ. 1620 สมัยสุโขทัย มี ศิลปกรรมที่สำคัญคือเจดีย์ทรงลังกาศิลปะสุโขทัย นอกจากนั้นยังมีเจดีย์ราย ขนาดเล็กจำนวน 7 องค์ และไปเที่ยว <u>วัดตาปะขาวหาย</u> ซึ่งตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 3 ตำบลหัวรอ ภายในวัดมีศาลาที่ชาวบ้าน สร้างขึ้นเพราะเชื่อว่า ชีปะขาวที่เป็นเทพแปลงกายมาเพื่อหล่อพระพุทธชินราช ได้มาเปิดช่องฟ้าเพื่อ

กลับสวรรค์ นอกจากนั้นยังมีแหล่งโบราณคดีที่สำคัญคือ แหล่งอุตสาหกรรมเครื่องปั้นดินเผาสมัยที่ เรียกกันว่า เครื่องปั้นดินเผาเตาตาปะจาวหาย จำนวนเกือบ 100 เตา ริมฝั่งแม่น้ำน่าน และมีมณฑป สถาปัตยกรรมสมัยรัตนโกสินทร์ สร้างในปี พ.ศ. 2417

บ่าย เดินทางไปอำเภอหล่มเก่า เข้าเยี่ยมชม <u>วัดตาล</u> ซึ่งมีตำนานและเรื่องเล่าที่มีความ เกี่ยวข้องกับพระนางสิงขรเทวี มเหสีพ่อขุนผาเมือง

เย็น เดินทางเข้ามานอนที่เพชรบูรณ์

วันที่ 5

เช้า เที่ยวในตัวเมืองเพชรบูรณ์โดยรถรางเพื่อชมโบราณสถานและสถานที่สำคัญ ภายในตัวเมือง เช่น วัดมหาธาตุ ตั้งอยู่บนถนนนิกรบำรุง ในเขตเทศบาลเมืองเพชรบูรณ์ เป็นวัด เก่าแก่คู่บ้านคู่เมืองเพชรบูรณ์ มีพระเจดีย์ทรงพุ่มข้าวบิณฑ์แบบสุโขทัย สูงประมาณ 3 วา สมเด็จ กรมพระยาคำรงราชานุภาพ ทรงสันนิษฐานว่าสร้างมาตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัย ภายในพระอุโบสถ ประคิษฐานพระพุทธรูปหลวงพ่องาม ภายในวิหารประคิษฐานพระพุทธรูปหลวงพ่อเพชร กำแพงเมืองโบราณ ซึ่งสร้างขึ้นใน 2 ยุค สมัยแรกอยู่ในยุคสุโขทัย สมัย 2 อยู่ในยุคกรุงศรีอยุธยา การสร้างเมืองยุคแรกสิ่งที่บ่งชัดคือ พระเจดีย์ทรงพุ่มข้าวบิณฑ์ ที่วัดมหาธาตุ ลักษณะเป็นคันดิน ล้อมรอบเมือง การสร้างเมืองยุคที่ 2 อยู่ในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ตรงกับสมัยกรุงศรี อยุธยาเป็นราชธานี เนื่องจากมีป้อมปราการและกำแพงก่อด้วยอิฐปนศิลา แต่ร่นให้เมืองเล็กกว่า ยัง หลงเหลือเป็นซากอิฐให้เห็นจนทุกวันนี้

บ่าย ไป<u>วัดเกาะแก้ว</u> เป็นวัดเก่าแก่มีอายุการสร้างมานานร้อยปี ปูชนียวัตถุที่มีคุณค่า ทางศิลปะภายในวัดคือ พระพุทธรูปซึ่งเป็นพระประธานในอุโบสถ เป็นพระเก่าแก่ ปางมารวิชัย ทำ ด้วยศิลาแลง ฝีมือช่างชาวบ้าน และ เจดีย์ 9 องค์ ซึ่งปัจจุบันหักพังไปเหลือเพียง 7 องค์ ซึ่งเจดีย์ทั้ง 9 องค์นี้มีความน่าสนใจคือ มิได้สร้างในยุคเดียวกันบางองค์มีทรงสี่เหลี่ยมและมียอดพุ่มข้าวบิณฑ์ อิทธิพลสุโขทัยตอนค้น บางองค์มีลักษณะเป็นอิทธิพลแบบลาวซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับพระธาตุ ก่องข้าวน้อยของจังหวัดยโสธร เป็นค้น จากนั้นเดินทางไป วัดทุ่งเรไร ภายในวัดมีพระพุทธรูปศิลา ปางมารวิชัยเนื้อหิน ชาวบ้านเรียก "หลวงพ่อหิน" เพราะแกะด้วยหินทั้งแท่ง เป็นศิลปะลาว ผสมผสานศิลปะสุโขทัย ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของช่างฝีมือพื้นบ้านชาวเพชรบูรณ์ เจดีย์ทรงสี่เหลี่ยม ตรงฐาน ยอดเป็นทรงคอกบัวตูม ศิลปะลาว จากนั้นไป

เย็น ถ้ามาในช่วงเดือนพฤศจิกายนสามารถร่วมงานลอยกระทงแล้วค่อยเดินทางกลับ

13. ศิลปกรรมยุครัตนโกสินทร์

วันที่ 1

เช้า เดินทางมาอำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชรเพื่อเที่ยวชม วัดไตรภูมิ เป็นวัด ที่สร้างขึ้นสมัยรัตน โกสินทร์ตอนต้น ในปี พ.ศ. 2387 ซึ่งมีซุ้มประดับถายปูนปั้นที่สวยงาม นอกจากนั้นยังมีบานประตูจำหลักไม้ ซึ่งเป็นศิลปะสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น ภายในวัดมีถาวรวัตถุ ที่ทรงคุณค่าเป็นจำนวนมาก อาทิเช่น ธรรมาสน์จำลอง เครื่องถ้วยเครื่องแก้วและวัสดุเครื่องใช้ใน สมัยโบราณ คันฉ่องแกะสลักที่งดงาม โดยการเก็บรวบรวมของอดีตท่านเจ้าอาวาสจากสิ่งของที่ ได้รับการถวายจากญาติโยม

บ่าย เดินทางมายัง <u>วัดราชธานี</u> ตั้งอยู่ตำบลราชธานี เป็นวัดเก่าแก่ริมแม่น้ำยม มี ตำนานเล่ากันสืบมาว่าในอดีตพระยาพิชัยดาบหักเมื่อครั้งเป็นเด็กๆ มาอาศัยอยู่กับบิดาที่วัดแห่งนี้ วัดราชธานีได้รับการสถาปนาขึ้นเป็นวัดประจำจังหวัดสุโขทัยในสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอด ฟ้าจุฬาโลก โดยวัดแห่งนี้เป็นสถานที่ประกอบพิธีที่สำคัญในอดีต เช่น พิธีถือน้ำพิพัฒน์สัตยา อีกทั้ง วัดแห่งนี้ มีการรวบรวมโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุไว้เป็นจำนวนมาก กรมศิลปากรได้รับเป็นพิพิธภัณฑ์ วัดราชธานี เป็นสาขาพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติเมื่อปีพ.ศ. 2479

เย็น รับประทานผัดไทยสุโขทัย ขาหมูตุ๋นยาจีน หมั่นโถว หรืออื่นๆ ตามใจชอบ จากนั้นนอนพักที่ตัวเมืองสุโขทัย

วันที่ 2

เช้า เดินทางไป<u>วัดสว่างอารมณ์วรวิหาร</u> อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย ซึ่งวัดแห่งนี้ ได้รับการสถาปนาขึ้นในปีพ.ศ. 2338 โดยพระยาวิชิตภักดี เจ้าผู้ครองเมืองสวรรคโลก ในสมัย พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก โดยบริจากเรือนพักและจวนให้เป็นธรณีสงฆ์ ชาวบ้านจึง เรียกโดยทั่วไปว่า "วัดจวน" ภายในวัดมีพระพุทธรูปสำริดซึ่งอันเชิญมาจากอุโบสถวัดพระศรี มหาธาตุเชลียงมาเป็นพระประธาน

บ่าย เดินทางเข้าจังหวัดพิษณุโลก แวะนมัสการพระพุทธชินราชพระคู่บ้านคู่เมือง จังหวัดพิษณุโลกที่<u>วัดพระศรีรัตนมหาธาตุวรมหาวิหาร(วัดใหญ่)</u> เพื่อความเป็นสิริมงคล จากนั้น เดินทางไปสู่จังหวัดเพชรบูรณ์

เย็น นอนที่ในตัวเมืองเทศบาลเมืองเพชรบูรณ์

วันที่ 3

เช้า เดินทางไป<u>วัดโบสต์โพธิ์ทอง</u> อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นวัดเก่าแก่มีอายุ ประมาณ 163 ปี หรืออาจจะเก่ากว่านั้น รูปแบบศิลปกรรมที่หลงเหลือให้เห็นคือ อุโบสถ ฝีมือช่าง พื้นบ้าน ฝาหนังโบสต์ด้านหลังมี รูปราหูอาจันทร์ปั้นด้วยปูน พระประธานปางมารวิชัยในโบสต์ พร้อมด้วยพระพุทธบริวารมีขนาดและปางต่าง ๆ จำนวนหลายองค์ และตู้พระธรรมลงรักปิดทอง ศิลปะอยุธยาตอนปลายหรือรัตนโกสินทร์ตอนต้น จำนวน 2 หลัง หลังหนึ่งเขียนลวดลายเป็นรูป รามเกียรติ์พื้นบ้าน ส่วนอีกหลังหนึ่งเป็นภาพพระพุทธปรางค์

บ่าย เดินทางไป<u>วัดในเรื่องศรี</u> อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ภายในวัดมีพระ อุโบสถหลังเก่าที่มีอายุประมาณ 200 ปี ซึ่งมีประวัติเกี่ยวกับพระอุโบสถหลังเก่านี้ว่าเจ้าอาวาสวัดใน เรื่องจะมีการสร้างอุโบสถหลังใหม่ขึ้นในปี พ.ศ. 2521 ขณะนั้นได้มีชีปะขาวปรากฏให้เห็นและได้ กล่าวว่า มิให้ทุบอุโบสถหลังเก่าทิ้งแลให้ปล่อยไว้อย่างเดิม แต่เจ้าอาวาสไม่เชื่อจึงทำการรื้ออุโบสถหลังเก่า ปรากฏว่าเจ้าอาวาสรถคว่ำถึงแก่มรณภาพ หลังจากเหตุการณ์ดังกล่าวไม่มีเจ้าอาวาสองคใด ไปทำการรื้อถอนอุโบสถหลังเก่าอีก ตอนเย็นก็เดินทางกลับ

14. เส้นทางการต่อสู้ของอุดมการณ์ทางการเมืองในประเทศไทย : คอมมิวนิสต์

วันที่ 1

เช้า เดินทางมาจังหวัดพิษณุโลก และเดินทางต่อ ไปยังอำเภอนคร ไทย เพื่อเดิน ไปยัง ทาง อุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า ซึ่งเป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีความสวยงามและ แปลก เป็นเอกลักษณ์ และเป็นสถานที่ที่มีความสำคัญในอดีตเนื่องจากความขัดแย้งของลัทธิและ แนวความคิดทางการเมือง อุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้าจึงเป็นอุทยานแห่งชาติเพียงแห่งเดียวใน ประเทศไทยที่รักษาไว้ซึ่งประวัติศาสตร์ของการสู้รบและความสวยงามทางธรรมชาติที่สมบูรณ์ ของอดีตในเรื่องราวความขัดแย้งของอุดมการณ์ทางการเมืองในประเทศไทย ที่เรียกกันในขณะนั้น ว่า คอมมิวนิสต์ ชม โรงเรียนการเมืองการทหาร ในอดีตเคยเป็นสถานที่สำหรับให้การศึกษาตาม แนวทางของลัทธิคอมมิวนิสต์ ในบริเวณโรงเรียนการเมืองการทหารจะประกอบไปด้วย บ้านฝ่าย พลเรือน ฝ่ายพลาธิการ ฝ่ายสื่อสาร และสถานพยาบาล ส่วนเหล่านี้มีทั้งหมด 31 หลัง เป็นบ้านหลัง เล็กๆกระจายอยู่อย่างเป็นระเบียบ ภายในบ้านแต่ละหลังจะมีแกร่สำหรับนอนและโต๊ะสำหรับเขียน หนังสือ ทำด้วยไม้กระดานอย่างหยาบๆ และ หมู่บ้านมวลชนเป็นที่อยู่อาศัยของกลุ่มมวลชน มีอยู่ หลายหมู่บ้าน เช่นหมู่บ้านดาวแดง หมู่บ้านดาวชัย แต่ละหมู่บ้านมีบ้านประมาณ 40-50 หลังเรียง รายอยู่ในป่ารกริมทางที่ตัดมาจากอำเภอหล่มสัก ลักษณะบ้านเป็นบ้านไม้หลังเล็กๆ ไม่ยกพื้น หลังคามุงค้วยกระเบื้องไม้ บ้านแต่ละหลังจะมีหลุมหลบภัยทางอากาศอยู่ด้วย

บ่าย เที่ยวชมส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับคอมมิวนิสต์ เช่น ผาชูธง อยู่ห่างจากลานหินปุ่ม ประมาณ 500 เมตร เป็นหน้าผาสูงชัน สามารถเห็นทิวทัศน์ได้กว้างไกล โดยเฉพาะภาพวิวพระ อาทิตย์ตกดินจะสวยงามไม่แพ้จุดชมวิวอื่นๆ บริเวณนี้เคยเป็นสถานที่ซึ่ง ผกค.จะขึ้นไปชูธงแดงทุก ครั้ง เมื่อรบชนะทหารของรัฐบาล พิพิธภัณฑ์การสู้รบ เป็นที่ตั้งของศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ใกล้กับ ที่ทำการอุทยานฯ จัดแสดงนิทรรศการเกี่ยวกับการสู้รบในอดีต มีสภาพแผนภูมิข้อมูล อุปกรณ์ การแพทย์ อาวุธ เอกสารเผยแพร่ลัทธิคอมมิวนิสต์

เย็น พักที่ภูหินร่องกล้า

วันที่ 2

- เช้า เดินทางทางไปเที่ยวชม หมู่บ้านวัฒนธรรมม้งเข็กน้อย เป็นชุมชนม้งที่ใหญ่ที่สุด ในประเทศไทย ซึ่งมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย มีศิลปะ ประเพณีวัฒนธรรม เป็นของตนเอง เช่น ภาษาพูด การแต่งกาย และในแต่และปีจะมีประเพณีที่สำคัญหลากหลาย ที่เป็นเอกลักษณ์ เฉพาะ เช่น ประเพณีปีใหม่ม้ง ประเพณีกินข้าวใหม่ เป็นต้น
 - ถ้าเดินทางมาในช่วงเคือนธันวาคมจะสามารถเข้าร่วมประเพณี ปีใหม่ม้งและ ประเพณีกินข้าวใหม่ได้อีกด้วย

บ่าย เดินทางมาที่<u>อุทยานแห่งชาติเขาค้อ</u> สถานที่ท่องเที่ยวที่มีทัสนียภาพสวยงาม จึงเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมมากที่สุดแห่งหนึ่งของเพชรบูรณ์ โดยในบริเวณเขาค้อใน อดีตเป็นที่ตั้งของพรรคกอมมิวนิสต์ ทำให้ในปัจจุบันเขาค้อนอกจากเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิง ธรรมชาติที่สวยงามแล้วยังทรงคุณค่าด้วยเรื่องราวและตำนานที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์การ เมืองไทยในยุคที่ยังมีคอมมิวนิสต์ โดยหลงเหลือสถานที่สำคัญถึงทุกวันนี้คือ <u>ฐานอิทธิ์ (พิพิธภัณฑ์อาวุธ)</u> อยู่เลยกิโลเมตรที่ 28 ทางหลวงหมายเลข 2196 (ไปเล็กน้อย แล้วแยกขวาเข้าทาง หลวงหมายเลข 2323 ไปประมาณ 3 กิโลเมตร เป็นจุดหนึ่งที่เห็นทิวทัศน์สวยงามและเคยเป็นฐาน สำคัญทางยุทธศาสตร์ในอดีต ปัจจุบันจัดเป็นพิพิธภัณฑ์อาวุธ จัดแสดงปืนใหญ่ ซากรถถัง และ อาวุธที่ใช้สู้รบกันบนเขาค้อ มีห้องบรรยายสรุปแก่ผู้เข้าชมเป็นหมู่คณะค้วย <u>อนุสรณ์สถานผู้ เสียสละเขาค้อ</u> อยู่บนยอดเขาสูงสุดของเขาค้อ อยู่เลยฐานอิทธิ ไปอีก 1 กิโลเมตร สร้างขึ้นเพื่อ เทิดทูนวีรกรรมของพลเรือน ทหาร ตำรวจ ทหาร ผู้พลีชีพในการสู้รบเพื่อปกป้องพื้นที่ในเขต รอยต่อ 3 จังหวัด คือ พิษณุโลก เพชรบูรณ์ และเลย โดยสร้างด้วยหินอ่อนเป็นรูปสามเหลี่ยมสูง 24 เมตร หมายถึง การปฏิบัติการร่วมกันระหว่างพลเรือน ตำรวจ ทหารในปี พ.ศ. 2524 ผนังภายใน บันทึกประวัติอนุสรณ์สถานและรายชื่อวีรชนผู้เสียสละไว้ด้วย และ<u>อนุสาวรีย์จีนอ่อ</u> เป็นอนุสาวรีย์

ทหารอาสาจากหน่วยรบกองพลที่ 93 ซึ่งมาช่วยรบในพื้นที่เขาค้อ และเสียชีวิตในการสู้รบ ตั้งอยู่เลย กิโลเมตรที่ 23 ของทางหลวงหมายเลข 2196 ไปเล็กน้อย

เย็น รับประทานอาหารเย็นที่เขาค้อ ทำกิจกรรมคุยกับสหายคอมมิวนิสต์ จากนั้น นอนพักเขาค้อ

วันที่ 3

เช้า เที่ยวที่อื่นๆ บริเวณเขาค้อ เช่น <u>พระตำหนักเขาค้อ</u> ตั้งอยู่บนเขาย่า พระตำหนักนี้ สร้างขึ้นเพื่อน้อมเกล้าฯ ถวายแค่องค์สมเค็จพระเจ้าอยู่หัว ในวโรกาสที่เสด็จพระราชดำเนิน ทอดพระเนตรงานโครงการในพระราชดำริและทรงตรวจเยี่ยมราษฎรอำเภอเขาค้อและอำเภอ ใกล้เคียง เป็นอาคารคอนกรีตครึ่งวงกลมมีทั้งหมด 15 ห้อง รูปทรงแปลกตาไปจากพระตำหนักอื่น สามารถขออนุญาตเจ้าหน้าที่เข้าชมบริเวณโดยรอบพระตำหนักได้ เจดีย์พระบรมสารีริกธาตุเขาค้อ ตั้งอยู่บนยอดเขาติดกับหอสมุดนานาชาติเขาค้อ บ้านกองเนียม ตำบลเขาค้อ ที่ยอดเจดีย์บรรจุพระ บรมสารีริกธาตุที่อัญเชิญมาจากประเทศสรีลังกา เจดีย์แห่งนี้ชาวเพชรบูรณ์สร้างขึ้นเพื่อถวายเป็น พระราชกุสลพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในวโรกาสทรงครองราชย์ 50 ปี และเป็นที่สักการบูชา ของพุทธสาสนิกชน หอสมุดนานาชาติเขาค้อตั้งอยู่ที่เดียวกับเจดีย์พระบรมสารีริกธาตุ เป็นหอสมุด ขนาดใหญ่ออกแบบเป็นรูปเพชรคว่ำ สร้างด้วยกระจกสะท้อนแสง ภายในเก็บรักษาหนังสือทั้ง ภาษาไทยและ ภาษาต่างประเทศ

บ่าย แวะซื้อสินค้าพื้นเมืองจากชาวเขาที่นำมาขายบริเวณเขาค้อ จากนั้นเดินทางกลับ

15. เส้นทางเครื่องสังคโลก

วันที่ 1

เช้า เดินทางถึงจังหวัดสุโขทัยเข้าชม พิพิธภัณฑ์สังคโลกสุโขทัย ที่มีเครื่องสังคโลก ตั้งแต่ยุคก่อนประวัติศาสตร์และยุคประวัติศาสตร์ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ภายในจัดแสดง โบราณวัตถุประเภทเครื่องสังคโลกที่มีคุณค่ากว่า 2,000 ชิ้น ที่ได้รวบรวมมาจากในประเทศ และ ต่างประเทศ ปัจจุบันบริเวณพิพิธภัณฑ์ได้จัดสร้างเป็นโรงแรมในบรรยากาศแบบไทยเพื่อรองรับ นักท่องเที่ยวอีกด้วย รับประทานอาหารกลางวันที่ร้านก๋วยเตี๋ยวสุโขทัยรสดี มีให้เลือกหลายร้านที่ ตั้งอยู่บนถนนจรดวิถี เช่น ร้านตาปุ้ย ร้านเจ็แฮ

บ่าย เข้าชม สูนย์ศึกษาและอนุรักษ์เตาสังคโลก (เตาทุเรียง) บริเวณ อุทยาน ประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย ซึ่งเป็นตัวอย่างการก่อสร้างเตาแบบต่าง ๆ และการจัดเรียงเครื่อง สังคโลกในขณะทำการเผาในเตา พร้อมชมเครื่องสังคโลกที่ผลิตได้จากเตาเผาที่อำเภอศรีสัชนาลัย ซึ่งเป็นสินค้าออกไปยังนานาประเทศ เช่น ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย

เย็น รับประทานอาหารที่สวนอาหารแก่งสัก ซึ่งตั้งอยู่ตรงทางเข้าอุทยานประวัติศาสตร์ ศรีสัชนาลัย นั่งกินอาหารพร้อมชมบรรยากาศริมแม่น้ำ ซึ่งเมนูเด็ดของร้านนี้ล้วนมาจากปลาแม่น้ำ ทั้งนั้น เสิร์ฟพร้อมน้ำจิ้มรสเด็ด จากนั้นนอนค้างคืนที่อำเภอศรีสัชนาลัย

เช้า เดินทางเข้าเยี่ยมชม <u>พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติสวรรควรนายก</u> แหล่งรวบรวม เครื่องสังคโลกที่สมบูรณ์และสวยงามกว่า 1,000 ชิ้น ซึ่งเครื่องสังคโลกทั้งหลายล้วนได้รับอิทธิพล มาจากเตาเผาในเขตเมืองศรีสัชนาลัย อาณาจักรสุโขทัย จากนั้นรับประทานอาหารกลางวันที่อำเภอ สวรรคโลกก่อนที่จะเดินทางเข้าสู่จังหวัดพิษณุโลก

บ่าย เดินทางกลับพิษณุโลก ชมเตาเผา เครื่องปั้นดินเผาท้องถิ่น ที่เรียกกันว่า เครื่องปั้นดินเผาวัดเตาไห บริเวณ <u>วัดตาปะขาวหาย</u> ซึ่งใช้สำหรับบรรทุกเกลือและสินค้าจาก เทือกเขาสู่ลุ่มแม่น้ำน่าน

เย็น เดินทางกลับ

16. เส้นทางการทำป่าไม้ในเขตภาคเหนือตอนล่าง

วันที่ 1

เช้า เดินทางมาถึงอำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย เข้าสู่ ชุมชนทอผ้าบ้านนาด้นจั่น ตำบลบ้านตึก อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย ซึ่งเป็นชุมชนโบราณ ซึ่งเรียกตัวเองว่าเป็นพวกลาว โยนก อพยพมาตั้งถิ่นฐานราว ๆ ร้อยกว่าปีก่อน โดยมีวิถีชีวิตแบบ ผู้ชายเป็นควาญช้าง ผู้หญิงเป็น ช่างทอผ้า ส่งผลให้ในปัจจุบันชุมชนแห่งนี้กลายเป็นชุมชนที่ยังคงมีประเพณีและวัฒนธรรมที่ เกี่ยวข้องกับการทำไม้หลงเหลือจนทุกวันนี้ ซึ่งภายในชุมชนมีปางช้าง มีโรงพยาบาลช้าง ที่เปิดรับ นักท่องเที่ยว จากนั้นรับประทานอาหารพื้นเมืองในหมู่บ้านพร้อมผลไม้ตามฤดูกาล

- ถ้ามาในช่วงเดือนเมษายน สามารถเข้าร่วมงานประเพณี <u>แห่น้ำขึ้นโฮงสรงน้ำเจ้าพ่อ</u> <u>เมืองดัง</u> ณ บริเวณลานอนุสาวรีย์เจ้าพ่อหลักเมืองดัง ตำบลบ้านตึก อำเภอศรีสัชนาลัย การจัดงานจัด ขึ้นเพื่อเป็นการยกย่องเชิดชู "หมื่นนคร" หรือ "เจ้าพ่อเมืองดัง" ผู้สร้างเมืองดัง มีความเก่งกล้า ทางด้านการสู้รบ เชี่ยวชาญในการจับช้าง และใช้ช้างศึก ภายหลังต้องยอมรับ โทษประหาร เพื่อ แสดงความซื่อสัตย์ และจงรักภักดีต่อพระเจ้าติโลกราช เมื่อประมาณปี พ.ศ. 2012 ต่อมาชาวบ้านได้ จัดพิธีบวงสรวงเจ้าพ่อเมืองดังด้วยการจัดขบวนช้างที่ตกแต่งอย่างสวยงามกว่า 50 เชือก ผ่าน หมู่บ้านไปใหว้ศาลเจ้าพ่อข้าวมุ้ง และไปลานอนุสรณ์เจ้าพ่อเมืองดัง เพื่อทำพิธีบวงสรวง สักการะ เจ้าพ่อเมืองดัง

บ่าย ออกเดินทางจากอำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัยเข้าสู่จังหวัดกำแพงเพชร ซึ่ง สามารถเข้าชมแหล่งทำไม้โบราณที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับ การทำไม้ โดยสามารถเข้าชม บ้านไม้โบราณจำนวนมากมาย ตลอดจนบ้านไม้ของตระกูลล่ำซำ ที่เรียกกันว่า บ้านไม้สักเก่าแก่ ที่ถนนเทศา ในเขตตัวเมืองกำแพงเพชร

เย็น รับประทานอาหารที่ร้านอาหารริมแม่น้ำปิง พักค้างคืนในเขตตัวเมืองกำแพงเพชร วันที่ 2

เช้า เดินทางไปนมัสการพระธาตุที่ วัดพระบรมธาตุเจดียาราม ซึ่งตั้งอยู่กลางเมือง นครชุมสันนิฐานว่าสร้างมาแล้วตั้งแต่สมัยสุโขทัย ตามหลักฐานในศิลาจารึกสุโขทัย หลักที่ 3 (จารึกนครชุม) ได้กล่าวถึง พระมหาธรรมราชาลิไท ได้ประคิษฐานพระศรีรัตนมหาธาตุและปลูก พระศรีมหาโพธิ์ ซึ่งได้มาจากลังกา ทวีปที่เมืองนครชุม ในปี พ.ศ 1900 พระมหาธาตุที่กล่าวไว้ใน ศิลาจารึกเชื่อกันว่า คือ เจดีย์แห่งนี้ ในปัจจุบันเป็นรูปทรงศิลปะพม่า เนื่องจากครั้งสมัยรัชกาลที่ 5 ทรงอนุญาตให้พ่อค้าชาวพม่า ซ่อมแซมปฏิสังขรณ์พระเจดีย์เก่าที่เป็นศิลปะสุโขทัยให้ใหญ่กว่าเดิม โดยได้สร้างตามแบบเจดีย์พม่า พร้อมทั้งแวะชม สูนย์ส่งเสริมวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน ตำบล นครชุม ซึ่งตั้งอยู่ภายในวัดแห่งนี้ โดยภายในได้มีการรวบรวมภาพและเรื่องราวเกี่ยวกับการทำไม้ ตลอดจนข้าวของเครื่องใช้ที่ใช้ในกิจการทำไม้ในอดีต พร้อมผู้นำชมที่รู้จักเครื่องมือต่างๆ เป็นอย่างดี

บ่าย รับประทานอาหารพื้นเมืองบริเวณริมคลองสวนหมาก พร้อมทั้งเดินทางไปชม บ้านห้าง เป็นบ้านไม้เก่าแก่ที่มีความสำคัญทางประวัติสาสตร์ เนื่องจากเคยเป็นที่แวะพักของ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 เมื่อครั้งเสด็จประพาสต้น ซึ่งเป็นบ้านของ คหบดีชาวพม่าที่ได้รับสัมปทานการทำไม้ ชื่อ พะโป้ แต่เดิมมีจำนวน 10 หลังแต่ถูกรื้อถอนเหลือ เฉพาะแต่เพียงบ้านห้าง ซึ่งเป็นที่ทำการของพะโป้ พ่อค้าไม้ชาวพม่าซึ่งเป็นผู้ควบคุมการล่องไม้ที่ ออกจากคลองสวนหมากเพื่อออกสู่ลำน้ำปิงและชมวิถีชีวิตชุมชนปากคลอง สวนหมาก

เย็น เดินทางกลับ

17.เส้นทางถนนพระร่วง: ถนนสายแรกของไทย

วันที่ 1

เช้า ถึงอำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย จากนั้นเดินทางไปเยี่ยมชม อุทยาน ประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย หนึ่งในมรดกโลกที่สำคัญแห่งหนึ่ง อีกทั้งยังเป็นเมืองโบราณควบคู่กับ เมืองสุโขทัยในฐานะเมืองลูกหลวง มีชื่อเสียงในเรื่องการผลิตเครื่องถ้วยสังคโลกและเป็นศูนย์กลาง การค้าขายที่สำคัญบนเส้นทางถนนสายพระร่วง ภายในอุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัยมีวัดสำคัญ ที่สร้างขึ้นในสมัยสุโขทัยและอยุธยาได้แก่ วัดช้างล้อม วัดเจดีย์เจ็ดแถว วัดนางพญา เป็นต้น มื้อ เที่ยงแวะรับประทานอาหารบริเวณแก่งหลวงริมแม่น้ำยม โดยมีเมนูเด็ดที่ไม่ควรพลาดได้แก่ อาหาร ที่ทำจากปลาแม่น้ำสด ๆ หรือเลือก รับประทานอาหารพื้นเมืองที่ขึ้นชื่ออีกอย่างหนึ่งคือก๋วยเตี๋ยว พระร่วง

บ่าย ออกเดินทางไปยัง <u>เมืองบางขลัง</u> ซึ่งเป็นชุมชนโบราณร่วมสมัยกับสุโขทัยและ ศรีสัชนาลัย ตั้งอยู่บนเส้นทางถนนพระร่วง ภายในบริเวณเมืองมีการค้นพบ เจคีย์ วิหาร กำแพงวัด มีโบราณสถานที่สำคัญ ได้แก่ วัดโบสถ์ และ วัดใหญ่ชัยมงคล โดยสร้างขึ้นในสมัยสุโขทัย เมือง บางขลังได้สะท้อนความเจริญเติบโตของชุมชนโบราณบนเส้นทางการค้าระหว่างกำแพงเพชร สุโขทัย และศรีสัชนาลัย ที่เรียกว่า "ถนนพระร่วง"

เย็น ออกจากเมืองบางขลังไปตามเส้นทางศรีสัชนาลัย – บ้านค่านลานหอย จะผ่านมายัง ถ้าเจ้าราม ซึ่งเป็นสถานที่สำคัญแห่งหนึ่งในเส้นทางถนนพระร่วงซึ่งมีความสำคัญทาง ประวัติศาสตร์ เนื่องจากได้มีการค้นพบศิลาจารึกในถ้ำแห่งนี้ในสมัยของพระยารามราชภักดี เจ้าเมืองสุโขทัยในอดีต ซึ่งในปัจจุบันมีค้างคาวนับล้านบินออกหากินในเวลาเย็น ซึ่งสามารถมองเห็นเป็นทางยาวได้นานหลายนาที จากนั้นเดินทางออกจากถ้ำเจ้าราม

จากนั้นแวะรับประทานอาหารเย็นบริเวณตัวเมืองสุโขทัย เช่น ก๋วยเตี๋ยวสุโขทัย ผัดไทย ซึ่งเป็นของ ขึ้นชื่อ และเข้าที่พักในบริเวณตัวเมือง

วันที่ 2

เช้า ตื่นเช้าไปดูพระอาทิตย์ขึ้นที่ เขื่อนสรีดภงส์หรือทำนบพระร่วง โดยทำนบนี้เป็น เขื่อนดิน (คันดิน) สำหรับกั้นน้ำอยู่ระหว่างซอกเขาคือ เขาพระบาทใหญ่ และเขากิ่วอ้ายมา ที่สร้าง ขึ้นเพื่อกักน้ำ และซักน้ำไปตามคลองส่งน้ำมาเข้ากำแพงเมืองเข้าสระตระพังเงิน ตระพังทอง เพื่อนำไปใช้ในเมือง และพระราชวังในสมัยโบราณ จากนั้นรับประทานอาหารเช้าที่ร้านอาหาร บริเวณอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย จากนั้นเข้าเยี่ยมชม อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย นมัสการ พระบรมราชานุสาวรีย์พ่อขุนรามคำแหง มหากษัตริย์ที่ยิ่งใหญ่ของอาณาจักรสุโขทัยที่สร้างสรรค์ เทคโนโลยีการชลประทานและถนนให้เกิดขึ้นในประเทศไทย พร้อมทั้งรับประทานอาหารเที่ยงใน บริเวณอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยเพื่อเตรียมพร้อมเดินทางต่อไป

บ่าย ออกเดินทางจากอุทยานประวัติสาสตร์สุโขทัย ไปตามเส้นทางสายสุโขทัย-พรานกระต่าย แวะพักค้างแรมที่อุทยานแห่งชาติรามคำแหงซึ่งตั้งอยู่บนเส้นทางถนนพระร่วง ภายในอุทยานมียอดเขาสำคัญ เช่น ยอดเขาหลวง ซึ่งมีปล่องพญานาคซึ่งเป็นถ้ำลึกถ้ำลงไปในภูเขา โดยมีตำนานเกี่ยวกับเรื่องราวคังกล่าวสืบทอดกันมาเมื่อครั้งที่กรุงสุโขทัยมีเจ้าเมืองนาม "พระยา อภัยคามินี" ได้ออกมาจำศีลที่เขาหลวง พบธิดาพญานาคขึ้นมาจากปล่องลึกแล้วได้นางเป็นภรรยา ภายหลังบังเกิดโอรสนามว่า "อรุณราชกุมาร" ด้วยบุญญาธิการอันมีวาจาสิทธิ์ จึงได้เป็นเจ้าเมือง ศรีสัชนาลัยนามว่า "พระร่วง" และ เขาพระแม่ย่า ซึ่งแต่เดิมเป็นที่ประดิษฐานพระรูปพระแม่ย่า ซึ่ง เป็นเทวรูปหินสลักจากหินชนวน สูงหนึ่งเมตรเศษ ประทับยืนทรงภูษา แต่ไม่ฉลองพระองค์ ทรง ถนิมพิมพาภรณ์แบบนางกษัตริย์ ชาวสุโขทัยเชื่อว่าพระองค์ท่านคือ นางเสืองพระราชมารดาของ พ่อขุนรามคำแหง ปัจจุบันพระรูปพระแม่ย่าได้รับการอัญเชิญมาประดิษฐาน ณ สาลแห่งใหม่ ข้าง สาลกลางจังหวัดสุโขทัย

เย็น รับประทานอาหารที่ร้านค้าสวัสดิการ จากนั้นทำกิจกรรมตั้งแค้มป์วันที่ 3

เช้า ชมพระอาทิตย์ขึ้นและธรรมชาติยามเช้าที่ <u>ยอดเขาหลวง</u> จากนั้นรับประทาน อาหารเช้า จากนั้นเที่ยวชมสวนสมุนไพรกว่า 3,000 ไร่ ที่เต็มไปด้วยว่านยา เช่น ครอบจักรวาล กำลังวงเถลิง ซึ่งเล่าสืบต่อกันมาว่าพระร่วงเป็นผู้ปลูกไว้ จากนั้นเดินทางลงจากยอดเขาหลวงเพื่อ เดินทางไปยังจังหวัดกำแพงเพชร

บ่าย เดินทางมาแช่น้ำพุร้อนที่ บ่อน้ำพุร้อนพระร่วง ที่บ้านลาดหิน ตำบลลานดอกไม้ อำเภอเมืองกำแพงเพชร ริมถนนสายพระร่วงในอดีตเพื่อพักผ่อนจากการเดินทาง โดยมีตำนานเล่าว่า พระร่วงได้เสด็จประพาสป่าล่าสัตว์จากกรุงสุโขทัยมาถึงบ้านลาดหิน เสด็จไปประทับบริเวณนี้ วัน หนึ่งพระองค์ทรงเห็นไก่ป่าลักษณะสวยงาม และมีเสียงขันไพเราะมาก จึงทรงให้นายพรานที่ตาม เสด็จต่อไก่ป่าตัวนั้นและได้ไก่ป่าสมประสงค์ โดยมีไก่ป่าตัวอื่นๆ ติดไปด้วยเป็นจำนวนมาก จึง นำเอาไก่ ไปใช้ทำอาหารแต่เนื่องจากบริเวณดังกล่าวไม่มีบ้านคนและไฟในการทำอาหาร พระองค์ จึงสาปน้ำที่อยู่ในบึงบริเวณใกล้ๆ ให้เป็นน้ำร้อน บึงนั้นจึงเรียกกันว่า "บึงพระร่วงสาป" และใน ปัจจุบันได้รับการพัฒนาเป็นบ่อน้ำร้อนและสปานวดตัวและเท้า เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวมาพักผ่อน ระหว่างการเดินทาง

เย็น ใหว้ <u>ศาลหลักเมืองกำแพงเพชร</u> ซึ่งสันนิษฐานว่าสร้างขึ้นในสมัยพระยาลิไท ทำด้วยศิลาแลงรูปกลมยาวประมาณ 2 เมตร โผล่พ้นดินขึ้นมาประมาณ 1 เมตร มีรูปเศียรเทพารักษ์ โผล่อยู่บนยอดศิลาแลง และได้มีการบูรณะเป็นอาคารจัตุรมุขในปี พ.ศ. 2526 ซึ่งสถานที่แห่งนี้นับ ได้ว่าเป็นจุดสุดท้ายของถนนพระร่วงที่อำนาจของกรุงสุโขทัยแผ่ขยายมาถึง พร้อมทั้งรับประทาน อาหารเย็นที่ร้านอาหารริมแม่น้ำปีง หลังจากนั้นเดินทางกลับ

18. เส้นทางการอพยพของชาวลาวในสังคมไทย

วันที่ 1

เห้า เดินทางถึงจังหวัดเพชรบรณ์ซึ่งเป็นดินแดนที่มีความหลากหลายทางชาติพันธ์ จังหวัดหนึ่งในเขตภาคเหนือตอนล่าง โดยในเขตอำเภอเมืองมีวัดจำนวนมากที่มีตำนาน เรื่องราว จำนวนมากเกี่ยวข้องกับการอพยพตั้งถิ่นฐานของชาวลาว โดยมีวัดต่าง ๆ ที่น่าเข้าชม ศึกษาเกี่ยวกับ ตำนาน ศิลปะและสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นที่เกี่ยวข้องกับชนชาวลาวที่อพยพเข้ามาในประเทศไทย เช่น <u>วัดเกาะแก้ว</u> เป็นวัดเก่าแก่มีอายุการสร้างมานานร้อยปี ปูชนียวัตถุที่มีคุณค่าทางศิลปะภายในวัด คือ พระพทธรปซึ่งเป็นพระประธานในอโบสถ เป็นพระเก่าแก่ ปางมารวิชัย ทำด้วยศิลาแลง ฝีมือ ช่างชาวบ้าน และ เจดีย์ 9 องค์ ซึ่งปัจจบันหักพัง ไปเหลือเพียง 7 องค์ ซึ่งเจดีย์ทั้ง 9 องค์นี้มีความ น่าสนใจคือ มิได้สร้างในยคเดียวกันบางองค์มีทรงสี่เหลี่ยมและมียอดพ่มข้าวบิณฑ์อิทธิพลสโขทัย ตอนต้น บางองค์มีลักษณะเป็นอิทธิพลแบบลาวซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับพระธาตุก่องข้าวน้อยของ จังหวัดยโสธร เป็นต้น จากนั้นเดินทางไป **วัดท่งเรไร** ภายในวัดมีพระพทธรปศิลา ปางมารวิชัยเนื้อ หิน ชาวบ้านเรียก "หลวงพ่อหิน" เพราะแกะด้วยหินทั้งแท่ง เป็นศิลปะลาวผสมผสานศิลปะส โขทัย ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของช่างฝีมือพื้นบ้านชาวเพชรบรณ์ เจคีย์ทรงสี่เหลี่ยมตรงฐาน ยอคเป็นทรงคอก บัวตูม ศิลปะลาว <u>วัดโพธิ์กลาง</u> อำเภอเมือง ภายในวัดมีอุโบสถหลังคงทรงสูง 3 ชั้น ชั้นบนสุดมี ลักษณะย่อมมยื่นออกมาศิลปะแบบอยุธยาตอนต้น โคยชาวบ้านนางั่วมีความเชื่อถือห้ามมิให้สตรี เข้าไปในอุโบสถแห่งนี้ เข้าได้เฉพาะบุรุษเท่านั้น นอกจากนี้ยังมีเจดีย์ฝีมือช่างพื้นบ้านอิทธิพล อยุธยาและทรงคอกบัวแบบลาวเรียงรายรอบอโบสถ ภายในอโบสถมีพระพทธรุปสำริค ปางมาร วิชัย และยังมีพระพุทธรูปแกะสลักด้วยไม้ 6 องค์ มีลักษณะเป็นปางต่าง ๆ ศิลปะอยุธยา

บ่าย นอกจากในเขตเทศบาลเมืองเพชรบูรณ์แล้ว อำเภอหล่มสักก็เป็นอำเภอหนึ่งที่ จัดตั้งขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 3 โดยเมืองหล่มสัก ซึ่งเกิดขึ้นจากการกวาดต้อนผู้คนเข้ามาในเขตหัวเมือง เหนือของสยามภายหลังจากการปราบกบฏเจ้าอนุวงศ์ในช่วงปีพ.ส. 2369-2370 ดังปรากฏในพระ นิพนธ์ของสมเด็จกรมพระยาคำรงราชานุภาพ ว่าเมืองหล่มเก่า เรียกว่า "เมืองหล่ม" ในสมัยต่อมา ก็ได้มีประชาชนจากหลวงพระบางอพยพเข้ามาในบริเวณนี้ เพื่อหลบหนีจากภัยสงครามที่เกิดขึ้น ในอาณาจักรลาว และได้ตั้งบ้านเรือนแล้วรวมตัวกันเป็นชุมชนเมืองหล่มเก่าขึ้นในภายหลัง เมือง หล่มสักนั้นเป็นเมืองที่ตั้งอยู่ในทางตอนบนสุดของลำน้ำป่าสัก เป็นเมืองที่ตั้งใหม่ เขาบอกว่าตั้งมา ได้ 3 ชั่วเจ้าเมือง ดูเหมือนจะตั้งในแผ่นดินพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวนี้เอง ที่เรียกว่า เมืองหล่มสัก ข้าพเจ้าเข้าใจว่าจะเรียกให้ผิดกับเมืองหล่มเก่า ซึ่งเรียกมาว่าเมืองหล่มเฉยๆ อาศัยที่ เมืองใหม่มาตั้งริมน้ำสัก จึงเรียกว่าเมืองหล่มสัก

ทำให้วัดต่าง ๆ ในเขตเทศบาลเมืองหล่มสักจึงมีศิลปะและสถาปัตยกรรมที่เกี่ยวข้องกับ ศิลปะลาวเป็นส่วนใหญ่ ดังเช่น วัดศรีบุญเรื่อง สิ่งสำคัญภายในวัดประกอบด้วย พระพุทธรูปเสี่ยง ทาย ฐานพระพุทธรูปจารึกอักษรล้านช้าง ศิลปะแบบลาว พระอุโบสถศิลปะลาว และเจดีย์ทรง คอกบัวเหลี่ยม ย่อมุมฐานสูง มีลวดลายปูนปั้นรูปกลีบบัว มีลักษณะคล้ายพระธาตุหลวงในนคร หลวงพระบาง นอกจากนี้ในอุโบสถหลังเก่ายังมีภาพจิตรกรรรมฝาผนัง เป็นเรื่องราวพุทธประวัติ ตอนมารผจญ และบานหน้าต่างแกะสลักที่งดงามมาก วัดไพรสณฑ์ศักดาราม ในวัดมีพระอุโบสถ หลังเก่า มีรูปทรงที่สวยงามมาก มีลายปูนปั้นที่หัวเสา มีคันทวยแกะสลักจากใม้สวยงาม นับเป็น โบสถ์ที่มีลักษณะเฉพาะถิ่นที่เหลืออย่น้อย

เย็น ถ้ามาในช่วงเดือนธันวาคม สามารถเข้าร่วมงาน<u>เทศกาลเส็งกลองล่องโคมไฟ</u> <u>ใหว้พ่อขุนผาเมือง</u> ซึ่งถือว่าเป็นประเพณีท้องถิ่นของกลุ่มคนลาวที่อพยพเข้ามาในท้องที่จังหวัด เพชรบูรณ์ โดยเป็นเทศกาลประจำปีจัดขึ้นในช่วงเดือนธันวาคม เพื่อเคารพสักการะเผยแพร่ประวัติ เกียรติคุณของพ่อขุนผาเมือง ปูชนียบุคคลของชาติไทย และเพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีการเส็ง กลอง และการล่องโคมไฟของชาวอำเภอหล่มสักให้ดำรง พักค้างคืนที่หล่มสัก

วันที่ 2

เช้า เดินทางออกจากอำเภอหล่มสัก เข้ามาจังหวัดพิษณุโลกแวะชมผ้าทอลวดลายต่าง ๆ ที่สะท้อนวิถีชีวิตและชนชาติลาวที่อพยพมาในประเทศไทย ตลอดจนการทอผ้าพื้นเมืองที่ได้รับการ พัฒนาและส่งเสริมโดยศูนย์ศิลปาชีพที่ <u>พิพิธภัณฑ์ผ้า มหาวิทยาลัยนเรศวร</u> พร้อมทั้งมีสินค้า พื้นเมืองจำหน่ายจำนวนมากมาย

บ่าย ออกเดินทางเข้าชมวิถีชีวิต เครื่องใช้ไม้สอย ที่สะท้อนถึงวิถีชีวิตของกลุ่มชนลาว ในสังคมไทยที่ถูกเก็บรวบรวมไว้ อันได้แก่เครื่องมือในการทำมาหากิน ภูมิปัญญาและวัฒนธรรม ท้องถิ่นที่ <u>ศูนย์ส่งเสริมวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน ลานกระบือ</u> วัดแก้วสุริยะฉาย อำเภอลาน กระบือ จังหวัดกำแพงเพชร

เย็น เดินทางเข้าสู่ ชุมชนทอผ้าบ้านนาต้นจั่น ตำบลบ้านตึก อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัด สุโขทัย ซึ่งเป็นชุมชนโบราณ ซึ่งเรียกตัวเองว่าเป็นพวกลาวโยนก อพยพมาตั้งถิ่นฐานราว ๆ ร้อยกว่าปีก่อน โดยมีวิถีชีวิตแบบ ผู้ชายเป็นควาญช้าง ผู้หญิงเป็นช่างทอผ้า ส่งผลให้ในปัจจุบัน ชุมชนแห่งนี้กลายเป็นชุมชนทอผ้าที่สำคัญแห่งหนึ่งของอำเภอศรีสัชนาลัย จากนั้นรับประทาน อาหารเย็นพร้อมดูการแสดงโชว์พื้นบ้านจากชาวบ้านในหมู่บ้านแห่งนี้ พร้อมทั้งพักในชุมชนแห่งนี้ ในรูปแบบโฮมสเตย์เพื่อศึกษาวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของกลุ่มชน

เช้า ชมการทอผ้าพื้นเมืองพร้อมทคลองทอผ้าด้วยตนเอง ตลอคจนสั่งทำของที่ระลึก จากแนวคิดของตนเองได้ จากเส้นสายลายผ้า เช่น ทอผ้าให้มีลวคลายเป็นชื่อของตนเองเพื่อเป็นของ ที่ระลึกที่มากด้วยคุณค่า

เดินทางเข้าชมศูนย์รวมผ้าพื้นเมืองดั้งเดิมของชาวลาวพวนที่อพยพเข้ามาตั้งแต่ บ่าย สมัยรัชกาลที่ 3 ภายหลังศึกเจ้าอนุวงศ์ จนลักษณะของการทอผ้าที่เรียกกันว่า "ตีนจก" กลายเป็น เอกลักษณ์ของผ้าทอบ้านหาดเสี้ยวมาจนทุกวันนี้ ณ **พิพิธภัณฑ์ผ้าทองคำ (ร้านสาธรผ้าทองคำ)** โดย ภายในพิพิธภัณฑ์ได้มีการจัดแสดงเรื่องราว ความเป็นมาของผ้าทอมือลายโบราณของชาวไทยพวน บ้านหาดเสี้ยว ไว้อย่างครบถ้วน ไม่ว่าจะเป็นจกเก้าลายบ้านหาดเสี้ยว ผ้าที่ใช้ในพิธีบวชนาคด้วย ขบวนช้าง ผ้าที่ใช้ในพิธีแต่งงาน ซึ่งล้วนเป็นเอกลักษณ์ผ้าทอมือของชาวไทยพวน บ้านหาดเสี้ยว ที่ สืบทอดต่อกันมานับร้อยๆปี นอกจากนี้ยังมีผ้าซิ่นทองคำ (ซิ่นไหมคำ) ผืนเก่าที่มีอายุมากกว่าร้อยปี และผืนใหม่ ซึ่งจัดทอขึ้นใช้ในพิธีแต่งงาน พร้อมทั้งสามารถเยี่ยมชมศิลปะของลาวพวนคั้งเดิมที่ <u>วัดหาดเสี้ยว</u> อำเภอศรีสัชนาลัย เดิมชื่อวัด โพธิ์ไทร เชื่อกันว่าเป็นวัดที่ตั้งขึ้นพร้อม ๆ กับการอพยพ มาตั้งหลักแหล่งของชาวไทยพวนบ้านหาดเสี้ยว จากจารึกที่วัดแห่งนี้ทำให้ทราบว่า สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2387 และพวกไทยพวนน่าจะอพยพมาก่อนสร้างวัดราว 5-6 ปี วัดแห่งนี้มีศิลปวัตถุที่น่าสนใจ คือ 1. ซุ้มประตูรอบวัด 8 ทิศ แต่ละซุ้มจะมีจิตรกรรมปูนปั้นรูปสัตว์ต่าง ๆ 2. หอไตร เป็น สถาปัตยกรรมที่มีความงามและทรงคุณค่ามาก ภายในมีจารึกใบลานจำนวนมาก 3.โบสถ์หลังเก่าซึ่ง มีอิทธิพลของสิ่งก่อสร้างล้านนา ซึ่งมีลักษณะแปลกตามาก และอีกสิ่งหนึ่งคือ ใบเสมาที่ฝังอยู่ในตัว ้ โบสถ์ โผล่พ้นพื้นขึ้นมาประมาณครึ่งฟุต ผิดกับ โบสถ์ที่อื่นที่ใบเสมาจะอยู่นอก โบสถ์

เย็น เดินทางกลับ

19. เส้นทางบางขลัง : ยุทธศาสตร์การกอบกู้ชาติ

วันที่ 1

เช้า เดินทางถึงอำเภอศรีสัชนาลัย เดินทางไปยัง แหล่งโบราณคดีบางขลัง ซึ่งเป็นชุมชน โบราณร่วมสมัยกับสุโขทัยและศรีสัชนาลัย ภายในบริเวณมีการค้นพบ เจดีย์ วิหาร กำแพงวัดสมัย สุโขทัยที่สะท้อนความเจริญเติบโตของชุมชนโบราณเมืองบางขลัง โบราณสถานที่สำคัญ ได้แก่ วัด โบสถ์ และ วัดใหญ่ชัยมงคล นอกจากนี้ยังมีโบราณสถานและศิลปวัตถุกระจัดระจายอยู่ทั่วบริเวณ อาทิเช่น วัดเจดีย์เจ็ดแถว วัดเจดีย์ใหญ่ เจดีย์เขาพระ บ่อศิลาแลง วัดนากลาง หลวงพ่อสามพี่น้อง พระพุทธรูปสมัยสุโขทัยที่มีพุทธลักษณะงดงามมากแต่เดิมเคยประดิษฐานอยู่ที่วัดโบสถ์ แต่ปัจจุบัน ประดิษฐานที่วัดบ้านซ่าน อำเภอศรีสำโรง จากนั้นแวะพักรับประทานอาหารกลางวันที่อำเภอ ศรีสัชนาลัย

บ่าย เดินทางไปอำเภอสวรรคโลก เข้าเยี่ยมชม <u>พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ</u> สวรรควรนายก โดยทางพิพิธภัณฑ์ได้จัดส่วนแสดงผลงานออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ชั้นบน จัดแสดง ประติมากรรมสมัยต่างๆ ส่วนใหญ่เป็นสมบัติที่มาจากวัดสวรรควรนายก และพระ สวรรควรนายก และบางส่วนย้ายมาจากพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ รามคำแหง ส่วนใหญ่เป็นพระพุทธรูปในยุคสมัย ต่างๆ ตั้งแต่ก่อนยุคสุโขทัย จนถึงศิลปะรัตนโกสินทร์ตอนต้น ส่วนบริเวณ ชั้นล่าง จัดแสดงเครื่อง ถ้วยสังคโลก เพื่อประโยชน์ในการศึกษาหาความรู้ ซึ่งขุดพบมากที่แหล่งโบราณคดีเครื่องถ้วย สังคโลกบ้านเกาะน้อย และบ้านป่ายาง อำเภอศรีสัชนาลัย รวมทั้งแสดงเครื่องถ้วยชาม สมบัติ ใต้ทะเลที่งมได้มาจากแหล่งเรือจมในอ่าวไทย

เย็น รับประทานอาหารเย็นที่อำเภอสวรรคโลก จากนั้นนอนพักในตัวเมืองสวรรคโลก

เช้า รับประทานอาหารเช้าที่ที่พักหรือในตัวเมืองสวรรคโลก ต่อจากนั้นเดินทางไป วัดปากน้ำ วัดประจำตำบลปากน้ำ อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย ซึ่งมีอายุหลายร้อยปี มีโบสถ์ รูปทรงโบราณ ซึ่งหาดูได้ยากในปัจจุบัน ภายในวัดมีหลวงพ่อสี่พี่น้องประดิษฐานภายในโบสถ์วัด ปากน้ำเป็นพระเก่าแก่ มีความศักดิ์สิทธิ์มาก ชาวบ้านนิยมมากราบใหว้บูชา ขอพร เพื่อให้สมหวัง ในสิ่งที่ปรารถนา และจะนิยมแก้บนด้วยลิเก

บ่าย รับประทานอาหารกลางวัน ต่อจากนั้นเดินทางไป <u>วัดบ้านซ่าน</u> เพื่อเข้าร่วมงาน แห่ หลวงพ่อสามพี่น้อง ซึ่งเป็นพระพุทธรูปสำริคขนาดใหญ่ เดิมประจำอยู่ที่วัดโบสถ์ บางขลัง เมื่อประมาณ 100 ปีเศษ ประชาชนชาวตำบลบ้านซ่านได้อาราธนามาประจำที่วัดบ้านซ่านแต่ไม่ สามารถอัญเชิญได้ ชาวบ้านจึงอธิษฐานว่า ในเดือน 4 ขึ้นปีใหม่ จะมีปี่พาทย์ ฆ้อง กลอง แห่ให้ทุก ปีจึงอัญเชิญหลวงพ่อมาได้ ทำให้งานแห่หลวงพ่อสามพี่น้อง ได้กลายเป็นประเพณีประจำปีสืบ ต่อมา

เย็น เดินทางกลับ

20. ป้อมและกำแพงเมือง: การป้องกันตนเองของหัวเมืองเหนือ

วันที่ 1

เช้า เดินทางมาถึงจังหวัดกำแพงเพชร เพื่อเที่ยวชม กำแพงป้อมทุ่งเศรษฐี ป้อมศิลาแลง โบราฉที่ยังคงหลงเหลือความยิ่งใหญ่จนถึงปัจจุบัน ซึ่งป้อมดังกล่าวอยู่ทางด้านตะวันออกของ แม่น้ำปัง ซึ่งแต่เดิมเป็นเพียงคูน้ำ คันดิน จนถึงสมัยของสมเด็จพระบรมไตร โลกนาถ ได้ทำการ บูรฉะกำแพงฝั่งตะวันตกของแม่น้ำปังเป็นการก่อกำแพงขึ้นบนเนินดิน จึงเรียกบริเวณนั้นว่าเมือง กำแพงเพชร เนื่องจากมีป้อมและกำแพงที่แน่นหนา ยากแก่การเข้ามาของข้าศึก จึงทำให้ป้อมและ กำแพงเมืองบริเวณฝั่งด้านตะวันออกของแม่น้ำปังทรุดโทรม จนสมัยอยุธยาตอนปลายกำแพงเพชร เป็นศูนย์กลางการค้าของป่าที่สำคัญ โดยเฉพาะการค้าหนังสัตว์กับฮอลันดา ทำให้มีการสร้างป้อม ขนาดใหญ่แบบตะวันตกขึ้น จากการที่เป็นแหล่งเก็บรวบรวมสินค้าที่สำคัญทำให้มีเรื่องเล่าสืบต่อ กันมา ถึงความร่ำรวยและความสำคัญของป้อมฝั่งตะวันออกของแม่น้ำปัง จนเป็นที่มาของชื่อ กำแพงป้อมทุ่งเศรษฐี หลังจากนั้นเดินทางต่อไปยัง พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติกำแพงเพชร ซึ่ง ภายในได้จัดแสดงการจำลองป้อมค่ายทุ่งเศรษฐีพร้อมปืนใหญ่ และโบราฉวัตถุที่ขุดค้นได้ ให้เห็น ถึงลักษณะป้อมและกำแพงเมืองทั้งหมด

บ่าย เดินทางมาที่ วัดโพธิญาณ จังหวัดพิษณุโลกเพื่อชมป้อมกำแพงเมืองที่สร้างโดยช่าง ชาวตะวันตกในสมัยสมเด็จพระนารายณ์ และเป็นแนวกำแพงเมืองโบราณแห่งสุดท้ายของเมือง พิษณุโลกที่หลงเหลืออยู่อีกด้วย จากลักษณะฐานของป้อมกำแพงเห็นได้ว่ามีลักษณะเป็นฐาน แปดเหลี่ยม มีป้อมเชิงเทียน ป้องกันข้าสึกที่จะมาจากด้านฝั่งตะวันตกของแม่น้ำน่าน

เย็น แวะนอนค้างคืนบริเวณตัวเมืองพิษณุโลก

เช้า เดินทางไปจังหวัดเพชรบูรณ์ ชม <u>แนวกำแพงเมืองโบราณ</u> สมัยอยุธยาที่สร้างคร่อม แม่น้ำ ป่าสัก เพื่อเป็นศูนย์กลางการค้าและการเก็บรวบรวมส่วยจากหัวเมืองต่าง ๆ เข้ามาสู่ลุ่มแม่ น้ำป่าสักและนำไปขายยังกรุงศรีอยุธยา โดยลักษณะเป็นกำแพงเมืองรูปสี่เหลี่ยม ยังคงหลงเหลือ ร่องรอยให้เห็นเป็นแนวยาว ในอนาคตจะมีการขุดค้นและตบแต่งให้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ สำคัญของจังหวัดเพชรบูรณ์ต่อไป

บ่าย เดินทางกลับ

21. เส้นทางอารยธรรมอยุธยา

วันที่ 1

เช้า เดินทางมาถึงจังหวัดพิษณุโลก เข้าเยี่ยมชม<u>วัดพระศรีรัตนมหาธาตุวรมหาวิหาร</u> (วัดใหญ่) เพื่อนมัสการพระพุทธชินราช พระคู่บ้านคู่เมืองที่มีพุทธลักษณะที่สวยงามโดดเด่นมาก จากนั้นแวะเข้า วัดนางพญา ซึ่งเป็นวัดที่สร้างขึ้นโดยสมเด็จพระวิสุทธิกษัตริย์พระราชมารดาของ สมเด็จพระนเรศวร โดยเป็นวัดที่มีชื่อเสียงเรื่องพระเครื่อง เป็นหนึ่งในห้าพระชุดเบญจภาคี นั่นคือ พระนางพญา จากนั้นรับประทานอาหารกลางวันภายในบริเวณตัวเมืองพิษณุโลก

บ่าย เดินทางไป<u>วัดสมอแครง</u>เพื่อชมสระสองพี่น้องที่เชื่อกันว่าเป็นบริเวณที่สมเด็จพระ นเรศวรและสมเด็จพระเอกาทศรถใช้สรงน้ำ พร้อมทั้งบริเวณยอดเขาสมอแครงเป็นชัยภูมิสำคัญใน การใช้เป็นป้อมในการดูกองทัพข้าศึกในสมัยอยุธยา อีกทั้งบริเวณวัดยังมีอิฐที่มีตราประทับเป็นรูป ช้างเหยียบหงส์ซึ่งแสดงให้เห็นถึงชัยชนะของอยุธยาที่มีต่อกรุงหงสาวดี พร้อมทั้งเดินทางไป บริเวณอำเภอวังทองเพื่อเที่ยวชม วัดวังทองเป็นวัดโบราณ มีพระอุโบสถ สถาปัตยกรรมสมัยอยุธยา และมีโบราณวัตถุประเภทเครื่องถ้วย กว่า 1,000 ชิ้น และพระพุทธรูปสัมฤทธิ์สมัยต่าง ๆ จำนวน มากเก็บไว้ที่วัดวังทอง พร้อมทั้งรับประทานอาหารกลางวัน ได้แก่ ผัดไทยวังทอง

เย็น เดินทางไปยังจังหวัดเพชรบูรณ์พร้อมนอนในเมืองเพชรบูรณ์

เช้า ศึกษาวัดในเมืองเพชรบูรณ์ที่รับอิทธิพลจากศิลปกรรมอยุธยาในสมัยสมเด็จพระ บรมไตร โลกนาล เช่น แนวกำแพงเมืองโบราณ สมัยอยุธยาที่สร้างคร่อมแม่น้ำ ป่าสัก เพื่อเป็น ศูนย์กลางการค้าและการเก็บรวบรวมส่วยจากหัวเมืองต่าง ๆ เข้ามาสู่ลุ่มแม่น้ำป่าสักและนำไปขาย ยังกรุงศรีอยุธยา โดยลักษณะเป็นกำแพงเมืองรูปสี่เหลี่ยม ยังคงหลงเหลือร่องรอยให้เห็นเป็นแนว ยาว ในอนาคตจะมีการขุดค้นและตบแต่งให้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดเพชรบูรณ์ ต่อไป และ วัดพระแก้ว วัดพระสิงห์และวัดเสือ เป็นวัดเก่าแก่ที่ตั้งอยู่เรียงกัน โดยวัดพระสิงห์อยู่ ทางทิศเหนือ วัดพระแก้วอยู่ตรงกลาง และวัดพระเสืออยู่ทางทิศใต้ มีโบราณสถานสำคัญคือ "พระ ปรางค์" ที่วัดพระแก้ว และพระเจดีย์หลังพระอุโบสถในวัดพระสิงห์ กรมศิลปากรได้สันนิษฐานว่า พระพุทธรูปที่ขุดพบนั้นสร้างมานานกว่าเจ็ดร้อยปี ขณะนี้พระปรางค์และพระเจดีย์ยังมีให้เห็นอยู่ นอกจากนี้ยังมีกรุและ โอ่งพระพุทธรูปและของสำคัญต่างๆ เช่น เครื่องปั้นดินเผา พระพุทธรูป ทองคำเนื้อสำริด เนื้อเงิน แผ่นทองคำ

บ่าย เดินทางไปชมในเขตอำเภอเมืองเพชรบูรณ์ ได้แก่ <u>วัดศิลาโมง</u> ภายในวัดมีเจดีย์ ฐานสี่เหลี่ยมซ้อนกัน 3 ชั้นคล้ายฐานเจดีย์ทรงคอกบัวตูม แต่ละชั้นมีการย่อมุมไม้สิบสองอันเป็น ลักษณะของศิลปะอิทธิพลอยุธยา เป็นฝีมือช่างพื้นบ้าน นอกจากนี้ในวัดยังมีพระพุทธรูปปางมาร วิชัย ศิลปะสุโขทัย และตู้พระธรรมลงรักปิดทองลายรคน้ำ ฐานขาหมูมีบานประตูปิดเปิดฝีมือช่าง ชั้นสูง ลวดลายที่ปรากฏเป็นภาพพระนารายณ์ประกอบลายกนกแปลวเถา <u>วัดโพธิ์กลาง</u> อำเภอเมือง ภายในวัดมีอุโบสถหลังคงทรงสูง 3 ชั้น ชั้นบนสุดมีลักษณะย่อมุมยื่นออกมาศิลปะแบบอยุธยา ตอนต้น โดยชาวบ้านนางั่วมีความเชื่อถือห้ามมิให้สตรีเข้าไปในอุโบสถแห่งนี้ เข้าได้เฉพาะบุรุษ เท่านั้น นอกจากนี้ยังมีเจดีย์ฝีมือช่างพื้นบ้านอิทธิพลอยุธยาและทรงดอกบัวแบบลาวเรียงรายรอบ อุโบสถ ภายในอุโบสถมีพระพุทธรูปสำริด ปางมารวิชัย และยังมีพระพุทธรูปแกะสลักด้วยไม้ 6 องค์ มีลักษณะเป็นปางต่าง ๆ ศิลปะอยธยา

เย็น เดินทางกลับ

6.3 เส้นทางกลุ่มวัฒนธรรม

1. เส้นทางเครื่องสังคโลก

วันที่ 1

เช้า เดินทางถึงจังหวัดสุโขทัยเข้าชม พิพิธภัณฑ์สังคโลกสุโขทัย ที่มีเครื่องสังคโลก ตั้งแต่ยุคก่อนประวัติศาสตร์และยุคประวัติศาสตร์ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ภายในจัดแสดง โบราณวัตถุประเภทเครื่องสังคโลกที่มีคุณค่ากว่า 2,000 ชิ้น ที่ได้รวบรวมมาจากในประเทศ และ ต่างประเทศ ปัจจุบันบริเวณพิพิธภัณฑ์ได้จัดสร้างเป็นโรงแรมในบรรยากาศแบบไทยเพื่อรองรับ นักท่องเที่ยวอีกด้วย รับประทานอาหารกลางวันที่ร้านก๋วยเตี๋ยวสุโขทัยรสดี มีให้เลือกหลายร้านที่ ตั้งอยู่บนถนนจรดวิถี เช่น ร้านตาปุ้ย ร้านเจ็แฮ

บ่าย เข้าชม สูนย์ศึกษาและอนุรักษ์เตาสังคโลก (เตาทุเรียง) บริเวณ อุทยาน ประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย ซึ่งเป็นตัวอย่างการก่อสร้างเตาแบบต่าง ๆ และการจัดเรียงเครื่อง สังคโลกในขณะทำการเผาในเตา พร้อมชมเครื่องสังคโลกที่ผลิตได้จากเตาเผาที่อำเภอศรีสัชนาลัย ซึ่งเป็นสินค้าออกไปยังนานาประเทศ เช่น ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย

เย็น รับประทานอาหารที่สวนอาหารแก่งสัก ซึ่งตั้งอยู่ตรงทางเข้าอุทยานประวัติศาสตร์ ศรีสัชนาลัย นั่งกินอาหารพร้อมชมบรรยากาศริมแม่น้ำ ซึ่งเมนูเด็ดของร้านนี้ล้วนมาจากปลาแม่น้ำ ทั้งนั้น เสิร์ฟพร้อมน้ำจิ้มรสเด็ด จากนั้นนอนค้างคืนที่อำเภอศรีสัชนาลัย

เช้า เดินทางเข้าเยี่ยมชม <u>พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติสวรรควรนายก</u> แหล่งรวบรวม เครื่องสังคโลกที่สมบูรณ์และสวยงามกว่า 1,000 ชิ้น ซึ่งเครื่องสังคโลกทั้งหลายล้วนได้รับอิทธิพล มาจากเตาเผาในเขตเมืองศรีสัชนาลัย อาณาจักรสุโขทัย จากนั้นรับประทานอาหารกลางวันที่อำเภอ สวรรคโลกก่อนที่จะเดินทางเข้าสู่จังหวัดพิษณุโลก

บ่าย เดินทางกลับพิษณุโลก ชมเตาเผา เครื่องปั้นดินเผาท้องถิ่น ที่เรียกกันว่า เครื่องปั้นดินเผาวัดเตาไห บริเวณ <u>วัดตาปะขาวหาย</u> ซึ่งใช้สำหรับบรรทุกเกลือและสินค้าจาก เทือกเขาสู่ลุ่มแม่น้ำน่าน

เย็น เดินทางกลับ

2. เส้นทางการผลิตและประเพณีที่เกี่ยวกับเรือแข่ง

วันที่ 1

เช้า เดินทางไปจังหวัดพิษณุโลก และเดินทางต่อไปยังอำเภอบางกระทุ่มเพื่อชม พิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน (วัดราษฎร์ศรัทธาธรรม) เนื่องจากมีการจัดแสดงเรื่องราวเกี่ยวกับเรือและยัง เป็นศูนย์การเรียนรู้ของชุมชนในการเก็บรักษา และถ่ายทอดภูมิปัญญาการต่อเรือแข่งในเขตลุ่ม แม่น้ำน่านและแม่น้ำยม นอกจากนั้นยังเป็นแหล่งผลิตเรือแข่งจนกลายเป็นอุสาหกรรมที่สำคัญของ ชุมชน

บ่าย เดินทางมาจังหวัดสุโขทัย ชม <u>งานแข่งขันเรือพายเทโวเมืองสุโขทัย</u> ซึ่งเป็นการ แข่งขันเรือพายขนาดเล็ก ซึ่งจะจัดในช่วงเดือนตุลาคมของทุกปี พร้อมรับประทานอาหารเย็นเช่น ก๋วยเตี๋ยวสุโขทัยที่ร้านก๋วยเตี๋ยวริมถนนสายจรดวิถี

เย็น เที่ยวชม<u>ตลาดในท์บาร์ซ่าร์</u> รับประทานอาหารบริเวณริมแม่น้ำน่านและล่องเรือ ชมบรรยากาศริมน้ำน่านเมืองพิษณุโลกยามค่ำคืน เข้าพักผ่อนในตัวเมืองพิษณุโลก

วันที่ 2

เช้า นมัสการพระพุทธชินราช พระคู่บ้านคู่เมืองจังหวัดพิษณุโลก ที่<u>วัดพระศรีรัตน</u> มหาธาตุวรมหาวิหาร (วัดใหญ่) เพื่อความเป็นสิริมงคล และแวะเที่ยว<u>วัดราชบูรณะ</u> เพื่อชมเรือพระ ที่นั่งที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าทรงใช้เมื่อคราวเสด็จประพาสเมืองพิษณุโลก และเที่ยวชม พิพิธภัณฑ์ พื้นบ้านจ่าทวี เพื่อรอเวลาชมการแข่งเรือตั้ง โดยพิพิธภัณฑ์ แห่งนี้ตั้งอยู่ที่ถนนวิสุทธิ

กษัตริย์ ในตัวเมืองพิษณุโลก เป็นที่เก็บรวบรวมข้าวของเครื่องใช้พื้นบ้าน ซึ่งเป็นเครื่องมือทำมาหา กินของชาวบ้านในอดีต ตั้งแต่ชิ้นเล็กๆ จนถึงชิ้นใหญ่ รวมกันแล้วนับหมื่นชิ้น จนได้รับการยอมรับ ว่าเป็นขุมทรัพย์ทางประวัติศาสตร์และภูมิปัญญาไทย โดยอาจจะชมเครื่องมือเครื่องใช้ในการ ประกอบอาชีพที่เกี่ยวของกับวิถีชีวิตทางน้ำ เช่น เครื่องมือคักจับสัตว์น้ำนานาชนิด หัวเรือที่ใช้แข่ง

บ่าย รับประทานอาหารกลางวันในตัวเมืองพิษณุโลก จากนั้นชม <u>การแข่งขันเรือพายที่</u> <u>แม่น้ำน่าน</u> หน้าวัดใหญ่ ในงานแข่งขันเรือยาวประเพณี ชิงถ้วยพระราชทาน

เย็น นอนพักพิษณุโลก วันที่ 3

เช้า จากนั้นเดินทางไปจังหวัดเพชรบูรณ์ เดินทางไปยังอำเภอวิเชียรบุรี เพื่อเที่ยวชม ไปดูเรือที่ วัดวิเชียรบำรุง (วัดท่าน้ำ) เป็นเรือมาด (เรือขุดที่มีประทุน) ที่ขุดแต่งจากไม้ตะเคียนอายุใน ราวสมัยอยุธยา ที่ใช้กันในลำน้ำป่าสัก นอกจากนั้นภายในบริเวณวัดเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธ ไสยาสน์วิเชียรบุรีศรีรัตนมิ่งมงคลที่ใหญ่ที่สุดในจังหวัด มีความยาวประมาณ 50 เมตร สูง 5 เมตร อยู่กลางแจ้งหันพระพักตร์ไปทางทิศตะวันออก องค์พระหล่อด้วยปูนทาทอง ภายในองค์พระเป็นที่ บรรจุพระบรมสารีริกธาตุส่วนพระรากขวัญ (ไหปลาร้า)

บ่าย พักรับประทานอาหาร จากนั้นเดินทางกลับ

3. เส้นทางการทำป่าไม้ในเขตภาคเหนือตอนล่าง

วันที่ 1

เช้า เดินทางมาถึงอำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย เข้าสู่ ชุมชนทอผ้าบ้านนาด้นจั่น ตำบลบ้านตึก อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย ซึ่งเป็นชุมชนโบราณ ซึ่งเรียกตัวเองว่าเป็นพวกลาว โยนก อพยพมาตั้งถิ่นฐานราว ๆ ร้อยกว่าปีก่อน โดยมีวิถีชีวิตแบบ ผู้ชายเป็นควาญช้าง ผู้หญิงเป็น ช่างทอผ้า ส่งผลให้ในปัจจุบันชุมชนแห่งนี้กลายเป็นชุมชนที่ยังคงมีประเพณีและวัฒนธรรมที่ เกี่ยวข้องกับการทำไม้หลงเหลือจนทุกวันนี้ ซึ่งภายในชุมชนมีปางช้าง มีโรงพยาบาลช้าง ที่เปิดรับ นักท่องเที่ยว จากนั้นรับประทานอาหารพื้นเมืองในหมู่บ้านพร้อมผลไม้ตามฤดูกาล

- ถ้ามาในช่วงเคือนเมษายน สามารถเข้าร่วมงานประเพณี <u>แห่น้ำขึ้นโฮงสรงน้ำเจ้าพ่อ</u> <u>เมืองดัง</u> ณ บริเวณลานอนุสาวรีย์เจ้าพ่อหลักเมืองดัง ตำบลบ้านตึก อำเภอสรีสัชนาลัย การจัดงานจัด ขึ้นเพื่อเป็นการยกย่องเชิดชู "หมื่นนคร" หรือ "เจ้าพ่อเมืองดัง" ผู้สร้างเมืองดัง มีความเก่งกล้า ทางด้านการสู้รบ เชี่ยวชาญในการจับช้าง และใช้ช้างศึก ภายหลังต้องยอมรับ โทษประหาร เพื่อ แสดงความซื่อสัตย์ และจงรักภักดีต่อพระเจ้าติโลกราช เมื่อประมาณปี พ.ศ. 2012 ต่อมาชาวบ้านได้ จัดพิธีบวงสรวงเจ้าพ่อเมืองดังด้วยการจัดขบวนช้างที่ตกแต่งอย่างสวยงามกว่า 50 เชือก ผ่าน หมู่บ้านไปใหว้ศาลเจ้าพ่อข้าวมุ้ง และไปลานอนุสรณ์เจ้าพ่อเมืองดัง เพื่อทำพิธีบวงสรวง สักการะ เจ้าพ่อเมืองดัง

บ่าย ออกเดินทางจากอำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัยเข้าสู่จังหวัดกำแพงเพชร ซึ่ง สามารถเข้าชมแหล่งทำไม้โบราณที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับ การทำไม้ โดยสามารถเข้าชม บ้านไม้โบราณจำนวนมากมาย ตลอดจนบ้านไม้ของตระกูลล่ำซำ ที่เรียกกันว่า บ้านไม้สักเก่าแก่ ที่ถนนเทศา ในเขตตัวเมืองกำแพงเพชร

เย็น รับประทานอาหารที่ร้านอาหารริมแม่น้ำปิง พักค้างคืนในเขตตัวเมืองกำแพงเพชร วันที่ 2

เช้า เดินทางไปนมัสการพระชาตุที่ วัดพระบรมชาตุเจดียาราม ซึ่งตั้งอยู่กลางเมือง นครชุมสันนิฐานว่าสร้างมาแล้วตั้งแต่สมัยสุโขทัย ตามหลักฐานในศิลาจารึกสุโขทัย หลักที่ 3 (จารึกนครชุม) ได้กล่าวถึง พระมหาธรรมราชาลิไท ได้ประคิษฐานพระสรีรัตนมหาธาตุและปลูก พระสรีมหาโพชิ์ ซึ่งได้มาจากลังกา ทวีปที่เมืองนครชุม ในปี พ.ส 1900 พระมหาธาตุที่กล่าวไว้ใน ศิลาจารึกเชื่อกันว่า คือ เจคีย์แห่งนี้ ในปัจจุบันเป็นรูปทรงศิลปะพม่า เนื่องจากครั้งสมัยรัชกาลที่ 5 ทรงอนุญาตให้พ่อค้าชาวพม่า ซ่อมแซมปฏิสังขรณ์พระเจคีย์เก่าที่เป็นศิลปะสุโขทัยให้ใหญ่กว่าเดิม โดยได้สร้างตามแบบเจคีย์พม่า พร้อมทั้งแวะชม สูนย์ส่งเสริมวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน ตำบล นครชุม ซึ่งตั้งอยู่ภายในวัดแห่งนี้ โดยภายในได้มีการรวบรวมภาพและเรื่องราวเกี่ยวกับการทำไม้ ตลอดจนข้าวของเครื่องใช้ที่ใช้ในกิจการทำไม้ในอดีต พร้อมผู้นำชมที่รู้จักเครื่องมือต่างๆ เป็นอย่าง ดี

บ่าย รับประทานอาหารพื้นเมืองบริเวณริมคลองสวนหมาก พร้อมทั้งเดินทางไปชม บ้านห้าง เป็นบ้านไม้เก่าแก่ที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ เนื่องจากเคยเป็นที่แวะพักของ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 เมื่อครั้งเสด็จประพาสต้น ซึ่งเป็นบ้านของ คหบดีชาวพม่าที่ได้รับสัมปทานการทำไม้ ชื่อ พะโป้ แต่เดิมมีจำนวน 10 หลังแต่ถูกรื้อถอนเหลือ เฉพาะแต่เพียงบ้านห้าง ซึ่งเป็นที่ทำการของพะโป้ พ่อค้าไม้ชาวพม่าซึ่งเป็นผู้ควบคุมการล่องไม้ที่ ออกจากคลองสวนหมากเพื่อออกสู่ลำน้ำปังและชมวิถีชีวิตชุมชนปากคลอง สวนหมาก

เย็น เดินทางกลับ

4. เส้นทางการตั้งถิ่นฐานของชาวเขาในประเทศไทย

วันที่ 1

เช้า เดินทางถึงจังหวัดกำแพงเพชร เข้าชม สนย์วัฒนธรรมชาวเขา ตั้งอยู่ตำบลกลอง ลานพัฒนา อำเภอกลองลาน ห่างจากจังหวัดกำแพงเพชร 60 กม.ในเส้นทางกลองลาน - อุ้มผาง เป็น ศูนย์กลางข้อมูลการท่องเที่ยวชาวเขา และแหล่งรวบรวมวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีของ ชาวเขา จำนวน 6 เผ่า คือ มัง เย้า มูเซอ ลีซอ กะเหรี่ยง และลัวะ ตลอดจนมีบ้านพักไว้บริการให้กับ นักท่องเที่ยว โดยได้จำลองบ้านของชาวเขาเผ่าต่างๆเข้าอยู่ในศูนย์วัฒนธรรมชาวเขา ตลอดทั้งมี พื้นที่กางเต็นท์และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ จัดให้มีการแสดงของเยาวชนเผ่ามัง เย้า และ ลีซอ ไว้ให้กับนักท่องเที่ยว ชมวิถีชีวิตของชาวเขาเผ่าต่างๆ นอกจากนั้นมีจำหน่าย สินก้าหัตถกรรม ของชาวเขา เช่นผ้าปักพื้นถิ่นเครื่องเงิน เพื่อเป็นของที่ระลึกให้กับนักท่องเที่ยว และ สนย์หัตลกรรมเครื่องเงินชาวเขา ตั้งอยู่ที่ บ้านคลองเตย ซึ่งอยู่ระหว่างเส้นทางไปศูนย์วัฒนธรรม ชาวเขา ศูนย์นี้จะจำหน่ายเครื่องเงินฝีมือชาวเขาเผ่าเย้า เช่น สร้อยคอ ต่างหู สร้อยข้อมือ กำไล แหวน หากสนใจชมวิธีการทำและซื้อเป็นของฝาก สามารถเลือกชมและซื้อได้ที่ ศูนย์ส่งเสริม หัตถกรรมเครื่องเงินชาวเขาได้ตลอดเวลา

บ่าย เข้าชมการสาธิตการทอผ้าของชาวเขาเผ่ามังโดยตั้งอยู่บนเส้นทางสายในเส้นทาง คลองลาน - อุ้มผางและเลี้ยวเข้ามาที ที่ ตำบลคลองน้ำไหล จนถึงโรงเรียนคลองน้ำไหล เลย โรงเรียนก็จะพบกับ **ศูนย์ส่งเสริมวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน ตำบลคลองน้ำไหล** ซึ้งเป็นทั้งกลุ่ม สตรีทอผ้าพื้นถิ่นและเป็นศูนย์การเรียนรู้ของคนในชุมชนที่ได้รับการพัฒนาและจัดตั้งขึ้นเป็นศูนย์ ส่งเสริมวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน ตำบลคลองน้ำไหล โดยมีเป้าหมายเพื่อเป็นแหล่งถ่ายทอดภูมิ ปัญญา เป็นพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมความรักและความสามักคีของคนในชุมชน

เย็น เข้าพักที่ตัวเมืองกำแพงเพชรหรือเข้าพักโฮมสเตย์ของชาวบ้านที่ตำบลคลองน้ำ ใหล อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร

เช้า เดินทางเข้ามายังจังหวัดพิษณุโลก และเดินทางต่อมาที่อำเภอนครไทย เข้าชม พิพิธภัณฑ์ชาวเขา (มัง) หมู่บ้านห้วยน้ำไทร บริเวณทางขึ้นอุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า เป็น พิพิธภัณฑ์อีกแห่งหนึ่งที่มีการจัดแสดงเกี่ยวกับ ประวัติความเป็นมาของชาวเขาแผ่ามัง เครื่องแต่ง กาย เครื่องดนตรี อุปกรณ์ล่าสัตว์ งานหัตถกรรม และ ภาชนะถ้วยชาม ให้นักท่องเที่ยวได้เข้าเยี่ยม ชม จากนั้นแวะรับประทานอาหารกลางวันที่อำเภอนครไทย

บ่าย เดินทางไปเที่ยวต่อที่ ภูหินร่องกล้า พื้นที่ที่มีธรรมชาติแปลกและสวยงาม ทั้งยัง เป็นดินแดนแห่งประวัติสาสตร์ เป็นยุทธภูมิที่สำคัญอันเนื่องจากความขัดแย้งของลัทธิและ แนวความคิดทางการเมือง อุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้าจึงเป็นอุทยานแห่งชาติเพียงแห่งเดียวใน ประเทศไทยที่รักษาไว้ซึ่งประวัติสาสตร์ของการสู้รบ และความสวยงามทางธรรมชาติที่สมบูรณ์ จากเหตุการณ์ทางการเมืองดังกล่าวทำให้ทำให้เกิดการอพยพเข้ามาของชาวเขาแผ่าต่างๆในเขตภูหิน ร่องกล้า เช่นหมู่บ้านมวลชนเป็นที่อยู่อาสัยของกลุ่มมวลชน มีอยู่หลายหมู่บ้าน เช่นหมู่บ้านดาวแดง หมู่บ้านดาวชัย แต่ละหมู่บ้านมีบ้านประมาณ 40-50 หลังเรียงรายอยู่ในปารกริมทางที่ตัดมาจาก อำเภอหล่มสัก ลักษณะบ้านเป็นบ้านไม้หลังเล็กๆไม่ยกพื้น หลังคามุงด้วยกระเบื้องไม้ บ้านแต่ละ หลังจะมีหลุมหลบภัยทางอากาสอยู่ด้วย

เย็น เดินทางเข้ามาสัมผัสความหนาวเย็นและคูดาวบนดินที่ <u>ภูทับเบิก</u>สถานที่ท่องเที่ยว ทางธรรมชาติที่สำคัญที่สุดแห่งหนึ่งของจังหวัดเพชรบูรณ์ และเป็นหนึ่งในสถานที่ที่มีความ หลากหลายทางชาติพันธุ์ นั่นคือมีชาวเขาเผ่าต่าง ๆ อาศัยอยู่ที่บริเวณนี้เป็นจำนวนมาก ภายหลังจาก การสิ้นสุดของความขัดแย้งด้านอุดมการณ์ทางการเมือง

วันที่ 3

เช้า ออกเดินทางมาที่ หมู่บ้านเผ่าม้ง บ้านน้ำเพียงดิน หมู่บ้านมังที่อยู่ในเส้นทางเพื่อ เข้าสู่อำเภอหล่มเก่า เพื่อเข้ามาดูวิถีชีวิตการทำมาหากินของชาวเขาในที่สูง เช่นการปลูกผัก ขิง และ ข้าวโพค ในหุบเขา พร้อมทั้งสัมผัสความหนาวเย็นและความสวยงามของธรรมชาติ ซึ่งเมื่อยืนอยู่ บนสุดของบ้านเผ่าม้งบ้านน้ำเพียงคิน จะมองเห็นแปลงผักนานาชนิดของชาวบ้านเผ่าม้งที่ได้ปลูกไว้ ตามเส้นทางของภูเขาและยอดดอย

บ่าย เดินทางออกจากหมู่บ้านเผ่าแม้วบ้านน้ำเพียงดิน อำเภอหล่มเก่า เพื่อเดินทางไป บ้านเข็กน้อย อำเภอเขาค้อ

เย็น ร่วมชมการแสดงวิถีชีวิตชนเผ่าและรับประทานอาหารพื้นเมืองที่ หมู่บ้าน วัฒนธรรมมังเข็กน้อย ตั้งอยู่ที่ตำบล เข็กน้อย อำเภอเขาค้อ เป็นชุมชนมังที่ใหญ่ที่สุดในประเทศ ไทย ซึ่งมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย มีศิลปะ ประเพณีวัฒนธรรม เป็นของตนเอง เช่น ภาษาพูด การแต่งกาย และในแต่และปีจะมีประเพณีที่สำคัญหลากหลาย ที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะ เช่น ประเพณีปีใหม่มั่ง ประเพณีกินข้าวใหม่ เป็นต้น จากนั้นเดินทางกลับหรือพักที่บ้านเข็กน้อยก่อน แล้วค่อยเดินทางกลับในตอนเข้าแล้วแต่สะดวก

- ถ้าเดินทางมาในช่วงเดือนธันวาคมจะสามารถเข้าร่วมประเพณี ปีใหม่ม้งและ ประเพณีกินข้าวใหม่ได้อีกด้วย

5. เส้นทางชาวจีนในประเทศไทย

วันที่ 1

เช้า เดินทางจังหวัดพิษณุโลก ไปยังตำบลจอมทอง เพื่อเที่ยวชม<u>วัดจอมทอง</u> เป็นวัดที่ ตั้งอยู่ริมแม่น้ำน่านซึ่งเป็นจุดที่มีการตั้งถิ่นฐานของชาวจีนที่ประกอบการค้าในบริเวณริมน้ำน่านใน การหาข้าวและของป่าเพื่อแลกเปลี่ยนค้าขายสินค้าต่างๆในลำน้ำน่าน จากนั้นไปชม<u>ตลาดน้ำ สองแคว</u> ซึ่งจัดตั้งขึ้นใหม่ในบริเวณที่แม่น้ำน่านและแม่น้ำแควน้อยสบกันจนเป็นที่มาของชื่อเมือง สองแคว โดยในอดีตเป็นบริเวณพ่อค้ามาแลกเปลี่ยนชื้อขายสินค้ากัน พร้อมรับประทานอาหาร กลางวันในแพริมน้ำ

บ่าย ออกเดินทางไปนอกเมืองเพื่อใหว้พระที่ วัดราชคีรีหิรัญยาราม(วัดเจ้าแม่กวนอิม หยกขาว) ในบริเวณวัดมีรอยพระพุทธบาทจำลอง และบนเขาซึ่งอยู่ด้านตะวันตกของวัดมีรอยพระบาทตะแคงอยู่กับหน้าผา มีงานนมัสการพระพุทธบาทในกลางเดือน 3 เป็นประจำทุกปี เมื่อ ประมาณพ.ศ. 2535 ได้มีการอัญเชิญพระโพธิสัตว์กวนอิม ซึ่งแกะสลักจากหินทะเลสาบหยกขาว จากเมืองหางโจว ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน เป็นปางพิเศษที่ได้รับอนุมัติให้สร้างโดยรัฐบาล จีนโดยใช้ต้นแบบจากวัดเจ้าแม่กวนอิมพันมือเมืองหางโจว มีขนาดสูง 3 เมตร หนัก 3 ตัน มา ประดิษฐาน ณ วัดแห่งนี้ เพื่อเป็นที่เคารพสักการะของชาวเมืองพิษณุโลก

เย็น รับประทานอาหารเย็นที่ริมแม่น้ำน่าน เดินเที่ยวชมในท์บาซ่าร์ จากนั้นนอนพักที่ ตัวเมืองพิษณุโลก

เช้า เดินทางไปวัดโกกสลุด ที่ อำเภอบางกระทุ่ม เป็นวัดที่ตั้งอยู่ริมแม่น้ำน่าน ภายใน วัดมีศิลปกรรมท้องถิ่นที่น่าสนใจคือ หอระฆัง เป็นฝีมือช่างพื้นบ้าน ก่ออิฐถือปูน ยกฐานสูง 2 เมตร รูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส เสาเป็นรูปโค้ง หลังคาคล้ายเก๋งจีน ซึ่งถือได้ว่าเป็นสิ่งของที่แปลกและหาดู ได้ยากในวัดไทยทั่ว ๆ ไป

บ่าย เดินทางออกจากจังหวัดพิษณุโลกเดินทางต่อไปยังจังหวัดกำแพงเพชรเพื่อเที่ยวชม
โบราณสถานต่าง ๆ และ กลุ่มบ้านไม้โบราณของพ่อค้าชาวจีน ที่เข้ามาทำการค้าในเมือง
กำแพงเพชร โดยตั้งบ้านเรือนริมถนนเทศา ถนนสายหลักของเมืองในอดีตที่ขนานกับลำน้ำปิง
เนื่องจากในอดีตเส้นทางลำน้ำปิง เป็นเส้นทางการค้าทางเรือที่สำคัญมากในการนำสิ้นค้าเข้าและ
ออกจากเมืองกำแพงเพชร ทำให้ชาวจีนมาตั้งร้านค้าเป็นจำนวนมากโดยมีบ้านไม้สักที่สวยงามและ
มากด้วยประโยชน์ใช้สอยตลอดจน เช่นบ้านของขุนทวี ต้นตระกูลล่ำซำ

เย็น ถ้ามาในช่วงเดือนธันวาคม สามารถร่วม<u>เทศกาลกินก๋วยเตี๋ยวเที่ยวเมือง</u> กำแพงเพชร หรือถ้ามานอกเทศกาลก็สามารถหารับประทาน ณ ที่ตั้งของแต่ละร้านได้ตามใจชอบ เนื่องจากเป็นอาหารที่นำเข้ามาโดยชาวจีนตั้งแต่ครั้งการค้าทางลำน้ำปิงยังรุ่งเรื่องจนกลายเป็น อาหารขึ้นชื่อของจังหวัดกำแพงเพชรจากนั้นเดินทางกลับ หรือค้างคืนก่อนแล้วค่อยเดินทางกลับใน ตอนเช้าแล้วแต่สะควก

6. เส้นทางทองคำ

วันที่ 1

เช้า เดินทางมาถึงจังหวัดกำแพงเพชร จากนั้นเข้าชมพระทองคำโบราณ ที่ วัดปราสาท ตำบลคณฑี อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร เป็นวัดเก่าแก่ที่มีโบราณวัตถุ มากมาย ตั้งอยู่ภายในวัด และยังเป็นศิลปะโบราณที่มีค่าแก่การอนุรักษ์ และศึกษาเป็นอย่างยิ่งซึ่งวัตถุโบราณต่าง ๆ มีอายุนับ ร้อยปี ตั้งแต่กรุงสุโขทัยเป็นต้นมา โดยมีตำนานเล่าว่า เจดีย์ทรงพุ่มข้าวบิณฑ์ภายในวัดมี พระพุทธรูปทองคำจำนวนมากใหลออกมาเมื่อตอนฝนตก ทางวัดจึงได้เก็บรักษาไว้ที่วัดจนถึง ปัจจุบัน นอกจากนั้นภายในวัดยังมี เสาหงส์และหงส์โลหะขนาดใหญ่สูง 101 เซนติเมตร และขนาด เล็กสูง 48 เซนติเมตร ซึ่งมีความสวยงาม ภายหลังจากชมพระทองคำเสร็จ เดินทางไปรับประทาน อาหารกลางวันที่ตัวเมืองกำแพงเพชร

บ่าย เดินทางออกจากเมืองกำแพงเพชรไปยัง อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย เพื่อเข้า ชมแหล่งผลิต ทองโบราณที่เรียกว่า ทองโบราณศรีสัชนาลัย โดยทองโบราณหรือที่รู้จักกันทั่วไปว่า ทองสุโขทัย ถือได้ว่าเป็นงานศิลปหัตกรรมพื้นบ้านสุโขทัยที่ขึ้นชื่อและได้รับความนิยมมากที่สุด เนื่องจากทองโบราณสุโขทัยเป็นงานที่ประดิษฐ์ด้วยมือ เป็นงานศิลปหัตกรรมที่มีคุณค่า งามด้วย รูปแบบลวดลายที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ปัจจุบันร้านทองโบราณ มีหลายร้าน ตั้งอยู่บริเวณบ้านท่า ชัย และบ้านเมืองเก่าศรีสัชนาลัย อำเภอศรีสัชนาลัย

เย็น รับประทานอาหารพื้นเมืองและนอนพักแบบโฮมสเตย์ที่บ้านนาต้นจั่น อำเภอ ศรีสัชนาลัย

เช้า ออกจากบ้านนาต้นจั่น แวะดูผ้าทอทองคำที่ พิพิธภัณฑ์ผ้าทองคำ (ร้านสาธร)
ภายในพิพิธภัณฑ์ได้มีการจัดแสดงเรื่องราว ความเป็นมาของผ้าทอมือลายโบราณของชาวไทยพวน
บ้านหาดเสี้ยว ไว้อย่างครบถ้วน ไม่ว่าจะเป็นจกเก้าลายบ้านหาดเสี้ยว ผ้าที่ใช้ในพิธีบวชนาคด้วย
ขบวนช้าง ผ้าที่ใช้ในพิธีแต่งงาน ซึ่งล้วนเป็นเอกลักษณ์ผ้าทอมือของชาวไทยพวน บ้านหาดเสี้ยว ที่
สืบทอดต่อกันมานับร้อยๆปี นอกจากนี้ยังมีผ้าซิ่นทองคำ (ซิ่นไหมคำ) ผืนเก่าที่มีอายุมากกว่าร้อยปี
และผืนใหม่ ซึ่งจัดทอขึ้นใช้ในพิธีแต่งงานของลูกสาวเจ้าของร้าน จากนั้นแวะรับประทานอาหาร
พื้นเมืองที่อำเภอศรีสัชนาลัย

บ่าย เดินทางไปใหว้พระทองคำที่ วัดพิพัฒน์มงคล เป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูป ทองคำ หรือพระพุทธสุโขโพธิ์ทอง หล่อด้วยทองคำหนัก 9 กิโลกรัม ปางมารวิชัย สร้างด้วยศิลปะ สมัยสุโขทัยที่มีความงดงามมากที่สุดองค์หนึ่งในประเทศไทย

เย็น แวะรับประทานอาหารเย็นที่ตัวเมืองสุโขทัย จากนั้นเดินทางกลับ

7.ใหว้ 5 อริยสงฆ์ มงคลแห่งชีวิต หล่ำ หล้า แจง ทบ ปลอดภัย

วันที่ 1

เช้า เดินทางจากถนนสายนครสวรรค์ – กำแพงเพชร ถึง <u>วัดสิงคาราม</u> ที่อำเภอขาณุ-วรลักษบุรี จังหวัดกำแพงเพชร เป็นวัดเก่าแก่ที่สร้างขึ้นสมัยกรุงศรีอยุธยา โดยปรากฏวิหารและ เสมาโบสถ์เก่า เดิมชื่อวัดสลกบาตรเป็นชุมชนที่กลุ่มบุคคลต่าง ๆ อพยพมาตั้งถิ่นฐานเมื่อราวๆ 200 กว่าปีที่ผ่านมา ภายในวัดมีวิหารอดีตเจ้าอาวาสคือหลวงปู่หล่ำซึ่งเป็นที่เคารพบูชาของชาวจังหวัด กำแพงเพชร และออกเดินทางไปยัง <u>วัดคฤหบดีสงฆ์</u> ซึ่งอยู่ที่อำเภอคลองขลุง วัดคฤหบดีสงฆ์เป็น วัดที่อยู่คู่บ้านท่าพุทรา สร้างเมื่อประมาณ 100 กว่าปีที่ผ่านมา โดยขึ้นทะเบียนวัดตั้งแต่ปี พ.ศ.2450 เป็นที่จำพรรษาของพระวิบูลวชิรธรรม เกจิอาจารย์ผู้เป็นที่นับถือของประชาชนชาวกำแพงเพชร โดยหลวงพ่อได้สร้างเหรียญที่ระลึกรูปเหมือนซึ่งชาวบ้านนิยมเรียกกันว่า "เหรียญที่ระลึกปลอดภัย" จากนั้นแวะเข้าตัวเมืองกำแพงเพชรพร้อมรับประทานอาหรกลางวัน เช่น ก๋วยเต๋ยวชากังราวอันมีชื่อ

บ่าย เข้าชมอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ซึ่งในสมัยสุโขทัยเป็นบริเวณนอกเมือง เป็นที่ตั้งของวัดในเขตอรัญวาสี ซึ่งเป็นวัดของพระสายป่าที่เข้ามาจำพรรษาในเมืองกำแพงเพชร มี วัดสำคัญที่เป็นที่จำพรรษาของพระสังฆราชและพระราชาคณะชั้นผู้ใหญ่ เช่น วัดอาวาสใหญ่ โดยมี ซากฐานวิหารขนาดใหญ่และกุฏใหญ่น้อยกว่า 40 แห่ง และเจดีย์บางองค์ได้เป็นต้นแบบของเจดีย์ใน วัดนอกเขตเมืองสุโขทัยในสมัยหลัง

- ถ้ามาช่วงเคือนกันยายน สามารถเที่ยวชมงาน<u>ประเพณีกวนข้าวทิพย์</u> ที่เป็นท้องถิ่น ที่เป็นเอกลักษณ์ของกำแพงเพชร โดยเฉพาะ พร้อมลิ้มรสกระยาสารทและกล้วยไข่ผลไม้ประจำ จังหวัดกำแพงเพชร หรือว่าจะชมงาน<u>ประเพณีสารทไทยกล้วยไข่เมืองกำแพง</u> ก็นับได้ว่าน่าตื่นตา ตื่นใจกับขบวนแห่รถกล้วยไข่อันสวยงามพร้อมคนตรีพื้นบ้าน การประกวดชิดากล้วยไข่

เย็น เข้าที่พักพร้อมรับประทานอาหารเย็นที่รีสอร์ทริมแม่น้ำปิง

- ถ้ามาช่วงเดือนกุมภาพันธ์สามารถเที่ยวชมการแสดงแสงสีเสียงที่ถานวัดพระบรมธาตุนคร ชุมและบริเวณวัดพระแก้วเนื่องในงาน<u>ประเพณีนบพระเล่นเพลง</u> โดยเป็นประเพณีเก่าแก่ที่มีมา ตั้งแต่ครั้งพระยาลิไทในสมัยสุโขทัย โดยงานจัดขึ้นในระหว่างวันมาฆบูชาหรือวันเพ็ญเดือนสาม ประมาณเดือนกุมภาพันธ์ เป็นการฟื้นฟูงานประเพณีดั้งเดิมตามหลักฐานในศิลาจารึกเมืองพระชุม หรือเมืองนครชุม ที่กล่าวถึงการจัดขบวนแห่ไปนบพระมาตั้งแต่ครั้งกรุงสุโขทัย ขบวนจะข้ามแม่น้ำ ปิงไปนมัสการพระบรมธาตุเจดีย์ที่ฝั่งนครชุม มีการแสดงมหรสพ ศิลปวัฒนธรรม และการออกร้าน ของส่วนราชการและเอกชน

วันที่ 2

เช้า รับประทานอาหารเช้าที่รีสอร์ท จากนั้นออกเดินทางจากจังหวัดกำแพงเพชร มุ่งหน้าไปสู่ วัดราษฎร์ศรัทธาธรรม อำเภอศรีนคร จังหวัดสุโขทัย เป็นวัดที่เป็นที่มีความสำคัญมา ตั้งแต่อดีต ภายในวัดมีรูปหล่อหลวงพ่อหล้า ที่ชาวบ้านให้ความเคารพนับถือเป็นสิ่งคู่บ้านคู่เมือง ของอำเภอศรีนคร นอกจากนี้ วัดแห่งนี้ยังเป็นศูนย์ส่งเสริมวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน ด้านพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น และภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอศรีนคร พร้อมทั้งรับประทานอาหาร กลางวันที่ตัวเมืองสุโขทัย เช่น ก๋วยเตี๋ยวสุโขทัยดั้งเดิมร้านเจ็แฮ ร้านตาปุ้ย

บ่าย เดินทางออกจากจังหวัดสุโขทัยเข้าสู่จังหวัดพิษณุโลกเข้าพักโรงแรมในตัวเมือง จากนั้นออกเดินทางไป <u>วัดเกาะแก้ว</u>เพื่อนมัสการหลวงปู่แจงเกจิอาจารย์ที่มีชื่อเสียงของจังหวัด พิษณุโลก และชมโบสถ์ที่มีศิลปกรรมท้องถิ่นที่สวยงาม พร้อมทั้งแวะชมวิถีชีวิตริมแม่น้ำสองสาย คือ แม่น้ำแควน้อยและแม่น้ำน่านที่สบกันบริเวณ <u>ตลาดน้ำสองแคว</u> ซึ่งในอดีตเป็นแหล่งชุมทาง การค้าที่สำคัญของเมือง โดยในปัจจุบันได้จัดสร้างแพริมน้ำเรือนไทยเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวให้ได้ พักผ่อนหย่อนใจ พร้อมทั้งมีบริการนวดตัวหรือเท้าด้วยผู้เชี่ยวชาญ

เย็น รับประทานอาหารเย็นแบบขันโตกบริเวณบนแพริมน้ำที่ตลาดน้ำสองแคว จากนั้น เดินทางกลับที่พัก

วันที่3

เช้า รับประทานอาหารเช้าที่ที่พัก จากนั้นเดินทางไปนมัสการพระพุทธชินราช พระคู่บ้านคู่เมืองของชาวจังหวัดพิษณุโลก เสร็จแล้วเดินทางไปสู่ <u>วัดพระพุทธบาทชนแดน</u> อำเภอ ชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ เดิมชื่อว่าวัดพระพุทธบาทเขาน้อย เป็นวัดที่หลวงพ่อทบเกจิอาจารย์ ชื่อดังเป็นผู้สร้างและจำพรรษาที่วัดนี้จนมรณภาพ ปัจจุบันภายในวัดมีรูปหล่อของหลวงพ่อที่ ประชาชนที่เคารพนับถือหลวงพ่อนิยมมากราบไหว้ และที่ยอดเขาด้านหลังวัดมีรอยพระพุทธบาท ที่พุทธสาสนานิกชนขึ้นไปกราบไหว้ พร้อมทั้งรับประทานอาหารกลางวันบริเวณตลาดชนแดน

บ่าย ออกเดินทางไปยัง <u>วัดช้างเผือก</u> ซึ่งเป็นที่ประดิษฐานศพของหลวงพ่อทบ ที่บรรจุ ศพอยู่ในโลงแก้ว ซึ่งศพของท่านไม่เน่าเปื่อย และเป็นที่เคารพสักการะของชาวจังหวัดเพชรบูรณ์ และผู้ที่เดินทางผ่าน ในเดือนมีนาคมจะมีงานประจำปีครบรอบวันมรณภาพของหลวงพ่อทบเป็น ประจำทุกปี จากนั้นแวะซื้อของฝากพื้นเมืองจากไร่กำนันจุล เช่น ปลาส้มและผลไม้ปลอดสารพิษ

เย็น เดินทางกลับตามเส้นทางสายเพชรบูรณ์ – กรุงเทพ

8. พระเครื่อง: พุทธศิลป์และพุทธคุณ

วันที่ 1

เช้า เดินทางมาถึงจังหวัดพิษณุโลก เข้าเยี่ยมชม<u>วัดพระศรีรัตนมหาธาตุวรมหาวิหาร</u> (วัดใหญ่) เพื่อนมัสการพระพุทธชินราช พระคู่บ้านคู่เมืองที่มีพุทธลักษณะที่สวยงามโดดเด่นมาก พร้อมทั้งสามารถเลือกชมและเช่าพระเครื่องจากวัดที่มีจำนวนมากมาย โดยเฉพาะพระเครื่องที่เกิด จากการเปิดกรุในปี พ.ศ.2441 เป็นกรุประตูชัย กรุต้นโพธิ์และกรุพระปรางค์ โดยมีลักษณะสำคัญ คือมีพระพิมพ์เนื้อดินเผา พระพิมพ์เนื้อชิน และพระพิมพ์เนื้อว่าน จากนั้นแวะเข้า วัดนางพญา ซึ่ง เป็นวัดที่มีพระเครื่องชื่อดังหนึ่งในห้าพระชุดเบญจภาคี นั่นคือ พระนางพญา จากนั้นรับประทาน อาหารกลางวันภายในบริเวณตัวเมืองพิษณุโลก

บ่าย เดินทางไปดูพระเครื่องต่อที่<u>วัดเจดีย์ยอดทอง</u> ซึ่งเป็นวัดที่มีเจดีย์ทรงคอกบัวตูมอัน เป็นศิลปะสุโขทัยเพียงองค์เดียวที่พบในพิษณุโลก

เย็น เดินทางกลับมาที่ตัวเมืองเพื่อเที่ยวชม ตลาดในท์บาซ่าร์ บริเวณริมน้ำน่าน เป็น ตลาดพระเครื่องที่ใหญ่ของเมืองพิษณุโลกเพื่อเลือกชมและซื้อสินค้าทั้งพระเครื่องและของที่ระลึก ประเภทต่างๆ ตลอดจนชมหรือว่าจะ<u>นั่งรถสามล้อชมบรรยากาศเมืองพิษณุโลกยามค่ำคืน</u> จากนั้น รับประทานอาหารที่ขึ้นชื่ออีกอย่างหนึ่งของจังหวัดพิษณุโลก นั่นคือ ผักบุ้งลอยฟ้า ซึ่งนอกจากจะมี รสชาติอร่อยแล้วยังได้รับความตื่นเต้นจากการรับผักบุ้งที่ลอยมาจากบนฟ้าอีกด้วย และพักผ่อนที่ตัว เมืองพิษณุโลก

เช้า เดินทางไปจังหวัดกำแพงเพชร เพื่อเที่ยวชม <u>กำแพงป้อมทุ่งเศรษฐี</u> ป้อมศิลาแลง โบราณที่ยังคงหลงเหลือความยิ่งใหญ่จนถึงปัจจุบัน โดยบริเวณนี้มีวัดเก่าแก่หลายวัด เช่น วัดหนอง พิกุล วัดซุ้มกอ วัดหนองลังกา เป็นต้น ที่สำคัญต่อนักเล่นพระเครื่องก็คือ เป็นบริเวณนี้เป็นที่พบพระ เครื่องลือชื่อของเมืองกำแพงเพชรที่เป็นหนึ่งในห้าพระชุดเบญจภาคี เช่น พระกำแพงซุ้มกอ พระ กำแพงเขย่ง(พระกำแพงเม็ดขนุน) ทุ่งเศรษฐี พระกำแพงท่ามะปราง เป็นต้น

บ่าย เดินทางกลับมาจังหวัดพิษณุโลกเพื่อชมพระเครื่องนางพญากรุ <u>วัดราชบูรณะ</u> ซึ่ง เป็นวัดที่เชื่อกันว่าสร้างในสมัยพระบรมไตรโลกนาถ และวัดแห่งนี้ยัง มีภาพเขียนจิตรกรรมฝาผนัง เป็นรูปกามกรีฑา ซึ่งปรากฏที่วัดนี้เพียงแห่งเดียวในประเทศไทย นอกจากนั้นเมื่อคราวกรุวัดราช บูรณะแตกได้พบพระนางพญาองค์ดำแตกออกมาจำนวนมาก และเป็นที่นิยมอย่างมากของชาว พิษณุโลก

เย็น รับประทานอาหารเย็นภายในตัวเมือง จากนั้นเดินทางกลับ

9. เส้นทางตามรอยพุทธประวัติผ่านจิตรกรรมฝาผนัง

วันที่ 1

เช้า เดินทางไป <u>วัดหนองโว้ง</u>อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย ซึ่งสร้างขึ้นในปีพ.ศ. 2422 วัดแห่งนี้มีพระพุทธรูปที่สำคัญคือ หลวงพ่อสองพี่น้อง เป็นพระพุทธรูปสัมฤทธิ์ปางมารวิชัย สมัยสุโขทัย องค์เล็กหน้าตักกว้าง 31 นิ้ว องค์ใหญ่หน้าตักกว้าง 39 นิ้ว และภายในอุโบสถวัด หนองโว้งมีจิตรกรรมที่งดงามมากเขียนไว้เมื่อปี พ.ศ. 2433 ซึ่งบอกเรื่องราวเกี่ยวกับพุทธประวัติ โดยมีเรื่องพระเวสสันครเป็นเรื่องหลัก

บ่าย เดินทางมาอำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก เพื่อเที่ยวชม วัดไผ่ขอน้ำ สร้างขึ้น เมื่อปีพ.ศ. 2307 เดิมชาวบ้านเรียกวัดกุฏิลาย แต่หน้าวัดมีโขดหินยื่นไปในแม่น้ำมาก และบนโขด หินมีกอไผ่ขึ้นปกคลุมอยู่มาก ชาวบ้านจึงเรียกชื่อตามสภาพที่เห็น ภายในหอสวดมนต์มีจิตรกรรม ฝาผนังเขียนลงบนแผ่นไม้ที่เรียงต่อกันเป็นแผ่นใหญ่จนมองเห็นเป็นเสมือนผนังเดียวกัน นอกจากนี้ วัดแห่งนี้ยังได้จัดตั้งเป็นพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดไผ่ขอน้ำ ซึ่ง เป็นศูนย์การศึกษาค้นคว้าและจัด นิทรรศการทางศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านเกี่ยวกับเอกสารโบราณ ตู้พระธรรมลายรดน้ำ และเครื่องมือ เครื่องใช้ โดยคัมภีร์ในลานต่าง ๆ ได้บันทึกเรื่องราวของพุทธประวัติไว้จำนวนมากมายเพื่อไว้เป็น แหล่งศึกษาหาความรู้ของประชาชนโดยทั่วไป

เย็น เดินเที่ยวชม<u>ตลาดในท์บาซ่าร์</u> นั่งสามล้อชมบรรยากาศเมืองพิษณุโลกยามค่ำ ก็น รับประทานอาหารริมแม่น้ำน่าน มีให้เลือกทั้งบนฝั่งและในร้านที่เป็นเรือนแพ จากนั้นเข้าพักที่ตัว เมืองพิษณุโลก

วันที่ 2

เช้า รับประทานอาหารเช้าที่ที่พัก จากนั้นเดินทางออกจากตัวเมืองไปประมาณ 10 กิโลเมตร เพื่อไปดูจิตรกรรมฝาผนังเกี่ยวกับพุทธประวัติและภาพเขียนสีแบบต่างๆ ในวัดท้องถิ่น บริเวณ อำเภอบางกระทุ่ม ได้แก่ <u>วัดสามเรือน</u>ซึ่งมีอุโบสถที่เป็นศิลปกรรมท้องถิ่นของอำเภอบาง กระทุ่ม สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2470 ภายในอุโบสถมีภาพจิตรกรรมฝาผนังเขียนด้วยสีฝุ่น โดยช่าง ต๊ะ ชาวจังหวัดลำพูน และ ช่างเนย บ้านดงพยอม ในปี พ.ศ. 2490 เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับพุทธประวัติ นอกจากนั้นยังมีวิถีชีวิตของคนในชุมชน เช่น การชกมวยคาดเชือก <u>วัดบางกระทุ่ม</u> ซึ่งภายในวัดมี จิตรกรรมฝาผนังฝีมือช่างพื้นบ้านที่สะท้อนให้เห็นวิถีชีวิตผ่านเรื่องราวของพุทธประวัติทศชาติ นิทานพื้นบ้าน เขียนอยู่ภายในผนังอุโบสถทั้ง 4 ด้าน <u>วัดห้วยแก้ว</u> ซึ่งมีอุโบสถลักษณะเดียวกับวัด สามเรือน ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ท้องถิ่นของอำเภอบางกระทุ่ม ภายในมีภาพเขียน จิตรกรรมฝาผนังด้วย สีฝุ่น ประกอบด้วย สีน้ำตาล สีคราม สีเขียว สีเหลือง เป็นฉากหลัง ซึ่งเป็นเรื่องของนิทานพื้นบ้าน พระมาลัย และพุทธประวัติ เสร็จแล้วพักรับประทานอาหารที่อำเภอบางกระทุ่มก่อนเดินทางไป จังหวัดเพชรบรณ์ต่อ

บ่าย เดินทางไป <u>วัดอรัญญาวาส</u> อำเภอวังโป่ง จังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งสร้างขึ้นเมื่อ ประมาณปี พ.ศ. 2345 ภายในวัดมีอุโบสถสมัยรัชกาลที่ 4 ซึ่งมีภาพจิตรกรรมฝาผนังอิทธิพลภาค อีสานผสมฝีมือช่างท้องถิ่น เป็นเรื่องราวพุทธประวัติตอนมารผจญ ด้านข้างพระอุโบสถเป็น เรื่องราวพระเวสสันดรชาดก และภายนอกอุโบสถ จิตรกรรมด้านหน้าอุโบสถที่ผนังเหนือซุ้มประตู แสดงเรื่องราวเกี่ยวกับ บาป บุญ คุณ โทษ นรก สวรรค์

เย็น เดินทางเข้าสู่เทศบาลเมืองเพชรบูรณ์ รับประทานอาหารที่ร้านอาหารบริเวณ สระยาวซึ่งมีให้เลือกมากมายหลายร้านและหลากหลายรูปแบบอาหารให้เลือกตามใจชอบ จากนั้น นอนพักในตัวเมืองเพชรบูรณ์

วันที่ 3

เช้า รับประทานอาหารที่ที่พัก จากนั้นเดินทางไปอำเภอหล่มสัก เพื่อเที่ยวชมและ นมัสการพระที่ วัดศรีบุญเรือง ซึ่งสร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2338 สิ่งสำคัญภายในวัดประกอบด้วย พระพุทธรูปเสี่ยงทาย ฐานพระพุทธรูปจารึกอักษรล้านช้าง ศิลปะแบบลาว พระอุโบสถศิลปะลาว และเจคีย์ทรงคอกบัวเหลี่ยม ย่อมุมฐานสูง มีลวดลายปูนปั้นรูปกลีบบัว มีลักษณะคล้ายพระธาตุ หลวงในนครหลวงพระบาง นอกจากนี้ในอุโบสถหลังเก่ายังมีภาพจิตรกรรมฝาผนัง เป็นเรื่องราว พุทธประวัติตอนมารผจญ และบานหน้าต่างแกะสลักที่งดงามมาก จากนั้นแวะรับประทานขนมจีน เจ็ดสี ที่ร้านสารัช ซึ่งเป็นอาหารพื้นเมืองที่มีชื่อเสียงของอำเภอหล่มเก่าซึ่งเกิดจากการนำเอาแป้ง ขนมจีนมาผสมกับน้ำที่คั้นมาจากพืชและสมุนไพรจำนวน 7 ชนิด ซึ่งมีสีต่าง ๆ กัน เช่น สีส้มจาก แครอท สีม่วงจากดอกอัญชัน สีเขียวจากใบเตย เป็นต้น จนได้มาเป็น ขนมจีน 7 สีที่นอกจากจะมี สีสันสวยงามชวนรับประทานแล้วเมื่อรับประทานยังได้สุขภาพที่ดี แข็งแรงอีกด้วย

บ่าย เดินทางไป <u>วัดศรีมงคล(วัดนาทราย)</u> เป็นวัดเก่าแก่ของจังหวัดเพชรบูรณ์ ความ น่าสนใจของวัดนี้อยู่ที่ภาพจิตรกรรมฝาผนังภายในอุโบสถ ซึ่งมีภาพเขียนสวยงามตามแบบโบราณ เกี่ยวกับประวัติพระเจ้าสิบชาติ ภาพนรก-สวรรค์ และภาพที่สะท้อนให้เห็นชีวิตของสังคมท้องถิ่น ในอดีต เช่น การประกอบอาชีพ การค้าขายทางเรือ และ <u>วัดทรายงาม</u> ภายในวัดมีศาลาการเปรียญ หลังเก่าซึ่งภายในมีภาพจิตรกรรมเขียนที่เสา 6 เหลี่ยมของศาลาและหนังเหนือหน้าต่าง เป็นเรื่องราว พุทธประวัติปางต่าง ๆ

เย็น รับประทานอาหารที่อำเภอหล่มเก่า จากนั้นนอนพักที่อำเภอหล่มเก่า

วันที่ 4

เช้า รับประทานอาหารที่ที่พัก จากนั้นเดินทางเข้าสู่จังหวัดกำแพงเพชร เที่ยวชม

อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร โดยเข้าชมเจดีย์วัดช้างรอบ ซึ่งบนฐานเจดีย์มีลายปูนปั้นเป็น
เรื่องราวของพุทธประวัติ ตลอดจนมีลายปูนปั้นที่หลงเหลืออยู่ เช่น ลายต้นโพธิ์เป็นการสะท้อนให้
เห็นถึงพุทธประวัติในคราวที่พระพุทธเจ้าเสด็จตรัสรู้ นอกจากนั้นสามารถเข้าร่วมประเพณีสำคัญ
ต่าง ๆ ในท้องถิ่นได้ เช่น ทอดผ้าป่าแถว (วัดบาง)และงานสารทไทยกล้วยไข่เมืองกำแพงเพชร

- ถ้ามาช่วงเดือนกันยายน สามารถเที่ยวงาน<u>ทอดผ้าป่าแถว (วัดบาง)</u> ประชาชนทำ พิธีคือนำชะลอมบรรจุสิ่งของ เช่น กล้วย อ้อยไปยังวัดที่ตนเองตั้งใจจะทอดผ้าป่า วางเรียง รายไว้แล้วเขียนหมายเลข พระสงฆ์จับสลากได้หมายเลขใดก็ไปที่กองผ้าป่านั้นเสร็จสิ้นพิธี

- ถ้ามาช่วงเดือนกันยายน สามารถเที่ยวงาน<u>งานสารทไทยกล้วยไข่เมือง</u> <u>กำแพงเพชร</u> จัดในช่วงวันสารทไทย ตรงกับวันขึ้น 15 ค่ำ และแรม 1 ค่ำ ของเดือนกันยายน ทุกปี เพื่อเผยแพร่กล้วยไข่ซึ่งเป็นผลไม้พื้นเมืองของจังหวัด ในงานจะมีการประกวดและ จำหน่ายกล้วยไข่ การแข่งขันกวนกระยาสารท งานนิทรรศการทางการเกษตร การออกร้าน จำหน่ายสินค้าและการแสดงมหรสพต่างๆ

เย็น เดินทางกลับ

10. เส้นทางการอพยพของชาวลาวในสังคมไทย

วันที่ 1

เห้า เดินทางถึงจังหวัดเพชรบรณ์ซึ่งเป็นดินแดนที่มีความหลากหลายทางชาติพันธ์ จังหวัดหนึ่งในเขตภาคเหนือตอนล่าง โดยในเขตอำเภอเมืองมีวัดจำนวนมากที่มีตำนาน เรื่องราว จำนวนมากเกี่ยวข้องกับการอพยพตั้งถิ่นฐานของชาวลาว โดยมีวัดต่าง ๆ ที่น่าเข้าชม ศึกษาเกี่ยวกับ ตำนาน ศิลปะและสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นที่เกี่ยวข้องกับชนชาวลาวที่อพยพเข้ามาในประเทศไทย เช่น <u>วัดเกาะแก้ว</u> เป็นวัดเก่าแก่มีอายุการสร้างมานานร้อยปี ปูชนียวัตถุที่มีคุณค่าทางศิลปะภายในวัด คือ พระพทธรปซึ่งเป็นพระประธานในอโบสถ เป็นพระเก่าแก่ ปางมารวิชัย ทำด้วยศิลาแลง ฝีมือ ช่างชาวบ้าน และ เจดีย์ 9 องค์ ซึ่งปัจจบันหักพัง ไปเหลือเพียง 7 องค์ ซึ่งเจดีย์ทั้ง 9 องค์นี้มีความ น่าสนใจคือ มิได้สร้างในยคเดียวกันบางองค์มีทรงสี่เหลี่ยมและมียอดพ่มข้าวบิณฑ์อิทธิพลสโขทัย ตอนต้น บางองค์มีลักษณะเป็นอิทธิพลแบบลาวซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับพระธาตุก่องข้าวน้อยของ จังหวัดยโสธร เป็นต้น จากนั้นเดินทางไป **วัดท่งเรไร** ภายในวัดมีพระพทธรปศิลา ปางมารวิชัยเนื้อ หิน ชาวบ้านเรียก "หลวงพ่อหิน" เพราะแกะด้วยหินทั้งแท่ง เป็นศิลปะลาวผสมผสานศิลปะส โขทัย ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของช่างฝีมือพื้นบ้านชาวเพชรบรณ์ เจคีย์ทรงสี่เหลี่ยมตรงฐาน ยอคเป็นทรงคอก บัวตูม ศิลปะลาว <u>วัดโพธิ์กลาง</u> อำเภอเมือง ภายในวัดมีอุโบสถหลังคงทรงสูง 3 ชั้น ชั้นบนสุดมี ลักษณะย่อมมยื่นออกมาศิลปะแบบอยุธยาตอนต้น โคยชาวบ้านนางั่วมีความเชื่อถือห้ามมิให้สตรี เข้าไปในอุโบสถแห่งนี้ เข้าได้เฉพาะบุรุษเท่านั้น นอกจากนี้ยังมีเจดีย์ฝีมือช่างพื้นบ้านอิทธิพล อยุธยาและทรงคอกบัวแบบลาวเรียงรายรอบอโบสถ ภายในอโบสถมีพระพทธรุปสำริค ปางมาร วิชัย และยังมีพระพุทธรูปแกะสลักด้วยไม้ 6 องค์ มีลักษณะเป็นปางต่าง ๆ ศิลปะอยุธยา

บ่าย นอกจากในเขตเทศบาลเมืองเพชรบูรณ์แล้ว อำเภอหล่มสักก็เป็นอำเภอหนึ่งที่ จัดตั้งขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 3 โดยเมืองหล่มสัก ซึ่งเกิดขึ้นจากการกวาดต้อนผู้คนเข้ามาในเขตหัวเมือง เหนือของสยามภายหลังจากการปราบกบฏเจ้าอนุวงศ์ในช่วงปี พ.ศ. 2369-2370 ดังปรากฏในพระ นิพนธ์ของสมเด็จกรมพระยาดำรงราชานุภาพ ว่าเมืองหล่มเก่า เรียกว่า "เมืองหล่ม" ในสมัยต่อมา ก็ได้มีประชาชนจากหลวงพระบางอพยพเข้ามาในบริเวณนี้ เพื่อหลบหนีจากภัยสงครามที่เกิดขึ้น ในอาณาจักรลาว และได้ตั้งบ้านเรือนแล้วรวมตัวกันเป็นชุมชนเมืองหล่มเก่าขึ้นในภายหลัง เมือง หล่มสักนั้นเป็นเมืองที่ตั้งอยู่ในทางตอนบนสุดของลำน้ำป่าสัก เป็นเมืองที่ตั้งใหม่ เขาบอกว่าตั้งมา ได้ 3 ชั่วเจ้าเมือง ดูเหมือนจะตั้งในแผ่นดินพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวนี้เอง ที่เรียกว่า เมืองหล่มสัก ข้าพเจ้าเข้าใจว่าจะเรียกให้ผิดกับเมืองหล่มเก่า ซึ่งเรียกมาว่าเมืองหล่มเฉยๆ อาศัยที่ เมืองใหม่มาตั้งริมน้ำสัก จึงเรียกว่าเมืองหล่มสัก

ทำให้วัดต่าง ๆ ในเขตเทศบาลเมืองหล่มสักจึงมีศิลปะและสถาปัตยกรรมที่เกี่ยวข้องกับ ศิลปะลาวเป็นส่วนใหญ่ ดังเช่น วัดศรีบุญเรื่อง สิ่งสำคัญภายในวัดประกอบด้วย พระพุทธรูปเสี่ยง ทาย ฐานพระพุทธรูปจารึกอักษรล้านช้าง ศิลปะแบบลาว พระอุโบสถศิลปะลาว และเจดีย์ทรง ดอกบัวเหลี่ยม ย่อมุมฐานสูง มีลวดลายปูนปั้นรูปกลีบบัว มีลักษณะคล้ายพระธาตุหลวงในนคร หลวงพระบาง นอกจากนี้ในอุโบสถหลังเก่ายังมีภาพจิตรกรรรมฝาผนัง เป็นเรื่องราวพุทธประวัติ ตอนมารผจญ และบานหน้าต่างแกะสลักที่งดงามมาก วัดไพรสณฑ์ศักดาราม ในวัดมีพระอุโบสถ หลังเก่า มีรูปทรงที่สวยงามมาก มีลายปูนปั้นที่หัวเสา มีคันทวยแกะสลักจากไม้สวยงาม นับเป็น โบสถ์ที่มีลักษณะเฉพาะถิ่นที่เหลืออยู่น้อย

เย็น ถ้ามาในช่วงเดือนธันวาคม สามารถเข้าร่วมงาน<u>เทศกาลเส็งกลองล่องโคมไฟ</u> <u>ไหว้พ่อขุนผาเมือง</u> ซึ่งถือว่าเป็นประเพณีท้องถิ่นของกลุ่มคนลาวที่อพยพเข้ามาในท้องที่จังหวัด เพชรบูรณ์ โดยเป็นเทศกาลประจำปีจัดขึ้นในช่วงเดือนธันวาคม เพื่อเคารพสักการะเผยแพร่ประวัติ เกียรติคุณของพ่อขุนผาเมือง ปูชนียบุคคลของชาติไทย และเพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีการเส็ง กลอง และการล่องโคมไฟของชาวอำเภอหล่มสักให้ดำรง พักค้างคืนที่หล่มสัก

เช้า เดินทางออกจากอำเภอหล่มสัก เข้ามาจังหวัดพิษณุโลกแวะชมผ้าทอลวดลายต่าง ๆ ที่สะท้อนวิถีชีวิตและชนชาติลาวที่อพยพมาในประเทศไทย ตลอดจนการทอผ้าพื้นเมืองที่ได้รับการ พัฒนาและส่งเสริมโดยสูนย์ศิลปาชีพที่ <u>พิพิธภัณฑ์ผ้า มหาวิทยาลัยนเรศวร</u>พร้อมทั้งมีสินค้า พื้นเมืองจำหน่ายจำนวนมากมาย

บ่าย ออกเดินทางเข้าชมวิถีชีวิต เครื่องใช้ไม้สอย ที่สะท้อนถึงวิถีชีวิตของกลุ่มชนลาว ในสังคมไทยที่ถูกเก็บรวบรวมไว้ อันได้แก่เครื่องมือในการทำมาหากิน ภูมิปัญญาและวัฒนธรรม ท้องถิ่นที่ สูนย์ส่งเสริมวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน ลานกระบือ วัดแก้วสุริยะฉาย อำเภอลาน กระบือ จังหวัดกำแพงเพชร

เย็น เคินทางเข้าสู่ ชุมชนทอผ้าบ้านนาต้นจั่น ตำบลบ้านตึก อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัด สุโขทัย ซึ่งเป็นชุมชนโบราณ ซึ่งเรียกตัวเองว่าเป็นพวกลาวโยนก อพยพมาตั้งถิ่นฐานราว ๆ ร้อยกว่าปีก่อน โดยมีวิถีชีวิตแบบ ผู้ชายเป็นควาญช้าง ผู้หญิงเป็นช่างทอผ้า ส่งผลให้ในปัจจุบัน ชุมชนแห่งนี้กลายเป็นชุมชนทอผ้าที่สำคัญแห่งหนึ่งของอำเภอศรีสัชนาลัย จากนั้นรับประทาน อาหารเย็นพร้อมดูการแสดงโชว์พื้นบ้านจากชาวบ้านในหมู่บ้านแห่งนี้ พร้อมทั้งพักในชุมชนแห่งนี้ ในฐปแบบโฮมสเตย์เพื่อศึกษาวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของกลุ่มชน

เช้า ชมการทอผ้าพื้นเมืองพร้อมทดลองทอผ้าด้วยตนเอง ตลอดจนสั่งทำของที่ระลึก จากแนวคิดของตนเองได้ จากเส้นสายลายผ้า เช่น ทอผ้าให้มีลวดลายเป็นชื่อของตนเองเพื่อเป็นของ ที่ระลึกที่มากด้วยคุณค่า

บ่าย เดินทางเข้าชมศูนย์รวมผ้าพื้นเมืองคั้งเดิมของชาวลาวพวนที่อพยพเข้ามาตั้งแต่ สมัยรัชกาลที่ 3 ภายหลังศึกเจ้าอนุวงศ์ จนลักษณะของการทอผ้าที่เรียกกันว่า "ดีนจก" กลายเป็น เอกลักษณ์ของผ้าทอบ้านหาดเสี้ยวมาจนทุกวันนี้ ณ <u>พิพิธภัณฑ์ผ้าทองคำ (ร้านสาธรผ้าทองคำ)</u> โดย ภายในพิพิธภัณฑ์ได้มีการจัดแสดงเรื่องราว ความเป็นมาของผ้าทอมือลายโบราณของชาวไทยพวน บ้านหาดเสี้ยว ไว้อย่างครบถ้วน ไม่ว่าจะเป็นจกเก้าลายบ้านหาดเสี้ยว ผ้าที่ใช้ในพิธีบวชนาคด้วย ขบวนช้าง ผ้าที่ใช้ในพิธีแต่งงาน ซึ่งล้วนเป็นเอกลักษณ์ผ้าทอมือของชาวไทยพวน บ้านหาดเสี้ยว ที่ สืบทอดต่อกันมานับร้อยๆปี นอกจากนี้ยังมีผ้าซิ่นทองทำ (ซิ่นไหมคำ) ผืนเก่าที่มีอายุมากกว่าร้อยปี และผืนใหม่ ซึ่งจัดทอขึ้นใช้ในพิธีแต่งงาน พร้อมทั้งสามารถเยี่ยมชมศิลปะของลาวพวนดั้งเดิมที่ วัดหาดเสี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย เดิมชื่อวัดโพธิ์ไทร เชื่อกันว่าเป็นวัดที่ตั้งขึ้นพร้อม ๆ กับการอพยพ มาตั้งหลักแหล่งของชาวไทยพวนบ้านหาดเสี้ยว จากจารึกที่วัดแห่งนี้ทำให้ทราบว่า สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ส. 2387 และพวกไทยพวนน่าจะอพยพมาก่อนสร้างวัดราว 5-6 ปี วัดแห่งนี้มีศิลปวัตถุที่น่าสนใจ คือ 1. ซุ้มประตูรอบวัด 8 ทิศ แต่ละซุ้มจะมีจิตรกรรมปูนปั้นรูปสัตว์ต่าง ๆ 2. หอไตร เป็น สถาปัตยกรรมที่มีความงามและทรงคุณค่ามาก ภายในมีจารึกใบลานจำนวนมาก 3.โบสถ์หลังเก่าซึ่ง มีอิทธิพลของสิ่งก่อสร้างล้านนา ซึ่งมีลักษณะแปลกตามาก และอีกสิ่งหนึ่งคือ ใบเสมาที่ฝังอยู่ในตัวโบสถ์โผล่พันพื้นขึ้นมาประมาณครึ่งฟุต ผิดกับโบสถ์ที่อินที่ใบเสมาจะอยู่นอกโบสถ์

เย็น เดินทางกลับ

11. วิถีชีวิตท้องถิ่น : (ภูมิปัญญา) ท่องเที่ยวช่วงเดือนธันวาคม

วันที่ 1

เช้า เคินทางถึงจังหวัดกำแพงเพชร เข้าชมวิถีชีวิตของชาวกำแพงเพชร ณ <u>พิพิธภัณฑสถานจังหวัดกำแพงเพชร เฉลิมพระเกียรติ</u> ที่สร้างเพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เนื่องในพระราชพิธีกาญจนาภิเษก ฉลองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี พิพิธภัณฑสถานจังหวัดกำแพงเพชรฯ แบ่งออกเป็น 3 สร้างด้วยไม้สัก ส่วน คือส่วนของ ประวัติศาสตร์เมือง ส่วนของมรดกดีเด่น เช่น หินอ่อน แหล่งน้ำมัน และส่วนของชาติพันธุ์วิทยา แสดงถึงชนเผ่าต่างๆ เช่น มูเซอ กะเหรื่ยง ลีซอ การละเล่นพื้นบ้าน เป็นต้น มีห้องโสตทัศนูปกรณ์ และนิทรรศการเฉลิมพระเกียรติ โดยใช้ระบบมัลติมีเดีย มีการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ศิลปหัตถกรรม พื้นเมืองของจังหวัด ผลิตภัณฑ์ชาวเขาและกลุ่มแม่บ้าน นอกจากนั้นมีศูนย์จริยศึกษา เพื่อฝึกหัด อบรมงานประณีตศิลป์ ศิลปะประดิษฐ์ สำหรับเยาวชนในวัยเรียน พร้อมทั้งเที่ยวชม <u>อุทยาน</u> <u>ประวัติศาสตร์กำแพงเพชร</u>หนึ่งในอุทยานประวัติศาสตร์ที่ได้รับการประกาศให้เป็นมรดกโลกจาก องค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) และเป็นอทยาน วัดช้างรอบ วัดสี่อิริยาบถ จากนั้น ประวัติศาสตร์ที่มีวัดจำนวนมาก เช่น วัดอาวาสใหญ่ รับประทานอาหารกลางวันในตัวเมืองกำแพงเพชร

บ่าย เดินทางมาจังหวัดพิษณุโลก แวะนมัสการพระพุทธชินราช พระคู่บ้านคู่เมืองที่มี พุทธลักษณะที่สวยงามโดดเด่นมากที่ วัดพระศรีรัตนมหาธาตุวรมหาวิหาร (วัดใหญ่) เพื่อความ เป็นสิริมงคล พร้อมทั้งเข้าชม พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านจ่าทวี ซึ่งตั้งอยู่ที่ถนนวิสุทธิกษัตริย์ ในตัวเมือง พิษณุโลก เป็นที่เก็บรวบรวมข้าวของเครื่องใช้พื้นบ้าน ซึ่งเป็นเครื่องมือทำมาหากินของชาวบ้านใน อดีต ตั้งแต่ชิ้นเล็กๆ จนถึงชิ้นใหญ่ เช่น เครื่องจักสาน เครื่องปั้นดินเผา เครื่องใช้ในครัวเรือน เครื่องใช้ในการประกอบอาชีพ เช่น เครื่องวิดน้ำด้วยมือ เครื่องสีข้าว เครื่องมือดักจับสัตว์ รวมกัน แล้วนับหมื่นชิ้น จนได้รับการยอมรับว่าเป็นขุมทรัพย์ทางประวัติศาสตร์และภูมิปัญญาไทย รับประทานอาหารกลางวันในตัวเมืองกำแพงเพชร

เย็น เที่ยวชม<u>งานมหกรรมอาหารและสินค้าของที่ระลึกจังหวัดพิษณุโลก</u> โดยเทศบาล นครพิษณุโลก ร่วมกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคเหนือเขต 3 จัครวบรวม ร้านอาหารและร้านจำหน่ายของที่ระลึกที่มีคุณภาพและมีชื่อเสียงมาร่วมออกร้านในบริเวณ สวนสาธารณะริมแม่น้ำน่าน มีผู้สนใจเดินทางมาร่วมชิมอาหารพื้นเมืองและซื้อหาสินค้าที่ระลึก จำนวนมาก นอกจากนี้ยังมีการแสดงบนเวทีและการแสดงเกี่ยวกับภูมิปัญญาพื้นบ้านบริเวณ พิพิธภัณฑ์แพให้ได้เลือกชมอีกด้วย จากนั้นพักผ่อนในตัวเมืองพิษณุโลก หรือเดินทางกลับ

12. วิถีชีวิตท้องถิ่น: (อุตสาหกรรมพื้นบ้าน) ท่องเที่ยวช่วงเดือนมกราคม

วันที่ 1

เช้า เดินทางมาจังหวัดสุโขทัย เพื่อเที่ยวชม<u>ประเพณีการทำขวัญผึ้ง</u> ซึ่งเป็นประเพณีท้องถิ่นของชาวอำเภอคีรีมาส ซึ่งเป็นประเพณีที่สืบเนื่องมาจากการส่งส่วยน้ำผึ้งแทนแรงงานราษฎร ของชาวตำบลสรีคีรีมาส เนื่องชาวตำบลสรีคีรีมาสอาสัยอยู่เชิงเขาหลวง ซึ่งอุดมไปด้วยป่าไม้และรัง ผึ้งมากมาย ต้องส่งส่วยน้ำผึ้งดิดต่อกันมาเป็นเวลานาน การหารังผึ้ง การตีผึ้ง การทำขี้ผึ้ง จึง เป็นสิ่งที่ผูกพันกับการดำรงชีวิตของชาวตำบลสรีคีรีมาสตลอดมา ด้วยเหตุที่ต้องการให้มีผึ้งมาทำรัง ตามต้นไม้มาก ๆ จะไม้มีน้ำผึ้งเพียงพอแก่การส่งส่วยตามจำนวนที่เมืองหลวงกำหนด จึงได้เกิด ประเพณีการทำขวัญผึ้งขึ้น ซึ่งเป็นการอัญเชิญผึ้งให้มาทำรังตามต้นไม้ที่ผึ้งเคยเกาะอยู่ ประเพณีการทำขวัญผึ้งจึงใด้รับการปฏิบัติสืบทอดกันมาหลายชั่วอายุคน เพิ่งจะมาสูญหายไปเมื่อประมาณ 40 ปี เสษมานี้เอง ต่อมาจึงได้มีการคำเนินการฟื้นฟูประเพณีทำขวัญผึ้งขึ้นในตำบลสรีคีรีมาส อีกครั้ง เพื่อเป็นการศึกษา วิเคราะห์ประเพณี รวมทั้งอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีการทำขวัญผึ้งสืบต่อไป จากนั้นรับประทานอาหารที่อำเภอคีรีมาส

บ่าย จากนั้นเดินทางต่อไปยัง ชุมชนเครื่องปั้นดินเผาบ้านทุ่งหลวง อำเภอคีรีมาศ ซึ่ง เป็นชุมชนที่มีการผลิตเครื่องปั้นดินเผาด้วยวิธีการแบบโบราณ ซึ่งสืบทอดกันมากว่าร้อยปี โดยใน ปัจจุบันได้มีการพัฒนารูปแบบการปั้นเพื่อเป็นเครื่องประดับตกแต่งบ้านเรือน ที่อยู่อาศัย มีความ งดงามในรูปแบบมากขึ้นกว่าเดิมเป็นอันมาก พร้อมทั้งอาจร่วมกันปั้นเครื่องปั้นดินเผาด้วยฝีมือ ตนเอง จากนั้นเดินทางกลับตัวเมืองสุโขทัย

เย็น นอกจากนั้นในช่วงเวลาดังกล่าวยังมีงานที่สำคัญของชาวสุโขทัยคือ งานสักการะ พระแม่ย่าและงานกาชาด เพื่อให้ประชาชนได้สักการะพระแม่ย่า สิ่งศักดิ์สิทธิ์คู่บ้านคู่เมืองสุโขทัยโดยจัดงานในช่วงต้นเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี ซึ่งภายในงานดังกล่าวได้สะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิต การละเล่น ของชาวเมืองสุโขทัยโดยในงานมีมหรสพมากมาย ทั้งลิเก ลำตัด และเครื่องเล่นมากมายไม่ว่าจะเป็นชิงช้า ม้าหมุนหรือยิงปืน เลือกรับประทานอาหารเย็น ที่มีให้เลือกชิมมากมายหลายชนิดในบริเวณตัวเมืองสุโขทัย

วันที่ 2

เช้า เดินทางมาอำเภอศรีสัชนาลัย ซึ่งสามารถแวะชมการทำทองโบราณอันมีชื่อเสียงของบ้านท่าชัย จนเรียกกันในปัจจุบันว่า ทองโบราณศรีสัชนาลัย ซึ่งถือได้ว่าเป็นงานศิลปหัตกรรม พื้นบ้านสุโขทัยที่ขึ้นชื่อและได้รับความนิยมมากที่สุด เนื่องจากทองโบราณสุโขทัยเป็นงานที่ประดิษฐ์ด้วยมือ เป็นงานศิลปหัตกรรมที่มีคุณค่า งามด้วยรูปแบบลวดลายที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวปัจจุบันร้านทองโบราณ มีหลายร้าน ตั้งอยู่บริเวณบ้านท่าชัย และบ้านเมืองเก่าศรีสัชนาลัย อำเภอศรีสัชนาลัย จากนั้นแวะรับประทานอาหารที่อำเภอศรีสัชนาลัย

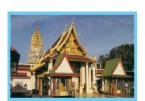

บ่าย เดินทางเข้าสู่ ชุมชนทอผ้าบ้านนาต้นจั่น ตำบลบ้านตึก อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัด สุโขทัย ซึ่งเป็นชุมชนโบราณ ซึ่งเรียกตัวเองว่าเป็นพวกลาวโยนก อพยพมาตั้งถิ่นฐานราว ๆ ร้อยกว่าปีก่อน โดยมีวิถีชีวิตแบบ ผู้ชายเป็นควาญช้าง ผู้หญิงเป็นช่างทอผ้า ส่งผลให้ในปัจจุบัน ชุมชนแห่งนี้กลายเป็นชุมชนทอผ้าที่สำคัญแห่งหนึ่งของอำเภอศรีสัชนาลัย จากนั้นแวะชมและ เลือกซื้อผ้าทอพื้นเมืองเพื่อเป็นของที่ระลึก

เย็น เดินทางกลับ หรือว่าจะพักค้างคืนแบบโฮมสเตย์ที่หมู่บ้านนาต้นจั่นก่อนหนึ่งคืน แล้วค่อยเดินทางกลับในตอนเช้าแล้วแต่ความสนใจ

13. วิถีชีวิตท้องถิ่น : (ข้าวปลาอาหาร) ท่องเที่ยวช่วงเดือนกุมภาพันธ์

วันที่ 1

เช้า เดินทางมาถึงจังหวัดพิษณุโลก เดินทางเยี่ยมชม<u>วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ</u>
<u>วรมหาวิหาร (วัดใหญ่)</u> เพื่อนมัสการพระพุทธชินราช พระคู่บ้านคู่เมืองที่มีพุทธลักษณะที่สวยงาม
โดดเด่นมาก จากนั้นออกเดินทางไปตัวอำเภอวังทองเพื่อร่วมงาน <u>เทศกาลกินผัดไทยวังทอง</u> ซึ่งเป็น ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากข้าวและนำมาทำเป็นเส้นก๋วยเตี๋ยว

บ่าย เดินทางต่อยังอำเภอเนินมะปรางเพื่อ<u>ร่วมงานวันมะม่วงและของดีอำเภอ</u>

<u>เนินมะปราง</u> ที่สะท้อนความอุดมสมบูรณ์ของสินทรัพย์ทั้งข้าวปลาอาหารในประเทศไทย

เย็น เดินทางกลับมาที่ตัวเมืองพิษณุโลกเพื่อเที่ยวชม ตลาดในท์บาซ่าร์ เพื่อเลือกชมและ ซื้อสินค้า ของที่ระลึก จากนั้นรับประทานอาหารที่ขึ้นชื่ออีกอย่างหนึ่งของจังหวัดพิษณุโลก นั่นคือ ผักบุ้งลอยฟ้า ซึ่งนอกจากจะมีรสชาติอร่อยแล้วยังได้รับความตื่นเต้นจากการรับผักบุ้งที่ลอยมาจาก บนฟ้าอีกด้วย และพักผ่อนที่ตัวเมืองพิษณุโลก

เช้า เดินทางไปอำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย เพื่อเที่ยวชม <u>พิพิธภัณฑ์ปลาใน</u>

<u>วรรณคดี</u> ซึ่งทางจังหวัดสุโขทัยได้จัดสร้างพิพิธภัณฑ์แห่งนี้ขึ้นเพื่อสนองพระราชเสาวนีย์ในสมเด็จ
พระนางเจ้าสิริกิติ์ฯ ที่ที่จะให้มีการจัดแสดงพันธุ์ปลาที่ปรากฏอยู่ในวรรณคดีไทยยุคต่าง ๆ อีกทั้งยัง
สามารถชมภูมิปัญญาเกี่ยวกับการจับปลาโดยอุปกรณ์พื้นบ้าน

บ่าย รับประทานอาหารกลางวันที่อำเภอกงใกรลาศ จากนั้นแวะซื้อสินค้าที่ทำจากปลา เช่น น้ำปลา ปลาร้า ปลาแห้ง ที่ผลิต โดยกลุ่มแม่บ้านอำเภอกงใกรลาศ

เย็น เข้าร่วมงาน<u>งานมหกรรมของดีกงใกรลาศและเทศกาลกินปลา</u> ที่อำเภอกงใกรลาศ เพื่อเลือกรับประทานปลาแม่น้ำสด ๆ หลากหลายชนิดภายในงานและเลือกซื้อสินค้าของที่ระลึก จากนั้นเดินทางกลับมานอนที่จังหวัดพิษณุโลก

วันที่ 3

เช้า เดินทางไปอำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อร่วมงาน <u>เทศกาลกินขนมจีน</u> เพื่อเลือกรับประทานขนมจีนจากร้านขนมจีนชื่อดังหลายร้านที่มาร่วมในงาน โดยมีร้านที่น่าสนใจ คือ<u>ร้านสารัช</u> ซึ่งเป็นอาหารพื้นเมืองที่มีชื่อเสียงของอำเภอหล่มเก่าซึ่งเกิดจากการนำเอาแป้งขนมจีน มาผสมกับน้ำที่คั้นมาจากพืชและสมุนไพรจำนวน 7 ชนิด ซึ่งมีสีต่าง ๆ กัน เช่น สีส้มจากแครอท สี ม่วงจากดอกอัญชัน สีเขียวจากใบเตย เป็นต้น จนได้มาเป็น ขนมจีน 7 สีที่นอกจากจะมีสีสัน สวยงามชวนรับประทานแล้วเมื่อรับประทานยังได้สุขภาพที่ดี แข็งแรงอีกด้วย

บ่าย เดินทางมาทางอำเภอหล่มเก่า จากนั้นเดินทางต่อมายังอำเภอเมืองเพื่อชม พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น การจัดแสดงภาพเก่าเล่าเรื่อง ณ <u>หอวัฒนธรรมนครบาลเพชรบูรณ์</u> ที่สะท้อนวิถี ชีวิตชาวเพชรบูรณ์จากนั้นเดินทางกลับ

14. วิถีชีวิตท้องถิ่น :(เส้นทางการค้าโบราณริมแม่น้ำแควน้อย) ท่องเที่ยวช่วงเดือนมีนาคม

วันที่ 1

เช้า เดินทางมาถึงจังหวัดพิษณุโลก เข้านมัสการพระพุทธชินราช พระคู่บ้านเมืองคู่ เมืองของจังหวัดพิษณุโลกที่ วัดพระศรีมหาธาตุวรมหาวิหาร (วัดใหญ่) เพื่อความเป็นสิริมงคล จากนั้นแวะชม พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านจ่าทวี พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านที่เก็บรวบรวมข้าวของเครื่องใช้ พื้นบ้าน ซึ่งเป็นเครื่องมือทำมาหากินของชาวบ้านในอดีต ตั้งแต่ชิ้นเล็กๆ จนถึงชิ้นใหญ่ เช่น เครื่อง จักสาน เครื่องปั้นดินเผา เครื่องใช้ในครัวเรือน เครื่องใช้ในการประกอบอาชีพ เช่น เครื่องวิดน้ำด้วย มือ เครื่องสีข้าว เครื่องมือดักจับสัตว์ รวมกันแล้วนับหมื่นชิ้น จนได้รับการยอมรับว่าเป็นขุมทรัพย์ ทางประวัติศาสตร์และภูมิปัญญาไทย จากนั้นรับประทานอาหารกลางวันในตัวเมืองพิษณุโลก

บ่าย เดินทางไปอำเภอจอมทอง เพื่อเที่ยวชม ตลาดน้ำสองแคว ซึ่งเป็นที่แม่น้ำน่านกับ แม่น้ำแควน้อยมาบรรจบกัน ซึ่งถือได้ว่าเป็นจุดเชื่อมต่อทางการค้าที่สำคัญจากต้นแม่น้ำอันได้แก่ ของป่า เกลือ มาจากอำเภอนครไทย ผ่านมาทางอำเภอวัดโบสถ์ และมาบรรจบที่แม่น้ำน่านที่บริเวณ ตำบลจอมทอง ซึ่งในปัจจุบันได้มีการฟื้นฟูและพัฒนาบริเวณริมแม่น้ำสบกันให้กลายเป็นแหล่ง ท่องเที่ยวทางเลือก เพื่อรองรับนักท่องเที่ยว

เย็น รับประทานอาหารพื้นเมืองร่วมกัน บริเวณแพริมน้ำซึ่งจัดโดยกลุ่มชาวบ้านตำบล จอมทอง พร้อมทั้งแวะพักในหมู่บ้านได้เช่นกัน โดยทางตำบลจอมทองได้จัดทำเป็นหมู่บ้าน โฮมสเตย์ขึ้นเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว

เช้า เดินทางมายังอำเภอวัดโบสถ์ เพื่อตามเส้นทางการตั้งถิ่นฐานของชุมชนริมแม่น้ำ แควน้อย พร้อมเข้าร่วม<u>งานวันน้ำตาลวัดโบสถ์</u> ซึ่งเป็นวิถีชีวิตชุมชน ที่สำคัญของชาวเมืองพิษณุโลก ในการปืนตาล เก็บตาล และนำมาเคี่ยวจนกลายเป็นน้ำตาลปึก หรือบางส่วนนำมาทำเป็นเหล้าที่ เรียกว่า น้ำตาลเมา ซึ่งภูมิปัญญาของชาวไทยอย่างหนึ่งซึ่งสืบทอดมาตั้งแต่โบราณ จากนั้น รับประทานอาหารที่อำเภอวัดโบสถ์ให้เรียบร้อยพร้อมเดินทางต่อไปยังอำเภอนครไทย

บ่าย เดินทางไปยังอำเภอนครไทย เพื่อไปถึงบริเวณต้นน้ำแควน้อย ที่เรียกในปัจจุบันว่า บ่อเกลือพันปี ซึ่งเป็นชุมชนโบราณกว่าพันปี ตั้งอยู่บริเวณเทือกเขามีการทำอุตสาหกรรมต้มเกลือ จากน้ำในลำธาร ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมที่สำคัญในอดีต เพราะสามารถนำเกลือที่ได้มาแลกเปลี่ยนกับ สินค้าอื่นๆ จากนั้นเดินทางกลับอำเภอเมือง

เย็น เดินทางกลับภูมิลำเนา

15. วิถีชีวิตท้องถิ่น :(มหาสงกรานต์) ท่องเที่ยวช่วงเดือนเมษายน

ช่วงวันที่ 7-8 เมษยาน

เช้า เดินทางมาที่จังหวัดสุโขทัย จากนั้นเดินทางไปอำเภอศรีสัชนาลัย เข้าร่วม<u>งานบวช</u>ช้างหาดเสี้ยว เป็นงานประเพณีอุปสมบทของชาวไทยพวน บ้านหาดเสี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย กำหนดการจัดงานวันที่ 7-8 เมษายนของทุกปี ได้กำหนดให้ในวันที่ 7 เป็นวันแห่นาคนับเป็น วันที่สำคัญของงาน สำหรับวันที่ 8 เป็นวันอุปสมบท ลักษณะงานเป็นการอุปสมบทหมู่ แห่ด้วยช้าง เป็นขบวน ประมาณ 20-30 เชือก การจัดงานมีตั้งแต่พิธีโกนหัว อาบน้ำนาค การแต่งตัวนาค และช้าง อย่างสวยงาม และมีขบวนแห่รอบหมู่บ้าน

บ่าย เดินทางเข้าสู่ ชุมชนทอผ้าบ้านนาต้นจั่น ตำบลบ้านตึก อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัด สุโขทัย ซึ่งเป็นชุมชนโบราณ ซึ่งเรียกตัวเองว่าเป็นพวกลาวโยนก อพยพมาตั้งถิ่นฐานราว ๆ ร้อยกว่าปีก่อน โดยมีวิถีชีวิตแบบ ผู้ชายเป็นควาญช้าง ผู้หญิงเป็นช่างทอผ้า ส่งผลให้ในปัจจุบัน ชุมชนแห่งนี้กลายเป็นชุมชนทอผ้าที่สำคัญแห่งหนึ่งของอำเภอศรีสัชนาลัย จากนั้นแวะชมและ เลือกซื้อผ้าทอพื้นเมืองเพื่อเป็นของที่ระลึก

เย็น เดินทางกลับ หรือว่าจะพักค้างคืนแบบโฮมสเตย์ที่หมู่บ้านนาต้นจั่นก่อนหนึ่งคืน แล้วค่อยเดินทางกลับในตอนเช้าแล้วแต่ความสนใจ

เช้า รับประทานอาหารเช้าพื้นเมือง ทำบุญพระบวชใหม่ จากนั้นเดินทางไปเที่ยว อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย หนึ่งในมรดกโลกที่สำคัญ อีกทั้งยัง เป็นเมืองโบราณควบคู่กับ สุโขทัยในฐานะเมืองลูกหลวง มีชื่อเสียงในเรื่องการผลิตถ้วยชามสังคโลกและเป็นศูนย์กลางการค้า ขายที่สำคัญบนเส้นทางถนนสายพระร่วง ภายในมีวัดสำคัญได้แก่ วัดช้างล้อม วัดเจดีย์เจ็ดแถว วัดนางพญา เป็นต้น

บ่าย รับประทานอาหารกลางวันภายในบริเวณอุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย จากนั้นเดินทางกลับ

ช่วงวันที่ 10-12 เมษยาน วันที่ 1

- เช้า เดินทางถึงจังหวัดสุโขทัย จากนั้นเดินทางไปอำเภอศรีสัชนาลัย เพื่อร่วมงาน ประเพณีสรงน้ำโอยทายสงกรานต์ศรีสัชาลัย ร่วมทำบุญ ตักบาตรข้าวสารอาหารแห้ง ร่วมพิธี บวงสรวงศาลหลักเมืองและบูรพกษัตริย์ราชวงศ์พระร่วง ชมขบวนแห่ช้างเข้าเมือง
 - บ่าย การประกวดขบวนรถบุปผาชาติที่สวยงาม
- **เย็น** รับประทานอาหารค่ำแบบขันโตก พร้อมชมการแสดงแสง สี เสียง หรือจะเลือกอีก เส้นทางคือเที่ยว<u>งานสงกรานต์และเทศกาลอาหารอำเภอสวรรคโลก</u> จากนั้นเดินทางกลับ

ช่วงวันที่ 11 – 15 เมษายาน วันที่ 1

เช้า เดินทางไปจังหวัดเพชรบูรณ์ ไปร่วมทำบุญและเล่นสงกรานต์ในงานถนนข้าวโพด ณ กลางเมืองเพชรบูรณ์ โดยตอนเช้าเข้าร่วมประเพณีสำคัญของท้องถิ่นคือ <u>ประเพณีก่อเจดีย์ทราย กลบธาตุวัดช้างเผือก</u> ซึ่งลักษณะสำคัญของประเพณีดังกล่าวคือการนำเอาธาตุหรืออัฐิของผู้ตายมา วางไว้กลางลานวัดแล้วจึงนำทรายที่ขนเข้ามาในวัดมากลบและก่อเป็นเจดีย์ เปรียบเสมือนการ สร้างบ้านหรือที่อยู่ให้กับผู้ตาย และนมัสการพระพุทธรูปทรงเครื่องซึ่งเป็นพระพุทธรูป คู่บ้านคู่เมืองของชาวหมู่บ้านสะเดียง เป็นพระพุทธรูปสิลปะสมัยอยุธยา มีความเชื่อเกี่ยวกับ พระพุทธรูปในเรื่องความสักดิ์สิทธิ์และปาฏิหาริย์ และชมเจดีย์ในวัดซึ่งมีตำนานเล่าว่า เป็นเจดีย์ ใจร้ายเนื่องจากใครเข้าใกล้เจดีย์นี้จะไม่สบาย ซึ่งเป็นเจดีย์ที่ในตำนานเล่าว่าเป็นเจดีย์ที่ฝังกระดูก ของนางผมหอมธิดาของเจ้าเมืองๆหนึ่งในสมัยโบราณซึ่งตั้งอยู่ทางทิสเหนือของจังหวัดเพชรบูรณ์ที่ กระโดดน้ำป่าสักฆ่าตัวตายเนื่องจากบิดาของตนให้แต่งงานกับหนุ่มชาวป่า

บ่าย เล่นสงกรานต์ ในงานสงกรานต์ถนนข้าวโพด หน้าวัดช้างเผือก

<u>เย็น</u> นอนค้างคืนในตัวเมืองเพชรบูรณ์

<u>วันที่ 2</u>

<u>เช้า</u> เดินทางมาจังหวัดพิษณุโลกนมัสการพระพุทธซินราชเพื่อเป็นสิริมงคลแก่ชีวิต และออกเดินทางไปจังหวัดกำแพงเพชรเพื่อไปร่วมงานสำคัญของท้องถิ่นกำแพงเพชรคือ <u>ประเพณี</u> <u>ก่อเจดีย์ทรายน้ำใหลริมแม่น้ำปิง</u> คือ การก่อเจดีย์ทรายที่หาดริมแม่น้ำปิงแล้วให้ร่องน้ำใหลรอบ องค์พระเจดีย์ ซึ่งเปรียบเสมือนกับการชะล้างสิ่งไม่ได้ให้หายออกจากชีวิตไป ตามสายน้ำ

บ่าย เที่ยวชมงานสงกรานต์ จากนั้นเดินทางกลับ

ช่วงวันที่ 16 – 18 เมษายาน วันที่ 1

เช้า เดินทางถึงจังหวัดสุโขทัย จากนั้นเดินทางไปอำเภอศรีสัชนาลัย เข้าร่วมงาน แห่น้ำขึ้นโฮงสรงน้ำเจ้าพ่อเมืองดัง ณ บริเวณลานอนุสาวรีย์เจ้าพ่อหลักเมืองดัง ตำบลบ้านตึก อำเภอ ศรีสัชนาลัย การจัดงานจัดขึ้นเพื่อเป็นการยกย่องเชิดชู "หมื่นนคร" หรือ "เจ้าพ่อเมืองดัง" ผู้สร้าง เมืองดัง มีความเก่งกล้าทางด้านการสู้รบ เชี่ยวชาญในการจับช้าง และใช้ช้างศึก ภายหลังต้องยอมรับ โทษประหาร เพื่อแสดงความซื่อสัตย์ และจงรักภักดีต่อพระเจ้าติโลกราช เมื่อประมาณปี พ.ศ. 2012 ต่อมาชาวบ้านได้จัดพิธีบวงสรวงเจ้าพ่อเมืองดังด้วยการจัดขบวนช้างที่ตกแต่งอย่างสวยงามกว่า 50 เชือก ผ่านหมู่บ้านไปใหว้ศาลเจ้าพ่อข้าวมุ้ง และไปลานอนุสรณ์เจ้าพ่อเมืองดัง เพื่อทำพิธีบวงสรวง สักการะเจ้าพ่อเมืองดัง

บ่าย มื้อเที่ยงรับประทานอาหารพื้นบ้านต่อจากนั้นเยี่ยมชม ชุมชนทอผ้าบ้านนาต้นจั่น ตำบลบ้านตึก อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย ซึ่งเป็นชุมชนโบราณ ซึ่งเรียกตัวเองว่าเป็นพวกลาว โยนก อพยพมาตั้งถิ่นฐานราว ๆ ร้อยกว่าปีก่อน โดยมีวิถีชีวิตแบบ ผู้ชายเป็นควาญช้าง ผู้หญิงเป็น ช่างทอผ้า ส่งผลให้ในปัจจุบันชุมชนแห่งนี้กลายเป็นชุมชนทอผ้าที่สำคัญแห่งหนึ่งของอำเภอ ศรีสัชนาลัย จากนั้นแวะชมและเลือกซื้อผ้าทอพื้นเมืองเพื่อเป็นของที่ระลึก

เย็น รับประทานอาหารเย็นในหมู่บ้าน จากนั้นนอนพักแบบโฮมสเตย์ที่บ้านนาต้นจั่น

เช้า ทำบุญตักบาตร จากนั้นเดินทางไปเที่ยวชม อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย หนึ่งในมรดกโลกที่สำคัญ อีกทั้งยัง เป็นเมืองโบราณควบคู่กับสุโขทัยในฐานะเมืองลูกหลวง มี ชื่อเสียงในเรื่องการผลิตถ้วยชามสังคโลกและเป็นศูนย์กลางการค้าขายที่สำคัญบนเส้นทางถนนสาย พระร่วง ภายในมีวัดสำคัญได้แก่ วัดช้างล้อม วัดเจดีย์เจ็ดแถว วัดนางพญา เป็นต้น

บ่าย รับประทานอาหารกลางวันที่อำเภอศรีสัชนาลัย จากนั้นเดินทางกลับ

16. วิถีชีวิตท้องถิ่น : (ชิมกาแฟแก่งซอง ล่องแก่งลำน้ำเข็ก) ท่องเที่ยวช่วงเดือนมิถุนายน

วันที่ 1

เช้า- บ่ายเดินทางถึงจังหวัดพิษณุโลก ร่วมงาน ชิมกาแฟแก่งซอง ล่องแก่งลำน้ำเข็ก

เย็น กลับมานอนตัวเมืองพิษณุโลก
วันที่ 2

เช้า รับประทานอาหารเช้าที่ที่พัก แล้วเดินทางไปนมัสการพระพุทธชินราช พระคู่บ้านเมืองคู่เมืองของจังหวัดพิษณุโลกที่ วัดพระศรีมหาธาตุวรมหาวิหาร (วัดใหญ่) เพื่อความเป็นสิริมงคล จากนั้นแวะชม พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านจ่าทวี พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านที่เก็บรวบรวม ข้าวของเครื่องใช้พื้นบ้าน ซึ่งเป็นเครื่องมือทำมาหากินของชาวบ้านในอดีต ตั้งแต่ชิ้นเล็กๆ จนถึงชิ้น ใหญ่ เช่น เครื่องจักสาน เครื่องปั้นดินแผา เครื่องใช้ในครัวเรือน เครื่องใช้ในการประกอบอาชีพ เช่น เครื่องวิดน้ำด้วยมือ เครื่องสีข้าว เครื่องมือดักจับสัตว์ รวมกันแล้วนับหมื่นชิ้น จนได้รับการยอมรับ ว่าเป็นขุมทรัพย์ทางประวัติศาสตร์และภูมิปัญญาไทย จากนั้นรับประทานอาหารกลางวันในตัวเมือง พิษณุโลก

บ่าย <u>พิพิธภัณฑ์ผ้า มหาวิทยาลัยนเรศวร</u> ซึ่งจัดแสดงที่ชั้นสองของอาคาร เอนกประสงค์ในมหาวิทยาลัยนเรศวร (ทุ่งหนองอ้อ) ประกอบด้วยห้องจัดแสดงนิทรรศการต่าง ๆ จัดแสดงผ้า ผลิตภัณฑ์จากผ้า ที่นำมาจากแหล่งต่าง ๆ ของประเทศไทยและต่างประเทศ มีบริการ ข่าวสารและข้อมูลเกี่ยวกับการวิจัยและเอกสารเกี่ยวกับการผลิต การศึกษาเรื่องผ้าประเภทต่าง ๆ รวมทั้งจัดแสดงชุดฉลองพระองค์ในสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาลซึ่งพระราชทานแก่ มหาวิทยาลัยนเรศวร ซื้อของที่ระลึกภายในพิพิธภัณฑ์จากนั้นเดินทางกลับ

17. วิถีชีวิตท้องถิ่น : (เส้นสารทไทยกล้วยไข่เมืองกำแพงเพชร) ท่องเที่ยวช่วงเดือนกันยายน

วันที่ 1

เช้า เคินทางไปถึงจังหวัดกำแพงเพชร เข้าร่วมงาน<u>ประเพณีสารทไทยกล้วยไข่เมือง</u> <u>กำแพงเพชร</u> ซึ่งเป็นงานที่จัดขึ้นเพื่อเผยแพร่กล้วยไข่ซึ่งเป็นผลไม้พื้นเมืองของจังหวัด ในงานจะมี การประกวดและจำหน่ายกล้วยไข่ การแข่งขันกวนกระยาสารท งานนิทรรศการทางการเกษตร การ ออกร้านจำหน่ายสินค้าและการแสดงมหรสพต่างๆ

บ่าย เข้าชม อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร หนึ่งในอุทยานประวัติศาสตร์ที่ได้รับ การประกาศให้เป็นมรดกโลกจากองค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) และเป็นอุทยานประวัติศาสตร์ที่มีวัดจำนวนมากที่สร้างในสมัยพระมหาธรรมราชา ลิไทที่ 1 จากนั้นเข้าเยี่ยมชม พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ กำแพงเพชร ซึ่งเป็นที่แสดงโบราณวัตถุและ ศิลปวัตถุสมัยต่างๆ อาทิเช่น ศิลปะทวารวดี ศิลปะลพบุรี ศิลปะรัตนโกสินทร์ โบราณวัตถุส่วนมาก เป็นลวดลายปูนปั้นและลวดลายดินเผา เศียรพระพุทธรูป เครื่องสังคโลก ปูนปั้นรูปยักษ์เทวดา และ มนุษย์ซึ่งใช้ประดับฐานเจดีย์ หรือติดตั้งวิหาร นอกจากนั้นยังมีเทวรูปพระอิศวรสำริด ที่ในสมัย รัชกาลที่ 5 ได้ถูกลอบตัดเศียรและพระหัตถ์ เมื่อ พ.ศ. 2429 และ ได้ถูกซ่อมแซมให้คืนดีในภายหลัง

เย็น ร่วมงานประเพณีสารทไทยกล้วยไข่เมืองกำแพงเพชรยามกลางคืน จากนั้นนอน พักในตัวเมืองกำแพงเพชร

วันที่ 2

เช้า รับประทานอาหารเช้าในตัวเมืองกำแพงเพชร จากนั้นทำบุญตักบาตรที่วัดต่างๆ ใน เขตตัวเมือง

บ่าย แวะ <u>ตลาดกล้วยไข่</u> พร้อมซื้อของที่ระลึกกลับบ้าน 18. วิถีชีวิตท้องถิ่น : (อุ้มพระดำน้ำ เพชรบูรณ์) ท่องเที่ยวช่วงเดือนกันยายน

วันที่ 1

เช้า-บ่ายเดินทางถึงจังหวัดเพชรบูรณ์ ร่วมงาน ประเพณีอุ้มพระดำน้ำ ประเพณีที่สำคัญของ ชาวเพชรบูรณ์ โดยในงานชาวเมืองเพชรบูรณ์จะมีการแห่พระพุทธมหาธรรมราชา พระพุทธรูป คู่บ้านคู่เมืองของจังหวัด ไปรอบเมืองจนถึงบริเวณหน้าวัด ไตรภูมิ จากนั้นผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งเป็น ตัวแทนของชาวเพชรบูรณ์ จะเป็นผู้อุ้มพระพุทธมหาธรรมราชาดำลง ไปในน้ำและ โผล่ขึ้นมา ทำ เช่นนี้จนครบทั้ง 4 ทิศ ถือว่าเป็นสิริมงคลแก่จังหวัด หากปีใด ไม่ได้กระทำพิธีอุ้มพระคำน้ำเชื่อกันว่า ปีนั้นจะเกิดฝนแล้ง

เย็น ร่วมงานภาคกลางคืน เที่ยวชมมหรสพต่าง ๆ ที่มี ชมและเลือกซื้อสินค้าพื้นเมือง ของที่ระลึก จากนั้นนอนพักในตัวเมืองเพชรบูรณ์

วันที่ 2

เช้า รับประทานอาหารเช้า และทำบุญตักบาตรที่วัดต่างๆ ในเขตตัวเมือง จากนั้น นั่งรถรางชมโบราณสถานและสถานที่สำคัญต่าง ๆ เช่นวัดมหาธาตุ ศาลหลักเมืองในเขตตัวเมือง รับประทานอาหารกลางวันก่อนเดินทางกลับ

19. สถาปัตยกรรมท้องถิ่น : ภูมิปัญญาของบรรพชน

วันที่ 1

เช้า เดินทาง มาถึงจังหวัดกำแพงเพชร เข้าชม หอไตรวัดคูยาง เป็นสิ่งก่อสร้างสำคัญ อย่างหนึ่งภายในวัดมีลักษณะเป็นอาคารทรงไทยพื้นถิ่นกำแพงเพชร สร้างด้วยไม้ ภายในมีโบราณ สิลปวัตถุที่สำคัญ และทรงคุณค่ายิ่ง ได้แก่ ตู้พระธรรมขาหมูลายรดน้ำ ทำด้วยไม้ มีบานประตูสอง บานแต่ละตู้มีลายรดน้ำลงรักปิดทองโดยรอบเขียนเป็นภาพต่างๆ เช่น ภาพเล่าเรื่องพุทธประวัติ รามเกียรติ์ ฯลฯ และ บ้านไม้สักเก่าแก่ ซึ่งตั้งอยู่ที่ถนนเทสาในเขตเทสบาลเมืองกำแพงเพชร เป็น สมบัติของตระกูลล่ำซำ คหบดีชาวกำแพงเพชร เป็นอาคารสองชั้นสร้างด้วยไม้สักทั้งหลัง แม้เสาก็ เป็นเสาสูงตลอดทั้งสองชั้น หน้ามุขประดับด้วยไม้ฉลุ มีความสวยงามมาก นอกจากนั้นยังชม ห้องแถวและเรือนไม้ของชาวจีนตามเส้นทางถนนเทสา จากนั้นแวะรับประทานอาหารกลางวัน บริเวณตัวเมืองกำแพงเพชร

บ่าย เดินทางไปอำเภอพรานกระต่าย เพื่อเที่ยวชม วัดไตรภูมิ ซึ่งสร้างขึ้นสมัย รัตนโกสินทร์ตอนต้น ในปี พ.ศ. 2387 ซึ่งมีซุ้มประดับลายปูนปั้นที่สวยงาม นอกจากนั้นยังมีบาน ประตูจำหลักไม้ ซึ่งเป็นศิลปะสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น ภายในวัดมีถาวรวัตถุที่ทรงคุณค่าเป็น จำนวนมาก อาทิเช่น ธรรมาสน์จำลอง เครื่องถ้วยเครื่องแก้วและวัสคุเครื่องใช้ในสมัยโบราณ คัน ฉ่องแกะสลักทึ่งคงาม

เย็น เดินทางมายังจังหวัดพิษณุโลก เที่ยวชม<u>ตลาดในท์บาซ่าร์</u> <u>นั่งสามล้อชมบรรยากาศ</u> <u>วัดวาอารามและสถาปัตยกรรมท้องถิ่นเมืองพิษณุโลกยามค่ำคืน</u> รับประทานอาหารริมแม่น้ำน่าน มี ให้เลือกทั้งบนฝั่งและในร้านที่เป็นเรือนแพ จากนั้นเข้าพักที่ตัวเมืองพิษณุโลก

เช้า เดินทางไป เที่ยวชมวัดในอำเภอบางกระทุ่มเช่น <u>วัดห้วยแก้ว</u> ซึ่งมีอุโบสถลักษณะ เดียวกับวัดสามเรือน ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ท้องถิ่นของอำเภอบางกระทุ่ม ภายในมีภาพเขียน จิตรกรรม ฝาผนังด้วยสีฝุ่น ประกอบด้วย สีน้ำตาล สีคราม สีเขียว สีเหลือง เป็นฉากหลัง ซึ่งเป็นเรื่องของ นิทานพื้นบ้าน พระมาลัย และพุทธประวัติ และ <u>วัดสามเรือน</u> ซึ่งมีอุโบสถที่เป็นศิลปกรรมท้องถิ่น ของอำเภอบางกระทุ่ม สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2470 ภายในอุโบสถมีภาพจิตรกรรมฝาผนังเขียนด้วยสี ฝุ่น โดยช่าง ต๊ะ ชาวจังหวัดลำพูน และ ช่างเนย บ้านดงพยอม ในปี พ.ศ. 2490 เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับ พุทธประวัติ นอกจากนั้นยังมีวิถีชีวิตของคนในชุมชน เช่น การชกมวยคาดเชือก

บ่าย เดินทางมาอำเภอนครไทย มา <u>วัดหัวร้อง (วัดนครไทย)</u> เป็นวัดเก่าแก่ มีพระวิหาร เก่าตามแบบสถาปัตยกรรมพื้นเมือง หลังคามุงด้วยกระเบื้องไม้ เป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปปาง มารวิชัยขนาดใหญ่ สร้างด้วยไม้ทั้งองค์ รวมทั้งสาวกซ้ายขวาอีก 2 องค์ ก็สร้างด้วยไม้เช่นกัน

เย็น เดินทางมานอนพักที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกชาติตระการ

เช้า เดินทางไปเที่ยวชมวัดในเขตอำเภอชาติตระการ ได้แก่ วัดโลกผักหวาน มีโบราณ สถานที่สำคัญคือ 1. สาถาไม้มีรูปแบบเฉพาะ สร้างโดยฝีมือช่างท้องถิ่น เดิมมุงด้วยหลังคา แต่ว่า ปรักหักพัง ได้ใช้สังกะสีมุงหลังคาแทน 2. หอสรงน้ำ ปัจจุบันหาดูหาชมไม่ได้ 3. ปราสาทเสาเดียว มีรูปแบบเฉพาะ สร้างโดยช่างฝีมือท้องถิ่น มี 2 ชั้น และ วัดป่าแดง ภายในวัดมี โบราณวัตถุที่สำคัญ คือ 1. เจดีย์บรรจุพระบรมธาตุ "โพนธาตุ" สร้างขึ้นพร้อมวัด 2. หอระฆัง ซึ่งมีระฆังที่ทำจากไม้ เรียกว่า "โกร่ง" ซึ่งแปลกกว่าระฆังวัดอื่นๆ โดยทั่วไป 3. หอสรงน้ำ ที่ใช้สำหรับสรงน้ำพระในช่วง วันสงกรานต์ เรียกประเพณี "อาบน้ำก้นพระ" คือจะมีพระพุทธรูปวางไว้บนหอสรงน้ำ เพื่อให้ ชาวบ้านได้สรงน้ำพระเพื่อความเป็นสิริมงคล ส่วนใต้ถุนหอสรงน้ำจะมีเด็กๆ ลูกหลานเข้าไป อาบน้ำนั้น เพื่อความเป็นสิริมงคล รับประทานอาหารที่อำเภอชาติตระการก่อนเดินทางไป อำเภอ หล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์

บ่าย เดินทางต่อไปที่อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อชมเจดีย์ศิลปกรรมท้องถิ่นที่ <u>วัดไพรสณฑ์ศักดาราม</u> โดยในวัดมีพระอุโบสถหลังเก่า มีรูปทรงที่สวยงามมาก มีลายปูนปั้นที่หัว เสา มีคันทวยแกะสลักจากไม้สวยงาม นับเป็นโบสถ์ที่มีลักษณะเฉพาะถิ่นที่เหลืออยู่น้อยและหาดู ได้ยากยิ่ง

เย็น รับประทานอาหารที่อำเภอหลุ่มสัก พร้อมทั้งนอนพักที่อำเภอหลุ่มสัก

เช้า-บ่าย เดินทาง ไปอำเภอหล่มเก่า เข้าท่องเที่ยวและชมศิลปกรรมท้องถิ่นของวัด ต่างๆ ได้แก่ <u>วัดศรีมงคล(วัดนาทราย)</u> เป็นวัดเก่าแก่ของจังหวัดเพชรบูรณ์ ความน่าสนใจของวัดนี้ อยู่ที่ภาพจิตรกรรมฝาผนังภายในอุโบสถ ซึ่งมีภาพเขียนสวยงามตามแบบโบราณ เกี่ยวกับประวัติ พระเจ้าสิบชาติ ภาพนรก-สวรรค์ และภาพที่สะท้อนให้เห็นชีวิตของสังคมท้องถิ่นในอดีต เช่น การ ประกอบอาชีพ การค้าขายทางเรือ และ <u>วัดทรายงาม</u> ภายในวัดมีศาลาการเปรียญหลังเก่าซึ่งภายในมี ภาพจิตรกรรมเขียนที่เสา 6 เหลี่ยมของศาลาและหนังเหนือหน้าต่าง เป็นเรื่องราวพุทธประวัติปาง ต่าง ๆ และเข้าชม<u>วัดประชิดกัลยานมูนี</u> เป็นวัดที่สร้างขึ้นด้วยฝีมือช่างท้องถิ่นในช่วงปีพ.ศ. 2470 เป็นศาลาการเปรียญมีภาพจิตรกรรมเขียนที่เสา 6 เหลี่ยมของศาลา มีการประดับกระจก มีการ ก่อสร้างอาการเรียนของพระปริยัติโดยช่างท้องถิ่น เป็นศิลปะลาวที่ได้รับอิทธิพลจากฝรั่งเศส

เย็น เดินทางกลับ

6.4 เส้นทางกลุ่มตำนานและประวัติศาสตร์ 1.เส้นทางถนนพระร่วง :ถนนสายแรกของไทย

วันที่ 1

เช้า ถึงอำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย จากนั้นเดินทางไปเยี่ยมชม อุทยาน ประวัติสาสตร์ศรีสัชนาลัย หนึ่งในมรดกโลกที่สำคัญแห่งหนึ่ง อีกทั้งยังเป็นเมืองโบราณควบคู่กับ เมืองสุโขทัยในฐานะเมืองลูกหลวง มีชื่อเสียงในเรื่องการผลิตเครื่องถ้วยสังคโลกและเป็นศูนย์กลาง การค้าขายที่สำคัญบนเส้นทางถนนสายพระร่วง ภายในอุทยานประวัติสาสตร์ศรีสัชนาลัยมีวัดสำคัญ ที่สร้างขึ้นในสมัยสุโขทัยและอยุธยาได้แก่ วัดช้างล้อม วัดเจดีย์เจ็ดแถว วัดนางพญา เป็นต้น มื้อ เที่ยงแวะรับประทานอาหารบริเวณแก่งหลวงริมแม่น้ำยม โดยมีเมนูเด็ดที่ไม่ควรพลาดได้แก่ อาหาร ที่ทำจากปลาแม่น้ำสด ๆ หรือเลือก รับประทานอาหารพื้นเมืองที่ขึ้นชื่ออีกอย่างหนึ่งคือก๋วยเตี๋ยว พระร่วง

บ่าย ออกเดินทางไปยัง <u>เมืองบางขลัง</u> ซึ่งเป็นชุมชนโบราณร่วมสมัยกับสุโขทัยและ ศรีสัชนาลัย ตั้งอยู่บนเส้นทางถนนพระร่วง ภายในบริเวณเมืองมีการค้นพบ เจดีย์ วิหาร กำแพงวัด มีโบราณสถานที่สำคัญ ได้แก่ วัดโบสถ์ และ วัดใหญ่ชัยมงคล โดยสร้างขึ้นในสมัยสุโขทัย เมือง บางขลังได้สะท้อนความเจริญเติบโตของชุมชนโบราณบนเส้นทางการค้าระหว่างกำแพงเพชร สุโขทัย และศรีสัชนาลัย ที่เรียกว่า "ถนนพระร่วง"

เย็น ออกจากเมืองบางขลังไปตามเส้นทางศรีสัชนาลัย – บ้านค่านลานหอย จะผ่านมายัง ถ้าเจ้าราม ซึ่งเป็นสถานที่สำคัญแห่งหนึ่งในเส้นทางถนนพระร่วงซึ่งมีความสำคัญทาง ประวัติศาสตร์ เนื่องจากได้มีการค้นพบศิลาจารึกในถ้ำแห่งนี้ในสมัยของพระยารามราชภักดี เจ้าเมืองสุโขทัยในอดีต ซึ่งในปัจจุบันมีค้างคาวนับล้านบินออกหากินในเวลาเย็น ซึ่งสามารถ มองเห็นเป็นทางยาวได้นานหลายนาที จากนั้นเดินทางออกจากถ้ำเจ้าราม แวะรับประทานอาหาร เย็นบริเวณตัวเมืองสุโขทัย เช่น ก๋วยเตี๋ยวสุโขทัย ผัดไทย ซึ่งเป็นของขึ้นชื่อ และเข้าที่พักในบริเวณ ตัวเมือง

วันที่ 2

เช้า ตื่นเช้าไปดูพระอาทิตย์ขึ้นที่ เขื่อนสรีดภงส์หรือทำนบพระร่วง โดยทำนบนี้เป็น เขื่อนดิน (คันดิน) สำหรับกั้นน้ำอยู่ระหว่างซอกเขาคือ เขาพระบาทใหญ่ และเขากิ่วอ้ายมา ที่สร้าง ขึ้นเพื่อกักน้ำ และซักน้ำไปตามคลองส่งน้ำมาเข้ากำแพงเมืองเข้าสระตระพังเงิน ตระพังทอง เพื่อนำไปใช้ในเมือง และพระราชวังในสมัยโบราณ จากนั้นรับประทานอาหารเช้าที่ร้านอาหาร บริเวณอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย จากนั้นเข้าเยี่ยมชม อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย นมัสการ พระบรมราชานุสาวรีย์พ่อขุนรามคำแหง มหากษัตริย์ที่ยิ่งใหญ่ของอาณาจักรสุโขทัยที่สร้างสรรค์ เทคโนโลยีการชลประทานและถนนให้เกิดขึ้นในประเทศไทย พร้อมทั้งรับประทานอาหารเที่ยงใน บริเวณอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยเพื่อเตรียมพร้อมเดินทางต่อไป

บ่าย ออกเดินทางจากอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยไปตามเส้นทางสายสุโขทัยพรานกระต่าย แวะพักค้างแรมที่อุทยานแห่งชาติรามคำแหงซึ่งตั้งอยู่บนเส้นทางถนนพระร่วง ภายในอุทยานมียอดเขาสำคัญ เช่น ยอดเขาหลวง ซึ่งมีปล่องพญานาคซึ่งเป็นถ้ำลึกล้ำลงไปในภูเขาโดยมีตำนานเกี่ยวกับเรื่องราวคังกล่าวสืบทอดกันมาเมื่อครั้งที่กรุงสุโขทัยมีเจ้าเมืองนาม "พระยาอภัยคามินี" ได้ออกมาจำศีลที่เขาหลวง พบธิดาพญานาคขึ้นมาจากปล่องลึกแล้วได้นางเป็นภรรยาภายหลังบังเกิดโอรสนามว่า "อรุณราชกุมาร" ด้วยบุญญาธิการอันมีวาจาสิทธิ์ จึงได้เป็นเจ้าเมือง ศรีสัชนาลัยนามว่า "พระร่วง" และ เขาพระแม่ย่า ซึ่งแต่เดิมเป็นที่ประดิษฐานพระรูปพระแม่ย่า ซึ่งเป็นเทวรูปหินสลักจากหินชนวน สูงหนึ่งเมตรเศษ ประทับยืนทรงภูษา แต่ไม่ฉลองพระองค์ ทรงถนิมพิมพาภรณ์แบบนางกษัตริย์ ชาวสุโขทัยเชื่อว่าพระองค์ท่านคือ นางเสืองพระราชมารดาของพ่อขุนรามคำแหง ปัจจุบันพระรูปพระแม่ย่าได้รับการอัญเชิญมาประดิษฐาน ณ ศาลแห่งใหม่ ข้างศาลากลางจังหวัดสุโขทัย

เย็น รับประทานอาหารที่ร้านค้าสวัสดิการ จากนั้นทำกิจกรรมตั้งแค้มป์วันที่ 3

เช้า ชมพระอาทิตย์ขึ้นและธรรมชาติยามเช้าที่ <u>ยอดเขาหลวง</u> จากนั้นรับประทาน อาหารเช้า จากนั้นเที่ยวชมสวนสมุนไพรกว่า 3,000 ไร่ ที่เต็มไปด้วยว่านยา เช่น ครอบจักรวาล กำลังวงเถลิง ซึ่งเล่าสืบต่อกันมาว่าพระร่วงเป็นผู้ปลูกไว้ จากนั้นเดินทางลงจากยอดเขาหลวงเพื่อ เดินทางไปยังจังหวัดกำแพงเพชร

บ่าย เดินทางมาแช่น้ำพุร้อนที่ บ่อน้ำพุร้อนพระร่วง ที่บ้านลาดหิน ตำบลลานดอกไม้ อำเภอเมืองกำแพงเพชร ริมถนนสายพระร่วงในอดีตเพื่อพักผ่อนจากการเดินทาง โดยมีตำนานเล่าว่า พระร่วงได้เสด็จประพาสป่าล่าสัตว์จากกรุงสุโขทัยมาถึงบ้านลาดหิน เสด็จไปประทับบริเวณนี้ วัน หนึ่งพระองค์ทรงเห็นไก่ป่าลักษณะสวยงาม และมีเสียงขันไพเราะมาก จึงทรงให้นายพรานที่ตาม เสด็จต่อไก่ป่าตัวนั้นและได้ไก่ป่าสมประสงค์ โดยมีไก่ป่าตัวอื่นๆ ติดไปด้วยเป็นจำนวนมาก จึง นำเอาไก่ ไปใช้ทำอาหารแต่เนื่องจากบริเวณดังกล่าวไม่มีบ้านคนและไฟในการทำอาหาร พระองค์ จึงสาปน้ำที่อยู่ในบึงบริเวณใกล้ๆ ให้เป็นน้ำร้อน บึงนั้นจึงเรียกกันว่า "บึงพระร่วงสาป" และใน ปัจจุบันได้รับการพัฒนาเป็นบ่อน้ำร้อนและสปานวดตัวและเท้า เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวมาพักผ่อน ระหว่างการเดินทาง

เย็น ใหว้ <u>ศาลหลักเมืองกำแพงเพชร</u> ซึ่งสันนิษฐานว่าสร้างขึ้นในสมัยพระยาลิไท ทำด้วยศิลาแลงรูปกลมยาวประมาณ 2 เมตร โผล่พ้นดินขึ้นมาประมาณ 1 เมตร มีรูปเศียรเทพารักษ์ โผล่อยู่บนยอดศิลาแลง และได้มีการบูรณะเป็นอาคารจัตุรมุขในปี พ.ศ. 2526 ซึ่งสถานที่แห่งนี้นับ ได้ว่าเป็นจุดสุดท้ายของถนนพระร่วงที่อำนาจของกรุงสุโขทัยแผ่ขยายมาถึง พร้อมทั้งรับประทาน อาหารเย็นที่ร้านอาหารริมแม่น้ำปีง หลังจากนั้นเดินทางกลับ

2. พ่อขุนบางกลางหาว : ปฐมกษัตริย์ราชวงศ์พระร่วง กรุงสุโขทัย

วันที่1

เช้า เดินถึงตัวเมืองพิษณุโลก จากนั้นออกเดินทางจากตัวเมืองพิษณุโลกไปยังอำเภอ นครไทย แวะรับประทานอาหารที่อำเภอวังทอง บริเวณน้ำตกแก่งซอง รับประทานกาแฟและ ขนมปังยามเช้า

บ่าย เข้าสักการะพระรูปของพ่อขุนบางกลางหาว ที่ <u>วัดกลางศรีพุทธาราม หรือวัดกลาง</u> ซึ่งเป็นวัดเก่าแก่ที่นอกจากจะประดิษฐานพระรูปของพ่อขุนบางกลางหาวแล้วยังมีต้นจำปาขาวอายุ 800 ปี ซึ่งถือว่าเป็นต้นกำเนิดเมืองนครไทย ซึ่งเชื่อกันว่าเมืองนครไทยคือเมืองบางยางซึ่งเป็นเมือง ที่ประทับของพ่อขุนบางกลางหาว ก่อนที่จะเสด็จไปครองเมืองสุโขทัย

เย็น เข้าพักที่ตัวเมืองนครไทย

วันที่ 2

เช้า ถ้ามาช่วงเดือนพฤศจิกายน (14 ค่ำ เดือน12) เข้าร่วม <u>ประเพณีปักธงชัย (ที่เขาช้างล้วง)</u> เป็นประเพณีดั้งเดิมของชาวอำเภอนครไทย โดยมีความเชื่อว่า อำเภอนครไทยคือ เมืองบาง ยาง ในอดีตซึ่งพ่อขุนบางกลางหาวใช้เป็นที่รวบรวมไพร่พลเพื่อขับไล่ขอม ในการต่อสู้ครั้งนั้น พ่อขุนบางกลางหาวได้รับชัยชนะ จึงทรงเอาผ้าคาดเอวผูกปลายไม้ไว้บนยอดเขาช้างล้วง เพื่อเป็น อนุสรณ์แห่งชัยชนะ ถ้ามาช่วงปกติเดินทางไปท่องเที่ยวที่ อุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า ซึ่งเป็น สถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีความสวยงามและแปลก เป็นเอกลักษณ์ และเป็นสถานที่ที่มี ความสำคัญในอดีตเนื่องจากความขัดแย้งของลัทธิและแนวความคิดทางการเมือง อุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้าจึงเป็นอุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้าจึงเป็นอุทยานแห่งชาติกี่สมบูรณ์

บ่าย จากนั้นเดินทางไปดู บ่อเกลือพันปี ศูนย์กลางเศรษฐกิจและฐานอำนาจของพ่อขุน บางกลางหาวในอดีต ที่ใช้ในการแลกเปลี่ยนกับสินค้าจากภายนอก เนื่องจากในอดีตเกลือเป็นสินค้า ที่มีความสำคัญ

เย็น เดินทางกลับเข้าตัวเมืองพิษณุโลก โดยระหว่างทางแวะพักดื่มกาแฟรสดี ที่บริเวณ แก่งซอง และพักค้างคืนที่ในตัวเมืองพิษณุโลก

วันที่3

เช้า รับประทานอาหารที่ที่พัก จากนั้นเดินทางไป <u>แหล่งโบราณคดีบางขลัง</u>ไปดูจุด ยุทธศาสตร์การรบของพ่อขุนบางกลางหาวกับขอมสมาด โขนลำพง ขุนนางชาวขอมที่เข้ามาครอง กรุงสุโขทัย ชัยชนะของสงครามที่เมืองบางขลังได้นำมาสู่ความเป็นอิสระของชนชาติไทย พร้อมทั้ง การขึ้นครองราชย์ของพ่อขุนบางกลางหาวที่กรุงสุโขทัย

บ่าย รับประทานอาหารกลางวันที่ตัวเมืองสุโขทัย จากนั้นเข้าชม อุทยานประวัติศาสตร์ สุโขทัย อาณาจักรอันรุ่งโรจน์ที่ถูกสถาปนาโดยพ่อขุนบางกลางหาว โดยต่อมาพระองค์ได้สถาปนา เป็นพ่อขุนศรีอินทราทิตย์ ปฐมกษัตริย์ราชวงศ์พระร่วง ในอดีตเมืองสุโขทัยเคยเป็นราชธานีของ ไทยมีความเจริญรุ่งเรื่อง เป็นศูนย์กลางการปกครอง ศาสนา และเศรษฐกิจ ภายในอุทยานฯ มี สถานที่สำคัญที่เป็นพระราชวัง ศาสนสถาน โบราณสถาน โดยมีคูเมือง กำแพงเมือง และประตูเมือง โบราณล้อมรอบอยู่ในรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส บริเวณพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยครอบคลุมพื้นที่ กว่า 70 ตารางกิโลเมตร และมีโบราณสถานสำคัญที่น่าชมมากมาย

เย็น เดินทางกลับ

3. พ่อขุนผาเมือง : กษัตริย์ผู้เสียสละเพื่อบ้านเมือง

วันที่1

เช้า เดินทางมาถึงอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ แวะนมัสการพระธาตุโพนชัยที่ วัดโพนชัย พร้อมทั้งชมและเลือกซื้อข้าวสารคำสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่มี ตำนานเล่าว่าสมัยพ่อขุนผาเมือง วัด โพนชัยแห่งนี้ เป็นที่ตั้งของเมืองข้าวปลาอาหารสมบูรณ์ ราษฎรหวั่นเกรงว่าเมื่อขอมขยายอิทธิพล เข้ามาในลุ่มแม่น้ำป่าสักจะมาตีเมืองเพื่อยึดเป็นแหล่งเสบียงอาหารและจะเข้าตีเมืองราดของพ่อขุน ผาเมือง ชาวบ้านจึงได้เผาเมืองเพื่อไม่ให้ขอมนำอาหารและข้าวไปได้ ซึ่งข้าวที่ถูกเผาได้หลงเหลือ จนถึงปัจจุบันเรียกกันว่า "ข้าวสารคำ" โดยเป็นที่น่าสังเกตว่าข้าวที่ถูกไฟไหม้จะไม่เป็นข้าวตอกแต่ จะเป็นเมล็ดข้าวสารสีดำปัจจุบันมีชาวบ้านนำไปเป็นวัตถุมงคลและตั้งแสดงไว้ที่วัดโพนชัยนี้ เพื่อให้รุ่นหลังได้ศึกษาเป็นประวัติศาสตร์ต่อไป

บ่าย เดินทางไปอำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์ แวะรับประทานขนมจีนเจ็ดสี ที่ร้าน สารัช ซึ่งเป็นอาหารพื้นเมืองที่มีชื่อเสียงของอำเภอหล่มสักซึ่งเกิดจากการนำเอาแป้งขนมจีนมา ผสมกับน้ำที่กั้นมาจากพืชและสมุนไพรจำนวน 7 ชนิด ซึ่งมีสีต่าง ๆ กัน เช่น สีส้มจากแครอท สี ม่วงจากดอกอัญชัน สีเขียวจากใบเตย เป็นต้น จนได้มาเป็น ขนมจีน 7 สีที่นอกจากจะมีสีสัน สวยงามชวนรับประทานแล้วเมื่อรับประทานยังได้สุขภาพที่ดี แข็งแรงอีกด้วย จากนั้นเดินทางไป วัดตาล ซึ่งเป็นวัดที่เชื่อกันว่า พระนางสิงขรเทวี มเหสีของพ่อขุนผาเมืองเสด็จสวรรคตและบรรจุ อัฐิในวัดแห่งนี้ ในตำนานได้เล่าเรื่องราวของพระนางสิงขรเทวีว่าเป็นธิดาเจ้าเมืองขอมซึ่งได้รับการ อภิเษกสมรสกับพ่อขุนผาเมืองเมื่อครั้งเกิดสงครามระหว่างขอมกับไทย พ่อขุนผาเมืองได้ร่วมมือกับ พ่อขุนบางกลางหาวปราบปรามอิทธิพลของขอมทำให้พระนางสิงขรเทวีเสียใจจนสิ้นพระชนม์

เย็น แวะกลับมานมัสการพ่อขุนผาเมือง(เจ้าเมืองราด) ที่ อนุสาวรีย์พ่อขุนผาเมือง บริเวณสามแยกหล่มสัก ตามประวัติศาสตร์เล่าสืบต่อกันมาว่าพ่อขุนผาเมืองเจ้าเมืองราคเป็น พระโอรสของพ่อขุนศรีนาวนำถมเจ้าเมืองสุโขทัย เมื่อสิ้นพ่อขุนศรีนาวนำถม ขุนนางท้องถิ่นชาว ขอมนามว่า ขอมสมาดโขนลำพง ได้เข้ายึดเมือง พ่อขุนผาเมืองได้ทรงร่วมมือกับพ่อขุนบางกลาง หาวเจ้าเมืองบางยางพระสหาย นำไพร่พลทำสงครามขจัดอำนาจการปกครองของขอมให้พ้นจาก ดินแดนสุโขทัย ภายหลังจากที่ขับไล่ขอมได้สำเร็จ พระองค์มิได้ขึ้นครองกรุงสุโขทัยต่อจากพระ ราชบิดาแต่ทรงมอบเมืองให้กับพ่อขุนบางกลางหาวขึ้นครองแทนเนื่องจากมีพระราชอำนาจ มากกว่า จากนั้นเดินทางไปที่พักที่อำเภอหล่มสัก

- ถ้ามาช่วงเทศกาลก็เที่ยวงานเทศกาลเส็งกลอง ล่องโคมไฟ ใหว้พ่อขุนผาเมือง

วันที่2

เช้า ออกเดินทางไปยังจังหวัดพิษณุโลก ต่อจากนั้นเดินทางไป <u>วัดจุฬามณี</u> ซึ่งเชื่อกัน ว่าเป็นที่ตั้งถิ่นฐานของเชื้อสายพ่อขุนผาเมืองในวงศ์ศรีนาวนำถม โดยในวัดมีโบราณสถานสำคัญ คือ ปรางค์แบบขอมขนาดย่อม ฐานกว้าง 11 เมตร ยาว 18 เมตร ก่อด้วยศิลาแลง ด้านหน้าก่อเป็น แบบตรีมุข ตั้งบนฐานสูงซ้อนกันสามชั้น แต่ละชั้นย่อมุมไม้ยี่สิบ มีปูนปั้นประดับลวดลายตามขั้น ตอนล่างแถบหน้ากระดานและบัวหน้ากระดานเป็นลายหงส์ เหมือนกับองค์ปรางค์ที่วัดพระศรีรัต นมหาธาตุ จังหวัดลพบุรี สมัยที่ยังสมบูรณ์อยู่มีกำแพงแก้วล้อมรอบ

บริเวณนอกเมืองค้านตะวันตกของอุทยานประวัติสาสตร์สุโขทัยเป็นที่ตั้งของวัคพระพายหลวงและ ขริเวณนอกเมืองค้านตะวันตกของอุทยานประวัติสาสตร์สุโขทัยเป็นที่ตั้งของวัคพระพายหลวงและ สาลตาผาแคงซึ่งเป็นสูนย์กลางชุมชนคั้งเคิม ซึ่งถูกก่อตั้งขึ้นตั้งแต่สมัยพ่อขุนสรีนาวนำถมและได้ ขยายตัวกลายเป็นอาณาจักรสุโขทัยอันรุ่งโรจน์ที่ถูกสถาปนาโคยพ่อขุนบางกลางหาวในเวลาต่อมา ในอดีตเมืองสุโขทัยเคยเป็นราชธานีของไทยมีความเจริญรุ่งเรื่อง เป็นสูนย์กลางการปกครอง สาสนา และภายในบริเวณค้านตะวันตกถือได้ว่าเป็นเขตอิทธิพลของเชื้อสายพ่อขุนสรีนาวนำถมและ พ่อขุนผาเมืองคังปรากฏชื่อวัคสำคัญคือ วัดสรีชุม ซึ่งเป็นวัคที่จำพรรษาของพระมหาเถรศรีสรัทธา ราชจุฬามณี เชื้อสายพ่อขุนผาเมืองที่หนีภัยการเมืองมาบวชและจำพรรษาในวัคนี้ อีกทั้งยังเป็นวัคที่ ประคิษฐาน พระอจนะ เป็นพระพุทธรูปปูนปั้นปางมารวิชัยขนาคใหญ่ หน้าตักกว้าง 11.30 เมตร วิหารพระอจนะนั้นสร้างเลียนแบบจากวิหารจากประเทศสรีลังกาเนื่องจากพระมหาเถรศรีสรัทธา ราชจุฬามณีได้ไปสึกษาที่ประเทศสรีลังกาและกลับมาเป็นพระสังฆราชที่กรุงสุโขทัยในเวลาต่อมา

เย็น เดินทางกลับ

6.5 เส้นทางกลุ่มตำนานและวัฒนธรรม

1. ใหว้ 5 อริยสงฆ์ มงคลแห่งชีวิต : หล่ำ หล้า แจง ทบ ปลอดภัย วันที่ 1

เช้า เดินทางจากถนนสายนครสวรรค์ – กำแพงเพชร ถึง <u>วัดสิงคาราม</u> ที่อำเภอขาณุ - วรลักษบุรี จังหวัดกำแพงเพชร เป็นวัดเก่าแก่ที่สร้างขึ้นสมัยกรุงศรีอยุธยา โดยปรากฏวิหารและ เสมาโบสถ์เก่า เดิมชื่อวัดสลกบาตรเป็นชุมชนที่กลุ่มบุคคลต่าง ๆ อพยพมาตั้งถิ่นฐานเมื่อราวๆ 200 กว่าปีที่ผ่านมา ภายในวัดมีวิหารอดีตเจ้าอาวาสคือหลวงปู่หล่ำซึ่งเป็นที่เคารพบูชาของชาวจังหวัด กำแพงเพชร และออกเดินทางไปยัง <u>วัดคฤหบดีสงฆ์</u> ซึ่งอยู่ที่อำเภอคลองขลุง วัดคฤหบดีสงฆ์เป็น วัดที่อยู่คู่บ้านท่าพุทรา สร้างเมื่อประมาณ 100 กว่าปีที่ผ่านมา โดยขึ้นทะเบียนวัดตั้งแต่ปี พ.ศ.2450 เป็นที่จำพรรษาของพระวิบูลวชิรธรรม เกจิอาจารย์ผู้เป็นที่นับถือของประชาชนชาวกำแพงเพชร โดยหลวงพ่อได้สร้างเหรียญที่ระลึกรูปเหมือนซึ่งชาวบ้านนิยมเรียกกันว่า "เหรียญที่ระลึกปลอดภัย" จากนั้นแวะเข้าตัวเมืองกำแพงเพชรพร้อมรับประทานอาหรกลางวัน เช่น ก๋วยเตี๋ยวชากังราวอันมีชื่อ

บ่าย เข้าชมอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ซึ่งในสมัยสุโขทัยเป็นบริเวณนอกเมือง เป็นที่ตั้งของวัดในเขตอรัญวาสี ซึ่งเป็นวัดของพระสายป่าที่เข้ามาจำพรรษาในเมืองกำแพงเพชร มี วัดสำคัญที่เป็นที่จำพรรษาของพระสังฆราชและพระราชาคณะชั้นผู้ใหญ่ เช่น วัดอาวาสใหญ่ โดยมี ซากฐานวิหารขนาดใหญ่และกุฏใหญ่น้อยกว่า 40 แห่ง และเจดีย์บางองค์ได้เป็นต้นแบบของเจดีย์ใน วัดนอกเขตเมืองสุโขทัยในสมัยหลัง

- ถ้ามาช่วงเคือนกันยายน สามารถเที่ยวชมงาน<u>ประเพณีกวนข้าวทิพย์</u> ที่เป็นท้องถิ่น ที่เป็นเอกลักษณ์ของกำแพงเพชร โดยเฉพาะ พร้อมลิ้มรสกระยาสารทและกล้วยไข่ผลไม้ประจำ จังหวัดกำแพงเพชร หรือว่าจะชมงาน<u>ประเพณีสารทไทยกล้วยไข่เมืองกำแพง</u> ก็นับได้ว่าน่าตื่นตา ตื่นใจกับขบวนแห่รถกล้วยไข่อันสวยงามพร้อมดนตรีพื้นบ้าน การประกวดชิดากล้วยไข่

เย็น เข้าที่พักพร้อมรับประทานอาหารเย็นที่รีสอร์ทริมแม่น้ำปิง

- ถ้ามาช่วงเดือนกุมภาพันธ์สามารถเที่ยวชมการแสดงแสงสีเสียงที่ถานวัดพระบรมธาตุนคร ชุมและบริเวณวัดพระแก้วเนื่องในงาน<u>ประเพณีนบพระเล่นเพลง</u> โดยเป็นประเพณีเก่าแก่ที่มีมา ตั้งแต่ครั้งพระยาลิไทในสมัยสุโขทัย โดยงานจัดขึ้นในระหว่างวันมาฆบูชาหรือวันเพ็ญเดือนสาม ประมาณเดือนกุมภาพันธ์ เป็นการฟื้นฟูงานประเพณีดั้งเดิมตามหลักฐานในศิลาจารึกเมืองพระชุม หรือเมืองนครชุม ที่กล่าวถึงการจัดขบวนแห่ไปนบพระมาตั้งแต่ครั้งกรุงสุโขทัย ขบวนจะข้ามแม่น้ำ ปิงไปนมัสการพระบรมธาตุเจดีย์ที่ฝั่งนครชุม มีการแสดงมหรสพ ศิลปวัฒนธรรม และการออกร้าน ของส่วนราชการและเอกชน

วันที่ 2

เช้า รับประทานอาหารเช้าที่รีสอร์ท จากนั้นออกเดินทางจากจังหวัดกำแพงเพชร มุ่งหน้าไปสู่ วัดราษฎร์ศรัทธาธรรม อำเภอศรีนคร จังหวัดสุโขทัย เป็นวัดที่เป็นที่มีความสำคัญมา ตั้งแต่อดีต ภายในวัดมีรูปหล่อหลวงพ่อหล้า ที่ชาวบ้านให้ความเคารพนับถือเป็นสิ่งคู่บ้านคู่เมือง ของอำเภอศรีนคร นอกจากนี้ วัดแห่งนี้ยังเป็นศูนย์ส่งเสริมวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน ด้านพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น และภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอศรีนคร พร้อมทั้งรับประทานอาหาร กลางวันที่ตัวเมืองสุโขทัย เช่น ก๋วยเตี๋ยวสุโขทัยดั้งเดิมร้านเจ็แฮ ร้านตาปุ้ย

บ่าย เดินทางออกจากจังหวัดสุโขทัยเข้าสู่จังหวัดพิษณุโลกเข้าพักโรงแรมในตัวเมือง จากนั้นออกเดินทางไป <u>วัดเกาะแก้ว</u>เพื่อนมัสการหลวงปู่แจงเกจิอาจารย์ที่มีชื่อเสียงของจังหวัด พิษณุโลก และชมโบสถ์ที่มีศิลปกรรมท้องถิ่นที่สวยงาม พร้อมทั้งแวะชมวิถีชีวิตริมแม่น้ำสองสาย คือ แม่น้ำแควน้อยและแม่น้ำน่านที่สบกันบริเวณ <u>ตลาดน้ำสองแคว</u> ซึ่งในอดีตเป็นแหล่งชุมทาง การค้าที่สำคัญของเมือง โดยในปัจจุบันได้จัดสร้างแพริมน้ำเรือนไทยเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวให้ได้ พักผ่อนหย่อนใจ พร้อมทั้งมีบริการนวดตัวหรือเท้าด้วยผู้เชี่ยวชาญ

เย็น รับประทานอาหารเย็นแบบขันโตกบริเวณบนแพริมน้ำที่ตลาดน้ำสองแคว จากนั้น เดินทางกลับที่พัก

วันที่3

เช้า รับประทานอาหารเช้าที่ที่พัก จากนั้นเดินทางไปนมัสการพระพุทธชินราช พระคู่บ้านคู่เมืองของชาวจังหวัดพิษณุโลก เสร็จแล้วเดินทางไปสู่ <u>วัดพระพุทธบาทชนแดน</u> อำเภอ ชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ เดิมชื่อว่าวัดพระพุทธบาทเขาน้อย เป็นวัดที่หลวงพ่อทบเกจิอาจารย์ ชื่อดังเป็นผู้สร้างและจำพรรษาที่วัดนี้จนมรณภาพ ปัจจุบันภายในวัดมีรูปหล่อของหลวงพ่อที่ ประชาชนที่เคารพนับถือหลวงพ่อนิยมมากราบไหว้ และที่ยอดเขาด้านหลังวัดมีรอยพระพุทธบาท ที่พุทธสาสนานิกชนขึ้นไปกราบไหว้ พร้อมทั้งรับประทานอาหารกลางวันบริเวณตลาดชนแดน

บ่าย ออกเดินทางไปยัง <u>วัดช้างเผือก</u> ซึ่งเป็นที่ประดิษฐานศพของหลวงพ่อทบ ที่บรรจุ ศพอยู่ในโลงแก้ว ซึ่งศพของท่านไม่เน่าเปื่อย และเป็นที่เคารพสักการะของชาวจังหวัดเพชรบูรณ์ และผู้ที่เดินทางผ่าน ในเดือนมีนาคมจะมีงานประจำปีครบรอบวันมรณภาพของหลวงพ่อทบเป็น ประจำทุกปี จากนั้นแวะซื้อของฝากพื้นเมืองจากไร่กำนันจุล เช่น ปลาส้มและผลไม้ปลอดสารพิษ

เย็น เดินทางกลับตามเส้นทางสายเพชรบูรณ์ - กรุงเทพ

2. พระเครื่อง: พุทธศิลป์และพุทธคุณ

วันที่ 1

เช้า เดินทางมาถึงจังหวัดพิษณุโลก เข้าเยี่ยมชม<u>วัดพระศรีรัตนมหาธาตุวรมหาวิหาร</u> (วัดใหญ่) เพื่อนมัสการพระพุทธชินราช พระคู่บ้านคู่เมืองที่มีพุทธลักษณะที่สวยงามโดดเด่นมาก พร้อมทั้งสามารถเลือกชมและเช่าพระเครื่องจากวัดที่มีจำนวนมากมาย โดยเฉพาะพระเครื่องที่เกิด จากการเปิดกรุในปี พ.ศ.2441 เป็นกรุประตูชัย กรุต้นโพธิ์และกรุพระปรางค์ โดยมีลักษณะสำคัญ คือมีพระพิมพ์เนื้อดินเผา พระพิมพ์เนื้อชิน และพระพิมพ์เนื้อว่าน จากนั้นแวะเข้า วัดนางพญา ซึ่ง เป็นวัดที่มีพระเครื่องชื่อดังหนึ่งในห้าพระชุดเบญจภาคี นั่นคือ พระนางพญา จากนั้นรับประทาน อาหารกลางวันภายในบริเวณตัวเมืองพิษณุโลก

บ่าย เดินทางไปดูพระเครื่องต่อที่<u>วัดเจดีย์ยอดทอง</u> ซึ่งเป็นวัดที่มีเจดีย์ทรงคอกบัวตูมอัน เป็นศิลปสุโขทัยเพียงองค์เดียวที่พบในพิษณุโลก

เย็น เดินทางกลับมาที่ตัวเมืองเพื่อเที่ยวชม ตลาดในท์บาซ่าร์ บริเวณริมน้ำน่าน เป็น ตลาดพระเครื่องที่ใหญ่ของเมืองพิษณุโลกเพื่อเลือกชมและซื้อสินค้าทั้งพระเครื่องและของที่ระลึก ประเภทต่างๆ ตลอดจนชมหรือว่าจะนั่งรถสามล้อชมบรรยากาศเมืองพิษณุโลกยามค่ำคืน จากนั้น รับประทานอาหารที่ขึ้นชื่ออีกอย่างหนึ่งของจังหวัดพิษณุโลก นั่นคือ ผักบุ้งลอยฟ้า ซึ่งนอกจากจะมี รสชาติอร่อยแล้วยังได้รับความตื่นเต้นจากการรับผักบุ้งที่ลอยมาจากบนฟ้าอีกด้วย และพักผ่อนที่ตัว เมืองพิษณุโลก

วันที่ 2

เช้า เดินทางไปจังหวัดกำแพงเพชร เพื่อเที่ยวชม <u>กำแพงป้อมทุ่งเศรษฐี</u> ป้อมศิลาแลง โบราณที่ยังคงหลงเหลือความยิ่งใหญ่จนถึงปัจจุบัน โดยบริเวณนี้มีวัดเก่าแก่หลายวัด เช่น วัดหนอง พิกุล วัดซุ้มกอ วัดหนองลังกา เป็นต้น ที่สำคัญต่อนักเล่นพระเครื่องก็คือ เป็นบริเวณนี้เป็นที่พบพระ เครื่องลือชื่อของเมืองกำแพงเพชรที่เป็นหนึ่งในห้าพระชุดเบญจภาคี เช่น พระกำแพงซุ้มกอ พระ กำแพงเขย่ง(พระกำแพงเม็ดขนุน) ทุ่งเศรษฐี พระกำแพงท่ามะปราง เป็นต้น

บ่าย เดินทางกลับมาจังหวัดพิษณุโลกเพื่อชมพระเครื่องนางพญากรุ <u>วัดราชบูรณะ</u> ซึ่ง เป็นวัดที่เชื่อกันว่าสร้างในสมัยพระบรมไตรโลกนาถ และวัดแห่งนี้ยัง มีภาพเขียนจิตรกรรมฝาผนัง เป็นรูปกามกรีฑา ซึ่งปรากฏที่วัดนี้เพียงแห่งเดียวในประเทศไทย นอกจากนั้นเมื่อคราวกรุวัดราช บูรณะแตกได้พบพระนางพญาองค์ดำแตกออกมาจำนวนมาก และเป็นที่นิยมอย่างมากของชาว พิษณุโลก

เย็น รับประทานอาหารเย็นภายในตัวเมือง จากนั้นเดินทางกลับ

6.6 เส้นทางกลุ่มประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม

1. เส้นทางเครื่องสังคโลก

วันที่ 1

เช้า เดินทางถึงจังหวัดสุโขทัยเข้าชม พิพิธภัณฑ์สังคโลกสุโขทัย ที่มีเครื่องสังคโลก ตั้งแต่ยุคก่อนประวัติสาสตร์และยุคประวัติสาสตร์ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ภายในจัดแสดง โบราณวัตถุประเภทเครื่องสังคโลกที่มีคุณค่ากว่า 2,000 ชิ้น ที่ได้รวบรวมมาจากในประเทส และ ต่างประเทส ปัจจุบันบริเวณพิพิธภัณฑ์ได้จัดสร้างเป็นโรงแรมในบรรยากาสแบบไทยเพื่อรองรับ นักท่องเที่ยวอีกด้วย รับประทานอาหารกลางวันที่ร้านก๋วยเตี๋ยวสุโขทัยรสดี มีให้เลือกหลายร้านที่ ตั้งอยู่บนถนนจรดวิถี เช่น ร้านตาปุ้ย ร้านเจ็แฮ

บ่าย เข้าชม **ศูนย์ศึกษาและอนุรักษ์เตาสังคโลก (เตาทุเรียง)** บริเวณ **อุทยาน** ประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย ซึ่งเป็นตัวอย่างการก่อสร้างเตาแบบต่าง ๆ และการจัดเรียงเครื่อง สังคโลกในขณะทำการเผาในเตา พร้อมชมเครื่องสังคโลกที่ผลิตได้จากเตาเผาที่อำเภอศรีสัชนาลัย ซึ่งเป็นสินค้าออกไปยังนานาประเทศ เช่น ฟิลิปาในส์ อินโดนีเซีย

เย็น รับประทานอาหารที่สวนอาหารแก่งสัก ซึ่งตั้งอยู่ตรงทางเข้าอุทยานประวัติศาสตร์ ศรีสัชนาลัย นั่งกินอาหารพร้อมชมบรรยากาศริมแม่น้ำ ซึ่งเมนูเด็ดของร้านนี้ล้วนมาจากปลาแม่น้ำ ทั้งนั้น เสิร์ฟพร้อมน้ำจิ้มรสเด็ด จากนั้นนอนค้างคืนที่อำเภอศรีสัชนาลัย วันที่ 2

เช้า เดินทางเข้าเยี่ยมชม <u>พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติสวรรควรนายก</u> แหล่งรวบรวม เครื่องสังคโลกที่สมบูรณ์และสวยงามกว่า 1,000 ชิ้น ซึ่งเครื่องสังคโลกทั้งหลายล้วนได้รับอิทธิพล มาจากเตาเผาในเขตเมืองศรีสัชนาลัย อาณาจักรสุโขทัย จากนั้นรับประทานอาหารกลางวันที่อำเภอ สวรรคโลกก่อนที่จะเดินทางเข้าสู่จังหวัดพิษณุโลก

บ่าย เดินทางกลับพิษณุโลก ชมเตาเผา เครื่องปั้นดินเผาท้องถิ่น ที่เรียกกันว่า เครื่องปั้นดินเผาวัดเตาให บริเวณ <u>วัดตาปะขาวหาย</u> ซึ่งใช้สำหรับบรรทุกเกลือและสินค้าจาก เทือกเขาสู่ลุ่มแม่น้ำน่าน

เย็น เดินทางกลับ

2. เส้นทางการทำป่าไม้ในเขตภาคเหนือตอนถ่าง

วันที่ 1

เช้า เดินทางมาถึงอำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย เข้าสู่ ชุมชนทอผ้าบ้านนาต้นจั่น ตำบลบ้านตึก อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย ซึ่งเป็นชุมชนโบราณ ซึ่งเรียกตัวเองว่าเป็นพวกลาว โยนก อพยพมาตั้งถิ่นฐานราว ๆ ร้อยกว่าปีก่อน โดยมีวิถีชีวิตแบบ ผู้ชายเป็นควาญช้าง ผู้หญิงเป็น ช่างทอผ้า ส่งผลให้ในปัจจุบันชุมชนแห่งนี้กลายเป็นชุมชนที่ยังคงมีประเพณีและวัฒนธรรมที่ เกี่ยวข้องกับการทำไม้หลงเหลือจนทุกวันนี้ ซึ่งภายในชุมชนมีปางช้าง มีโรงพยาบาลช้าง ที่เปิดรับ นักท่องเที่ยว จากนั้นรับประทานอาหารพื้นเมืองในหมู่บ้านพร้อมผลไม้ตามฤดูกาล

- ถ้ามาในช่วงเดือนเมษายน สามารถเข้าร่วมงานประเพณี <u>แห่น้ำขึ้นโฮงสรงน้ำเจ้าพ่อ</u> <u>เมืองดัง</u> ณ บริเวณลานอนุสาวรีย์เจ้าพ่อหลักเมืองดัง ตำบลบ้านตึก อำเภอศรีสัชนาลัย การจัดงานจัด ขึ้นเพื่อเป็นการยกย่องเชิดชู "หมื่นนคร" หรือ "เจ้าพ่อเมืองดัง" ผู้สร้างเมืองดัง มีความเก่งกล้า ทางด้านการสู้รบ เชี่ยวชาญในการจับช้าง และใช้ช้างศึก ภายหลังต้องยอมรับ โทษประหาร เพื่อ แสดงความซื่อสัตย์ และจงรักภักดีต่อพระเจ้าติโลกราช เมื่อประมาณปี พ.ศ. 2012 ต่อมาชาวบ้านได้ จัดพิธีบวงสรวงเจ้าพ่อเมืองดังด้วยการจัดขบวนช้างที่ตกแต่งอย่างสวยงามกว่า 50 เชือก ผ่าน หมู่บ้านไปใหว้ศาลเจ้าพ่อข้าวมุ้ง และไปลานอนุสรณ์เจ้าพ่อเมืองดัง เพื่อทำพิธีบวงสรวง สักการะ เจ้าพ่อเมืองดัง

บ่าย ออกเดินทางจากอำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัยเข้าสู่จังหวัดกำแพงเพชร ซึ่ง สามารถเข้าชมแหล่งทำไม้โบราณที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับ การทำไม้ โดยสามารถเข้าชม บ้านไม้โบราณจำนวนมากมาย ตลอดจนบ้านไม้ของตระกูลล่ำซำที่เรียกกันว่า **บ้านไม้สักเก่าแก่** ที่ถนนเทศา ในเขตตัวเมืองกำแพงเพชร

เย็น รับประทานอาหารที่ร้านอาหารริมแม่น้ำปิง พักค้างคืนในเขตตัวเมืองกำแพงเพชร วันที่ 2

เช้า เดินทางไปนมัสการพระชาตุที่ วัดพระบรมชาตุเจดียาราม ซึ่งตั้งอยู่กลางเมือง นครชุมสันนิฐานว่าสร้างมาแล้วตั้งแต่สมัยสุโขทัย ตามหลักฐานในศิลาจารึกสุโขทัย หลักที่ 3 (จารึกนครชุม) ได้กล่าวถึง พระมหาธรรมราชาลิไท ได้ประดิษฐานพระศรีรัตนมหาชาตุและปลูก พระศรีมหาโพชิ์ ซึ่งได้มาจากลังกา ทวีปที่เมืองนครชุม ในปี พ.ศ 1900 พระมหาชาตุที่กล่าวไว้ใน ศิลาจารึกเชื่อกันว่า คือ เจดีย์แห่งนี้ ในปัจจุบันเป็นรูปทรงศิลปะพม่า เนื่องจากครั้งสมัยรัชกาลที่ 5 ทรงอนุญาตให้พ่อค้าชาวพม่า ซ่อมแซมปฏิสังขรณ์พระเจดีย์เก่าที่เป็นศิลปะสุโขทัยให้ใหญ่กว่าเดิม โดยได้สร้างตามแบบเจดีย์พม่า พร้อมทั้งแวะชม สูนย์ส่งเสริมวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน ตำบล นครชุม ซึ่งตั้งอยู่ภายในวัดแห่งนี้ โดยภายในได้มีการรวบรวมภาพและเรื่องราวเกี่ยวกับการทำไม้ ตลอดจนข้าวของเครื่องใช้ที่ใช้ในกิจการทำไม้ในอดีต พร้อมผู้นำชมที่รู้จักเครื่องมือต่างๆ เป็นอย่าง ดี

บ่าย รับประทานอาหารพื้นเมืองบริเวณริมคลองสวนหมาก พร้อมทั้งเดินทางไปชม บ้านห้าง เป็นบ้านไม้เก่าแก่ที่มีความสำคัญทางประวัติสาสตร์ เนื่องจากเคยเป็นที่แวะพักของ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 เมื่อครั้งเสด็จประพาสต้น ซึ่งเป็นบ้านของ คหบดีชาวพม่าที่ได้รับสัมปทานการทำไม้ ชื่อ พะโป้ แต่เดิมมีจำนวน 10 หลังแต่ถูกรื้อถอนเหลือ เฉพาะแต่เพียงบ้านห้าง ซึ่งเป็นที่ทำการของพะโป้ พ่อค้าไม้ชาวพม่าซึ่งเป็นผู้ควบคุมการล่องไม้ที่ ออกจากคลองสวนหมากเพื่อออกสู่ลำน้ำปังและชมวิถีชีวิตชุมชนปากคลอง สวนหมาก

เย็น เดินทางกลับ

3. เส้นทางการอพยพของชาวลาวในสังคมไทย

วันที่ 1

เห้า เดินทางถึงจังหวัดเพชรบรณ์ซึ่งเป็นดินแดนที่มีความหลากหลายทางชาติพันธ์ จังหวัดหนึ่งในเขตภาคเหนือตอนล่าง โดยในเขตอำเภอเมืองมีวัดจำนวนมากที่มีตำนาน เรื่องราว จำนวนมากเกี่ยวข้องกับการอพยพตั้งถิ่นฐานของชาวลาว โดยมีวัดต่าง ๆ ที่น่าเข้าชม ศึกษาเกี่ยวกับ ตำนาน ศิลปะและสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นที่เกี่ยวข้องกับชนชาวลาวที่อพยพเข้ามาในประเทศไทย เช่น วัดเกาะแก้ว เป็นวัดเก่าแก่มีอายการสร้างมานานร้อยปี ปชนียวัตถที่มีคณค่าทางศิลปะภายในวัด คือ พระพทธรปซึ่งเป็นพระประธานในอโบสถ เป็นพระเก่าแก่ ปางมารวิชัย ทำด้วยศิลาแลง ฝีมือ ช่างชาวบ้าน และ เจดีย์ 9 องค์ ซึ่งปัจจบันหักพัง ไปเหลือเพียง 7 องค์ ซึ่งเจดีย์ทั้ง 9 องค์นี้มีความ น่าสนใจคือ มิได้สร้างในยคเดียวกันบางองค์มีทรงสี่เหลี่ยมและมียอดพ่มข้าวบิณฑ์อิทธิพลสโขทัย ตอนต้น บางองค์มีลักษณะเป็นอิทธิพลแบบลาวซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับพระธาตุก่องข้าวน้อยของ จังหวัดยโสธร เป็นต้น จากนั้นเดินทางไป **วัดท่งเรไร** ภายในวัดมีพระพทธรปศิลา ปางมารวิชัยเนื้อ หิน ชาวบ้านเรียก "หลวงพ่อหิน" เพราะแกะด้วยหินทั้งแท่ง เป็นศิลปะลาวผสมผสานศิลปะส โขทัย ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของช่างฝีมือพื้นบ้านชาวเพชรบรณ์ เจคีย์ทรงสี่เหลี่ยมตรงฐาน ยอคเป็นทรงคอก บัวตูม ศิลปะลาว <u>วัดโพธิ์กลาง</u> อำเภอเมือง ภายในวัดมีอุโบสถหลังคงทรงสูง 3 ชั้น ชั้นบนสุดมี ลักษณะย่อมมยื่นออกมาศิลปะแบบอยุธยาตอนต้น โคยชาวบ้านนางั่วมีความเชื่อถือห้ามมิให้สตรี เข้าไปในอุโบสถแห่งนี้ เข้าได้เฉพาะบุรุษเท่านั้น นอกจากนี้ยังมีเจดีย์ฝีมือช่างพื้นบ้านอิทธิพล อยุธยาและทรงคอกบัวแบบลาวเรียงรายรอบอโบสถ ภายในอโบสถมีพระพทธรุปสำริค ปางมาร วิชัย และยังมีพระพุทธรูปแกะสลักด้วยไม้ 6 องค์ มีลักษณะเป็นปางต่าง ๆ ศิลปะอยุธยา

บ่าย นอกจากในเขตเทศบาลเมืองเพชรบูรณ์แล้ว อำเภอหล่มสักก็เป็นอำเภอหนึ่งที่ จัดตั้งขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 3 โดยเมืองหล่มสัก ซึ่งเกิดขึ้นจากการกวาดต้อนผู้คนเข้ามาในเขตหัวเมือง เหนือของสยามภายหลังจากการปราบกบฏเจ้าอนุวงศ์ในช่วงปีพ.ส. 2369-2370 ดังปรากฏในพระ นิพนธ์ของสมเด็จกรมพระยาดำรงราชานุภาพ ว่าเมืองหล่มเก่า เรียกว่า "เมืองหล่ม" ในสมัยต่อมา ก็ได้มีประชาชนจากหลวงพระบางอพยพเข้ามาในบริเวณนี้ เพื่อหลบหนีจากภัยสงครามที่เกิดขึ้น ในอาณาจักรลาว และได้ตั้งบ้านเรือนแล้วรวมตัวกันเป็นชุมชนเมืองหล่มเก่าขึ้นในภายหลัง เมือง หล่มสักนั้นเป็นเมืองที่ตั้งอยู่ในทางตอนบนสุดของลำน้ำป่าสัก เป็นเมืองที่ตั้งใหม่ เขาบอกว่าตั้งมา ได้ 3 ชั่วเจ้าเมือง ดูเหมือนจะตั้งในแผ่นดินพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวนี้เอง ที่เรียกว่า เมืองหล่มสัก ข้าพเจ้าเข้าใจว่าจะเรียกให้ผิดกับเมืองหล่มเก่า ซึ่งเรียกมาว่าเมืองหล่มเฉยๆ อาศัยที่ เมืองใหม่มาตั้งริมน้ำสัก จึงเรียกว่าเมืองหล่มสัก

ทำให้วัดต่าง ๆ ในเขตเทศบาลเมืองหล่มสักจึงมีศิลปะและสถาปัตยกรรมที่เกี่ยวข้องกับ ศิลปะลาวเป็นส่วนใหญ่ ดังเช่น วัดศรีบุญเรื่อง สิ่งสำคัญภายในวัดประกอบด้วย พระพุทธรูปเสี่ยง ทาย ฐานพระพุทธรูปจารึกอักษรล้านช้าง ศิลปะแบบลาว พระอุโบสถศิลปะลาว และเจดีย์ทรง ดอกบัวเหลี่ยม ย่อมุมฐานสูง มีลวดลายปูนปั้นรูปกลีบบัว มีลักษณะคล้ายพระธาตุหลวงในนคร หลวงพระบาง นอกจากนี้ในอุโบสถหลังเก่ายังมีภาพจิตรกรรรมฝาผนัง เป็นเรื่องราวพุทธประวัติ ตอนมารผจญ และบานหน้าต่างแกะสลักทึ่งคงามมาก วัดไพรสณฑ์ศักดาราม ในวัดมีพระอุโบสถ หลังเก่า มีรูปทรงที่สวยงามมาก มีลายปูนปั้นที่หัวเสา มีคันทวยแกะสลักจากไม้สวยงาม นับเป็น โบสถ์ที่มีลักษณะเฉพาะถิ่นที่เหลืออยู่น้อย

เย็น ถ้ามาในช่วงเคือนธันวาคม สามารถเข้าร่วมงาน<u>เทศกาลเส็งกลองล่องโคมไฟ</u> <u>ไหว้พ่อขุนผาเมือง</u> ซึ่งถือว่าเป็นประเพณีท้องถิ่นของกลุ่มคนลาวที่อพยพเข้ามาในท้องที่จังหวัด เพชรบูรณ์ โดยเป็นเทศกาลประจำปีจัดขึ้นในช่วงเคือนธันวาคม เพื่อเคารพสักการะเผยแพร่ประวัติ เกียรติคุณของพ่อขุนผาเมือง ปูชนียบุคคลของชาติไทย และเพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีการเส็ง กลอง และการล่องโคมไฟของชาวอำเภอหล่มสักให้ดำรง พักค้างคืนที่หล่มสัก